

ΥΒΡΙΔΙΚΕΣ ΑΠΕΙΛΕΣ

Σενάρια κρίσεων στην Ε.Ε

Σε συναγερμό έχουν τεθεί οι υπηρεσίες της Ε.Ε., μετά από διαδοχικές ρωσικές υβριδικές επιθέσεις σε Γερμανία, Δανία και Λιθουανία. Συζητούνται ήδη σενάρια διαχείρισης κρίσεων, υπό το φως και της πρότασης φον ντερ Λάιεν για εγκαθίδρυση Συμβουλίου Ευρωπαϊκής Ασφαλείας, με «πιθανή» συμμετοχή και της Τουρκίας. Σελ. 5

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

Με Nurofen, ο πονοκέφαλος δεν θα χαλάσει τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΑ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΕΙΤΕ ΤΟΝ ΙΑΤΡΟ Η ΤΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟ ΣΑΣ.

ΕΛΛΑΔΑ

Κίνητρα σε ξένους για επενδύσεις

Ειδικό καθεστώς κινήτρων για άμεσες ξένες επενδύσεις προωθεί η κυβέρνηση της Ελλάδας, με στόχο την ενίσχυση της παραγωγικής βάσης και την κάλυψη των επενδυτικών κενών. Το νομοσχέδιο προβλέπει φορολογικές απαλλαγές, ταχεία αδειοδότηση, δάνεια με εγγύηση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας και διευκολύνσεις στις άδειες διαμονής επενδυτών και εργαζομένων από τρίτες χώρες. Σελ. 16

ΑΓΟΡΑ ΣΙΤΗΡΩΝ

Η ΜΑΥΡΗ ΘΑΛΑΣΣΑ ΓΙΝΕΤΑΙ «ΟΡΜΟΥΣ» ΓΙΑ ΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ

Σελ. 9

ΑΚΡΙΒΕΙΑ

Η ΕΥΡΩΠΗ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ ΕΝΑΝ ΠΟΛΥ ΔΥΣΚΟΛΟ ΧΕΙΜΩΝΑ

Σελ. 11

Επενδυτές από τον Κόλπο στρέφουν το βλέμμα στην Κύπρο

Πολυδιάστατο ενδιαφέρον από Ανατολή και Δύση για σημαντικούς κλάδους της οικονομίας

Τα βλέμματα των επενδυτών από τις χώρες του Κόλπου προσελκύει η Κύπρος. Η αβεβαιότητα που προκαλεί ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή ωθεί τους επενδυτές που δραστηριοποιούνται στις χώρες του Κόλπου να αναζητήσουν εναλλακτικές αγορές

όπως είναι η ευρωπαϊκή αγορά προκειμένου να εγκαταστήσουν βάση. Το ενδιαφέρον που καταγράφεται προέρχεται από τη Σαουδική Αραβία και το Κατάρ και αφορά κλάδους όπως η τεχνολογία, η καινοτομία, οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, οι

ΑΠΕ, η ανάπτυξη της υγείας. Με στόχο η χώρα να λειτουργήσει ως γέφυρα των επιχειρήσεων του Κόλπου προς την ευρωπαϊκή αγορά ο Invest Cyprus προγραμματίζει επιχειρηματική αποστολή στη Σαουδική Αραβία το επόμενο διάστημα, επιδιώκοντας

να ενισχύσει τις επαφές και να μετατρέψει το ενδιαφέρον σε συγκεκριμένες επενδυτικές συμφωνίες. Την ίδια ώρα καταγράφεται έντονο ενδιαφέρον και από αμερικανικές εταιρείες τεχνολογίας για επενδύσεις στην Κύπρο. Σελ. 4

Πολυτέλεια στα 30.000 πόδια

Παρά την αύξηση των τιμών εισιτηρίων, η ζήτηση για premium θέσεις ενισχύεται, καθώς ολοένα και περισσότεροι επιβάτες είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν για μεγαλύτερη άνεση και αναβαθμισμένες υπηρεσίες. Οι κορυφαίες αεροπορικές εταιρείες του κόσμου επενδύουν στις premium καμπίνες, αναγνωρίζοντας τις ως σημαντική πηγή εσόδων. Μετατρέπουν τις First και Business Class καμπίνες τους σε «ιπτάμενα ξενοδοχεία πέντε αστέρων», προσφέροντας ανέσεις που ξεπερνούν κάθε φαντασία. Η Aegean εντάσσει νέα αεροσκάφη με αναβαθμισμένη διαμόρφωση, ενώ διεθνείς εταιρείες αυξάνουν τις premium θέσεις και αναβαθμίζουν business class, premium economy και lounges, που εμφανίζουν μεγάλη ζήτηση από συχνούς και απαιτητικούς ταξιδιώτες. Σελ. 12

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Η επιστροφή στο Α, ο κύκλος που έκλεισε και οι προκλήσεις που ανοίγουν

Μετά από 15 χρόνια, η Κυπριακή Δημοκρατία κατάφερε να πετύχει ξανά αξιολόγηση Α από τον οίκο S&P. Η συγκεκριμένη εξέλιξη ολοκληρώνει έναν μεγάλο κύκλο και μας αναγκάζει να αφιερώσουμε τη στήλη σε μια αναδρομή της πρόσφατης οικονομικής μας ιστορίας.

Το 2009-2010 η Κύπρος είχε αξιολόγηση Α, για να ακολουθήσει το 2011 ο κύκλος των υποβαθμίσεων που σταδιακά γκρέμισε το 2012 την κυπριακή οικονομία από την επενδυτική βαθμίδα και την οδήγησε σε επίπεδα αυξημένου κινδύνου αθέτησης το 2013. Σε μια τριετία, η Κύπρος υποβαθμίστηκε οκτώ φορές, συνέπεια της τραπεζικής κρίσης και της αμφισβήτησης για την ικανότητα του κράτους να συνεχίσει να χρηματοδοτεί τις ανάγκες του.

Η αξιολόγηση σε Α από τον S&P είναι σημαντική. Ο συγκεκριμένος

οίκος είχε υποβαθμίσει την Κύπρο τον Αύγουστο του 2012, θέτοντάς την σε αρνητική προοπτική, για να επανέλθει τον Οκτώβριο του ίδιου έτους με νέα υποβάθμιση λόγω δυσκολιών στην ολοκλήρωση του πακέτου διάσωσης. Η επόμενη υποβάθμιση ήρθε τον Μάρτιο του 2013, εν μέσω τραπεζικής κρίσης και συζητήσεων για διάσωση (bailout). Η τοποθέτηση σε καθεστώς επιλεκτικής χρεοκοπίας (SD) ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2013, όταν η διαδικασία αναδιάρθρωσης του κρατικού χρέους κατέληξε προσφέροντας στους ομολογιούχους λιγότερο ευνοϊκούς όρους από τους αρχικούς.

Η περίοδος που ακολούθησε ήταν έντονη. Προχώρησε η αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα με τη διακοπή εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας, οι ανασφάλιστοι καταθέτες των δύο με-

γάλων τραπεζών υπέστησαν ζημιές, επιβλήθηκαν Capital Controls για την προστασία των τραπεζών, η οικονομία βυθίστηκε σε βαθιά ύφεση, η ανεργία εκτοξεύτηκε και το δημόσιο χρέος διογκώθηκε σημαντικά.

Το στάδιο της επαναφοράς χρειάστηκε πέντε χρόνια, καταγράφοντας σταδιακή βελτίωση κρίσιμων δεικτών. Συγκεκριμένα, η δημοσιονομική πειθαρχία επέτρεψε σταδιακά τα ελλείμματα να μετατραπούν σε πλεονάσματα, η ύφεση έδωσε τη θέση της σε μια έντονη περίοδο ανάκαμψης, οι τράπεζες κατάφεραν να διαχειριστούν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, και η Δημοκρατία κατάφερε να «βγει» στις αγορές με λογικά επιτόκια.

Καθώς ο κίνδυνος αθέτησης υποχωρούσε δραστικά και η Δημοκρατία βελτιώνει την ικανότητά της να εξυπηρετεί το χρέος, ο S&P επανέφερε

την Κύπρο στην επενδυτική βαθμίδα (BBB-) τον Σεπτέμβριο του 2018. Η απόφαση στηρίχθηκε στην αναπτυξιακή δυναμική, στον διαθέσιμο δημοσιονομικό χώρο και στην εξυγίανση του τραπεζικού συστήματος.

Η αναβάθμιση της 18ης Σεπτεμβρίου 2026 αποτελεί ορόσημο, καθώς σηματοδοτεί την επιστροφή της κυπριακής οικονομίας στα προ κρίσης επίπεδα. Το δημόσιο χρέος έχει περιοριστεί, τα πλεονάσματα έχουν παγιωθεί, η ανάπτυξη συγκαταλέγεται στις υψηλότερες της Ευρωζώνης, η διεθνής επενδυτική θέση της Κύπρου έχει βελτιωθεί και έχουν ενισχυθεί οι εξαγωγές σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας, όπως η πληροφορική, χάρη στην προσέλκυση ξένων εταιρειών.

Όταν κλείνει ένας κύκλος με επιτυχία, ανοίγει ένας καινούργιος γεμά-

τος προκλήσεις και αβεβαιότητες. Το Α από τον S&P δεν είναι το τέλος του δρόμου αλλά η αρχή. Δεν θα πρέπει άλλωστε να ξεχνάμε ότι οι επιτυχίες που πανηγυρίζουμε σήμερα ήρθαν χωρίς να έχουμε δώσει λύσεις στο ενεργειακό, περιβαλλοντικό και κυκλοφοριακό μας αδιέξοδο. Για να πετύχουμε αυτά τα αποτελέσματα οδηγήσαμε τους δείκτες σε υπερθέρμανση, προκαλώντας ασφυξία στον τοπικό πληθυσμό και κυρίως στους νέους. Αφήσαμε αδιαχειρίστο το πρόβλημα της χαμηλής συνταξιοδοτικής επάρκειας, στερώντας από τους συνταξιούχους του ιδιωτικού τομέα μια αξιοπρεπή σύνταξη. Και δεσμεύσαμε τόσα κονδύλια σε ανελαστικές δαπάνες, που όταν οι διεθνείς συνθήκες προσγειώσουν την ανάπτυξη και τα πλεονάσματα, η πολυετής απραξία θα βγει στην επιφάνεια.

EUROBANK

Νέο Rep-Office σε Αμπου Ντάμπι το 2027

Οι βλέψεις της Eurobank δεν σταματούν στην Ινδία όπου εγκαίνιασθηκε πρόσφατα το Γραφείο Αντιπροσωπείας της. Έχει βάλει στο «μάτι» και άλλους τρεις προορισμούς: Το Άμπου Ντάμπι που βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο, το Ισραήλ και τη Σαουδική Αραβία. Σελ. 6

ΚΑΛΩΔΙΟ

Αντίστροφη μέτρηση για το GSI

Στο τέλος του μήνα τοποθετείται η έκδοση Navtex από την Ελλάδα η οποία θα οδηγήσει σε επανάληψη των ερευνών μεταξύ Κύπρου και Κρήτης. Το ενδεχόμενο η Τουρκία να επιχειρήσει παρόμοιο σκηνικό με αυτό του 2024 έχει ληφθεί υπόψη στους σχεδιασμούς. Σελ. 7

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ

Υπουργοί και εταίροι χαμένοι στη μετάφραση

Ενώ τη Δευτέρα αναμένονται οι εξηγήσεις των κοινωνικών εταίρων και το νομοσχέδιο αναμένεται να κατατεθεί στη Βουλή στις 8 Οκτωβρίου, όλοι μοιάζουν χαμένοι στη μετάφραση. Άλλα λέει ο Κεραυνός και άλλα ο Μουσιούττας για το κόστος της μεταρρύθμισης. Σελ. 6

ΑΡΘΡΟ

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΠΕΡΕΙΑΝΝΗΣ

Η ραχ Κεραυνί και οι βάρβαροι στα σύνορα

Σελ. 5

Κατέβασε το app, πλήρωσε με κάρτα & κέρδισε ευρώ Επιστροφή σε Κύπρο & Ελλάδα!

Πλήρωσε με κάρτα Eurobank σε 800+ σημεία πώλησης στην Κύπρο και 8500+ στην Ελλάδα και κέρδισε ευρώ Επιστροφή, απευθείας στον λογαριασμό σου.

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις. eurobank.cy/epistrofi

Κατέβασε το Επιστροφή app και ξεκίνα να κερδίζεις!

Δημοτικός Κήπος και δήμος

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Την περασμένη Δευτέρα παρακολούθησα τη μικρή συναυλία του φωνητικού συνόλου Εν Φυή, με δωρεάν είσοδο, το οποίο παρουσίασε ένα δρώμενο εμπνευσμένο από ιερές και παραδοσιακές φωνητικές παραδόσεις, το οποίο ήταν ειδικά σχεδιασμένο για τον χώρο, με ερμηνεύτριες τις Σοφία Φετοκάκη, Έλενα Ευδά, Κωνσταντίνα Ξενοφώντος, Ιωάννα Βασιλείου. Η μουσική αυτή περφόρμανς εντασσόταν στο πλαίσιο του Διεθνούς Φεστιβάλ Λευκωσίας, το οποίο έχει αρχίσει να αξιοποιεί δειλά-δειλά και χώρους εκτός του εμβληματικού Δημοτικού Θεάτρου.

Σίγουρα η ιδέα ήταν εξαιρετική, αν και μάλλον απέιχε από αυτό που είχαν οραματιστεί τα μέλη του συνόλου. Το πολύ ενδιαφέρον πρόγραμμα που είχαν ετοιμάσει οι τέσσερις ερμηνεύτριες και οι εξαιρετική εκτέλεσή του ανακαίτιζαν κάθε δυσκολία στην παρακολούθηση, λόγω της δυσκολίας για όσους/ες τις παρακολουθούσαν από λίγο πιο μακριά –που η αλήθεια είναι ήταν δύσκολο να καταφέρει να ακούσεις τα πάντα. Θεωρώ, ωστόσο, πως χρειαζόταν μία διαφορετική διαχείριση της ιδέας από το σύνολο, ώστε ο κόσμος να μπορούσε να απολαύσει την περφόρμανς στην ολότητά του, με τους «όρους» πάντοτε που οι ερμηνεύτριες έθεσαν. Πραγματικά θα άξιζε αυτή η συναυλία να επαναληφθεί και ιδού για τον Δήμο Λευκωσίας μια ιδέα.

Καθώς σκεφτόμουν αυτά ο Δημοτικός Κήπος είχε αρχίσει να γεμίζει και από άλλο κόσμο, μετά το σύνολο Εν Φυή θα ακολουθούσε το θεατρικό αναλόγιο «Brandy Sour», το μυθιστόρημα της Κωνσταντίας Σωτηρίου, σε σκηνοθεσία Χριστόδουλου Ανδρέου. Λίγο πιο πίσω από τον χώρο του αναλογίου, το «Φυτώριο» και αναλογιζόμουν γιατί τόσα χρόνια ο Δήμος Λευκωσίας, το Φυτόριο, το ίδιο το Διεθνές Φεστιβάλ Λευκωσίας είχαν αφήσει στην αφάνεια το κομμάτι αυτό της πόλης, τον Δημοτικό Κήπο της Λευκωσίας. Και τώρα λένε πως θα

γίνει ανάπλάσή του και αρχίζω να φοβάμαι, και μακάρι οι φόβοι μου να είναι αβάσιμοι, αλλά αν κρίνω από το πάνω μέρος της πλατείας Έλευθερίας, τότε...

Αλλά μέχρι να αρχίσουν οι εργασίες, as κατοικηθεί ο Δημοτικός Κήπος από εκδηλώσεις, ανθρώπους και πολιτισμούς, όλοι χωράνε, και σε μία πόλη που μεγαλώνει και ψηλώνει και «εξευρωπαϊζεται» με γυάλινα, τεράστια κτήρια, εκείνοι οι πανύψηλοι φοινίκες και οι ταλαιπωρημένες διαδρομές του Νεοπτόλεμου Α. Μιχαηλίδη είναι μία δόση παρηγοριάς για την πόλη και για τους ανθρώπους του.

Ευθύνη λοιπόν μεγάλη του Δήμου Λευκωσίας να μην «πειράξει» αυτά που δεν χρειάζεται να πειραχτούν, και ευθύνη του επίσης να διατηρήσει ελεύθερο και ζωντανό τον Κήπο, κύτταρο ενεργό μιας πόλης που είναι μισή, μιας παλιάς πόλης που ισορροπεί μεταξύ εξευγενισμού και εγκατάλειψης, ενός ιστορικού κέντρου, που είναι αδιάβατο, αλλά ουδείς ασχολείται σοβαρά για να βρει λύσεις.

Έτσι λοιπόν ο Δημοτικός Κήπος, που για μία ή δύο ημέρες έγινε πόλος έλξης για τους πολίτες, αργά το απόγευμα, γιατί το Διεθνές Φεστιβάλ Λευκωσίας και ο νέος γενικός διευθυντής του Πάρις Ερωτοκρίτου αποφάσισε ότι αξίζει και εκείνος ο τόπος της πόλης μια ευκαιρία, πρέπει να αποκατασταθεί στα μάτια των κατοίκων της πόλης, και όχι με τον φακό της «αποκατάστασης», αλλά με τον φακό της ήπιας αναζωογόνησης και της ελεύθερης προσβασιμότητας. Το Διεθνές Φεστιβάλ Λευκωσίας έκανε την αρχή, as συνεχίσει ο Δήμος Λευκωσίας και εκείνες οι υπηρέσιες του που είναι υπεύθυνες για τα πολιτιστικά πράγματα, και απορίας άξιον γιατί για τις εκδηλώσεις «Νύχτες Καλοκαιριού 2026» του Δήμου Λευκωσίας δεν αξιοποιήθηκε επαρκώς και με ενδιαφέροντες ιδέες όπως αυτή των Εν Φυή;

Τον Δημοτικό Κήπο Λευκωσίας και τα μάτια μας, όλοι. Διότι στον δάμο ανήκει.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΡΙΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Μια πρωτότυπη προσέγγιση στη μουσική εκπαίδευση

Οι Εκδόσεις Routledge παρουσιάζουν το νέο βιβλίο «Developing Keyboard Skills Through Composition Inspired by Dances from Around the World» των Μιχάλη Ανδρονίκου και Katrina Estok, μια πρωτότυπη προσέγγιση στη μουσική εκπαίδευση που συνδυάζει την ανάπτυξη των δεξιοτήτων στο πιάνο με τη σύνθεση, τον αυτοσχεδιασμό και την εξερεύνηση μουσικών παραδόσεων από όλο τον κόσμο.

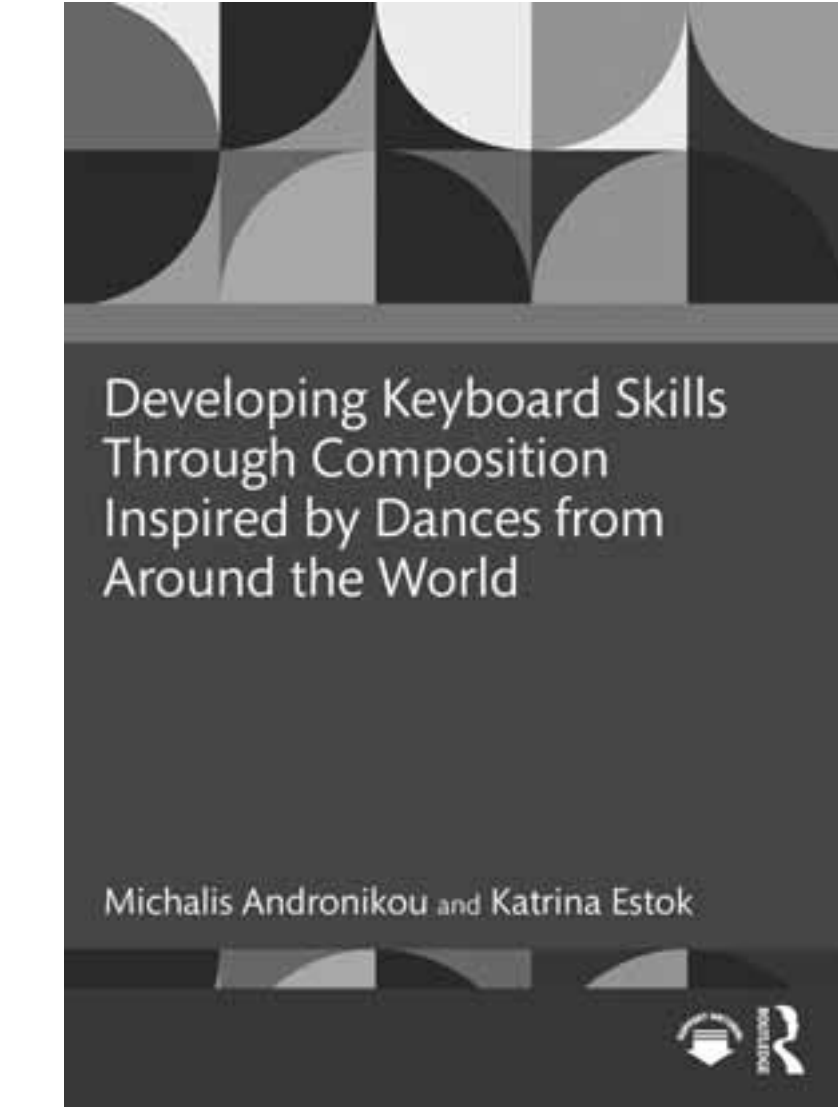
Το βιβλίο προτείνει έναν διαφορετικό τρόπο προσέγγισης της εκμάθησης του πιάνου. Αντί η τεχνική κατάρτιση να περιορίζεται στην επανάληψη ασκήσεων και στην εκμάθηση προκαθορισμένου ρεπερτορίου, οι μαθητές ενθαρρύνονται να συμμετέχουν ενεργά στη δημιουργική διαδικασία. Η σύνθεση και ο αυτοσχεδιασμός αποτελούν βασικά εργαλεία της μαθησιακής διαδικασίας, επιτρέποντας την παράλληλη ανάπτυξη τεχνικών δεξιοτήτων, μουσικής σκέψης και προσωπικών εκφράσεων.

Το «Developing Keyboard Skills Through Composition Inspired by Dances from Around the World» περιλαμβάνει 20 πρωτότυπους χορούς για πιάνο, εμπνευσμένους από μουσικές και χορευτικές παραδόσεις διαφορε-

Νέα έκδοση των Routledge συνδυάζει την εκμάθηση του πιάνου με τη σύνθεση, τον αυτοσχεδιασμό και τις μουσικές παραδόσεις του κόσμου.

τικών περιοχών του κόσμου. Ανάμεσα στις μουσικές αναφορές του βιβλίου βρίσκονται οι βαλκανικοί ρυθμοί, οι λατινοαμερικανικές μουσικές παραδόσεις, οι ασιατικές πεντατονικές κλίμακες, και άλλα στοιχεία της παγκόσμιας μουσικής. Έτσι, κάθε κομμάτι λειτουργεί τόσο ως μέσο ανάπτυξης δεξιοτήτων στο πιάνο όσο και ως φερεγγία για τη γνωριμία με διαφορετικούς μουσικούς πολιτισμούς.

Ιδιαίτερη θέση στο βιβλίο καταλαμβάνει η σύνδεση της σύνθεσης με τον αυτοσχεδιασμό. Οι αναγνώστες καθοδηγούνται να πειραματιστούν με μουσικές ιδέες, να αναπτύξουν δικά τους θέματα και να μετατρέψουν τον αυτοσχεδιασμό σε δημιουργική σύνθεση. Με τον τρόπο αυτό, η εκμάθηση του οργάνου δεν αντιμετωπίζεται ως μια αποκλειστική

Το βιβλίο περιλαμβάνει 20 πρωτότυπους χορούς για πιάνο, εμπνευσμένους από μουσικές και χορευτικές παραδόσεις διαφορετικών περιοχών του κόσμου.

εκτελεστική διαδικασία, αλλά ως μια ολοκληρωμένη μουσική εμπειρία. Το βιβλίο απευθύνεται ιδιαίτερα σε φοιτητές μουσικής και σπουδαστές που χρειάζεται να αναπτύξουν δεξιότητες πιάνου ως πρώτο ή δεύτερο όργανο, αλλά μπορεί να αξιοποιηθεί εξίσου από εκπαιδευτι-

κούς, συνθέτες, πιανίστες και αυτοδιδάκτους μουσικούς.

Η έκδοση εντάσσεται σε μια σύγχρονη αντίληψη για τη μουσική παιδαγωγική, σύμφωνα με την οποία η τεχνική κατάρτιση, η δημιουργικότητα και η μουσική κατανόηση μπορούν να αναπτύσσονται παράλληλα. Η προσέγγιση του βιβλίου ενθαρρύνει τον μαθητή να γίνει όχι μόνο καλύτερος εκτελεστής, αλλά και ενεργός μουσικός δημιουργός.

Μιχάλης Ανδρονίκου
– Katrina Estok

Ο Μιχάλης Ανδρονίκου, με καταγωγή από την κατεχόμενη Αμμόχωστο είναι συνθέτης και μουσικολόγος με διδακτο-

Το «Developing Keyboard Skills Through Composition Inspired by Dances from Around the World» των Μιχάλη Ανδρονίκου και Katrina Estok προτείνει μια δημιουργική και σύγχρονη προσέγγιση στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων στο πιάνο.

ρικό στη σύνθεση από το University of Calgary. Έχουν κυκλοφορήσει δέκα διανογραφικές δουλειές αποκλειστικά με έργα δικά του και άλλες με συμμετοχές του. Η Katrina Estok είναι πιανίστα, καθηγήτρια πιάνου και μουσικολόγος, με μεταπτυχιακό στη Μουσικολογία από το University of Oxford. Η συνεργασία των δύο συγγραφέων συνδυάζει την εμπειρία στη σύνθεση, τη μουσικολογία, την πιανιστική εκπαίδευση και τη μουσική παιδαγωγική.

Το Developing Keyboard Skills Through Composition Inspired by Dances from Around the World κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Routledge σε έντυπη και ψηφιακή μορφή. Η έντυπη έκδοση αποτελείται από 136 σελίδες και φέρει το ISBN 978-1-0412-2419-8.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Ανδρέας Καλλή | Το μέλλον του παρελθόντος

Η Art Seen παρουσιάζει την ατομική έκθεση του Ανδρέα Καλλή, με τίτλο «Το Μέλλον του Παρελθόντος» σε επιμέλεια Μαρίας Στάθη. Στη νέα αυτή ενότητα έργων, ο Ανδρέας Καλλή συνδυάζει γλυπτά, κινητικές εγκαταστάσεις, ζωγραφικά έργα και χαρακτικά, διερευνώντας τη διαχρονική σχέση του ατόμου με το κοινωνικό και υπαρκτικό του περιβάλλον. Μέσα από την κίνηση, την ύλη και τη φόρμα, ο Καλλή δημιουργεί αυτοτελείς αφηγήσεις εσωτερικού διαλόγου, όπου το προσωπικό μετασχηματίζεται σε κοινή εμπειρία. Η συνοδεύεται από κείμενο της ιστορικού τέχνης Νίκας Παπασιτύρου, η οποία γράφει: «Το παρελθόν δεν παραμένει ποτέ εκεί όπου το αφήσαμε. Επιστρέφει μεταμορφωμένο, ως ενεργή ύλη που διαπερνά το παρόν: στην επανάληψη μιας χειρονομίας, στο οικείο που αίφνης αποκαλύπτει μια άλλη όψη, στις άμυνες που έχουν προσκολληθεί στην ίδια μας την ταυτότητα, αλλά και σε όσα δεν έχουν ακόμη πραγματοποιηθεί». Εγκαινία: Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου, ώρα 7:00 μ.μ. Διάρκεια έως 6 Νοεμβρίου. Art Seen Gallery, λεωφόρος Αρχιεπισκοπικού Μακαρίου Γ' 66B, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλεφώνου 22006624 | www.artseeditions.com

Αιώνιες Ιστορίες | Eternal Stories

Οι «Αιώνιες Ιστορίες | Eternal Stories» είναι ένα σπονδυλωτό θεατρικό αναλόγιο, σε σκηνοθεσία – δραματολογία Μαγδαλένας Ζήρα, που συνδυάζει τη ζωντανή ερμηνεία αποσπασμάτων από έργα της αρχαίας ελληνικής και ρωμαϊκής γραμματείας με την προβολή πέντε

Η Art Seen στη Λευκωσία παρουσιάζει την ατομική έκθεση του Ανδρέα Καλλή, με τίτλο «Το Μέλλον του Παρελθόντος» σε επιμέλεια Μαρίας Στάθη.

βραβευμένων ταινιών animation. Στον πυρήνα της δράσης βρίσκεται ο διάλογος ανάμεσα στο αρχικό κείμενο και τη σύγχρονη οπτικοακουστική αναπαράσταση του μέσα από τις ανατρεπτικές δυνατότητες του animation. Οι τέσσερις ηθοποιοί ερμηνεύουν επιλεγμένα αποσπάσματα από τις αρχαίες μυθές, ενώ οι αντίστοιχες ταινίες animation προτείνουν τη δική τους, συχνά απρόβλεπτη, ανάγνωση των ίδιων μυθολογικών ιστοριών. Η δράση παρουσιάζεται σε δύο αυτοτελή μέρη, καθένα από τα οποία αποτελεί μια ολοκληρωμένη σκηνική σύνθεση. Ηθοποιοί: Σοφία Καλλή, Κυβέλη Παπαντωνίου, Λουκία Πιερίδου, Νίβη Χαράλαμπος. Παραστάσεις: 26, 27, 28, 29 Σεπτεμβρίου, ώρα 8:00 μ.μ.

Εγκαινιάζεται στο Δημοτικό Μουσείο Χαρακτικής Χαμπί στη Λευκωσία η έκθεση χαρακτικής «Συνύπαρξη, α. Τάσος – Χαμπίς» σε επιμέλεια Γιάννη Μπόλη / Γιώργου Τσαγγάρη.

Δημοτικό Μουσείο Χαρακτικής Χαμπί, οδός Αμμοχώστου 55-59, Λευκωσία. Εισιτήρια / Κρατήσεις: more.com/cy

Συνύπαρξη Α. Τάσος - Χαμπίς

Εγκαινιάζεται την Τετάρτη 23 Σεπτεμβρίου στο Δημοτικό Μουσείο Χαρακτικής Χαμπί στη Λευκωσία η έκθεση χαρακτικής «Συνύπαρξη, Α. Τάσος – Χαμπίς» σε επιμέλεια Γιάννη Μπόλη / Γιώργου Τσαγγάρη και σε συνεργασία με την Εταιρεία Εικαστικών Τεχνών Α. Τάσος στην Αθήνα. Η έκθεση φέρνει μαζί τους δύο μεγάλους καλλιτέχνες, τον κορυφαίο Α. Τάσσο και τον Χαμπί, και είναι για το Μουσείο σημαντικός σταθμός στην ιστορία του. Το έργο του Α. Τάσσου ταυτίζε-

ται με τους αγώνες της εργατικής τάξης, με την αντίσταση στον φασισμό, με τα ιδανικά και τις διεκδικήσεις των λαϊκών κινητοποιήσεων της εποχής του και με την αγροτική κοινωνία από όπου καταγόταν. Καταθέτει τη δική του ιδεολογική θέση, αποτυπώνοντας την παραγμένη πορεία της Ελλάδας του 20ού αιώνα. Παράλληλα, εκφράζει με το έργο του αγώνες άλλων λαών του κόσμου που αγωνίζονται για ελευθερία και δικαιοσύνη. Πληροφορίες www.hambismuseum.cy

Βραδιά Οπερας

Μια βραδιά όπερας γεμάτη λυρικό πάθος, υψηλή καλλιτεχνική ποιότητα και τη συναρπαστική ένταση του διαγωνισμού

Οι «Αιώνιες Ιστορίες» είναι ένα σπονδυλωτό θεατρικό αναλόγιο, σε σκηνοθεσία Μαγδαλένας Ζήρα, που συνδυάζει την ερμηνεία αποσπασμάτων από έργα της αρχαίας ελληνικής και ρωμαϊκής γραμματείας με την προβολή ταινιών animation.

υπόσχεται η συναυλία των φινάλιστ του Διεθνούς Masterclass & Διαγωνισμού για Σολίστ Όπερας, υπό τη διεύθυνση του Γιώργου Κουντουρνά. Η συναυλία σπματοδοτεί την κορύφωση του Διεθνούς Masterclass & Διαγωνισμού για Σολίστ Όπερας, που διοργανώνει η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου από τις 20 έως τις 25 Σεπτεμβρίου 2026, σε συνεργασία με τη Μουσική Ακαδημία ARTE. Η διοργάνωση φέρνει κοντά νέους καλλιτέχνες της όπερας, προσφέροντας σημαντικά βραβεία και υποτροφίες, καθώς και ευκαιρίες μελλοντικής συνεργασίας με σημαντικούς πολιτιστικούς οργανισμούς στην Κύπρο και το εξωτερικό. Παράλληλα, δημιουργεί πολύτιμες προοπτικές καλλιτεχνικής εξέλιξης και επαγγελματικής προβολής

για όσους διακριθούν. Κατά τη διάρκεια του Masterclass, οι συμμετέχοντες εργάζονται υπό την καθοδήγηση του Αρχιμουσικού και Καλλιτεχνικού Διευθυντή της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου, Μύρωνα Μιχαηλίδη, καθώς και του διεθνούς φήμης Κύπριου βαρύτονου Κύρου Πατσολίδη. Παρασκευή 25 Σεπτεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Θέατρο Παλλάς, Λευκωσία. Πληροφορίες www.cyo.org.cy

«Η νχώ της Κύπρου»

Στο πλαίσιο του Διεθνούς Φεστιβάλ Λευκωσίας 2026, το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (ΓΤΠ) παρουσιάζει σε πρώτη προβολή την ταινία ντοκιμαντέρ «Η νχώ της Κύπρου» (Echoes of Cyprus), βασισμένη στην έρευνα της εθνομουσικολόγου Δρος Νικολέττας Δημητρίου και σε σκηνοθεσία Δανάης Στυλιανού. Το καλοκαίρι του 1953, ο Ελληνοαμερικανός φιλόλογος Τζέιμς Α. Νοτόπουλος και ο ερευνητής του Κέντρου Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών Δημήτριος Πετρόπουλος ταξίδεψαν στην Κύπρο, με σκοπό να καταγράψουν τους ήχους του τόπου. Κουβαλώντας μαζί τους ένα μαγνητόφωνο μομπίνας, στην περιήγησή τους κατέγραψαν πάνω από 8 ώρες παραδοσιακών τραγουδιών, προφορικών ποίησης, τσιαττισμάτων και οργανικής μουσικής, διασώζοντας ένα ζωντανό ηχητικό αρχείο του κόσμου της Κύπρου. Εβδομήντα τρία χρόνια μετά, η εθνομουσικολόγος δρ Νικολέττα Δημητρίου ικνυλάει το ιστορικό τους ταξίδι μέσα από τις δικές τους καταγραφές. Η ταινία θα προβληθεί με αγγλικούς υπότιτλους και θα ακολουθήσει μουσική εκπήλωση. 28 Σεπτεμβρίου, ώρα 7:00 μ.μ. Κεντρική Σκηνή του Δημοτικού Θεάτρου Λευκωσίας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΘΑΝΑΣΗΣ ΦΩΤΙΟΥ • Αρχισυντάκτης: ΚΩΣΤΗΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

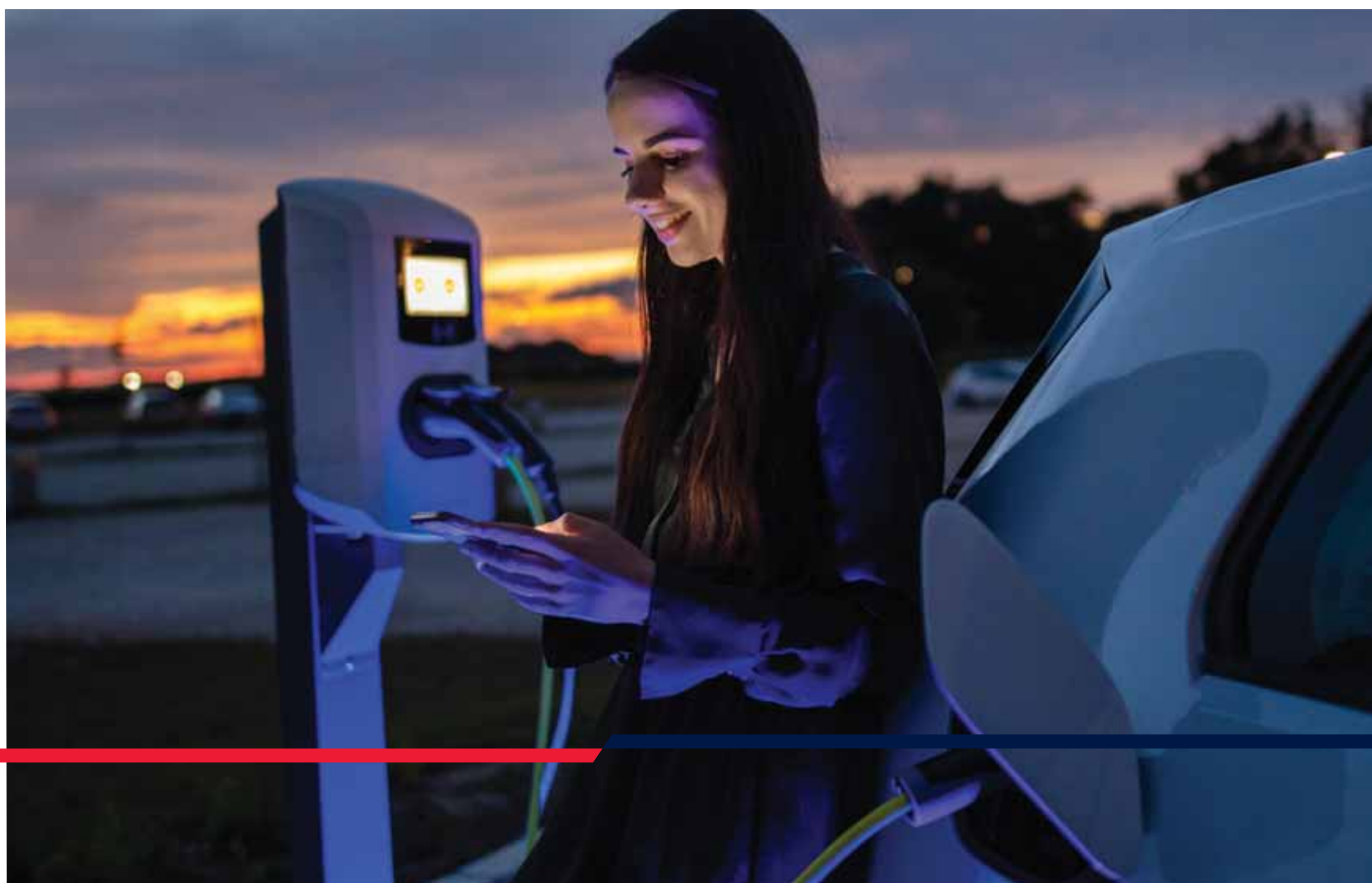
Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπίδου 2 & Λεωφ. Λυκαβηττού 240Γ'Εγκομνη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: +357 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Αναπληρωτής Διευθυντής: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ • Σύμβουλος έκδοσης: ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Είσαι μία καθημερινή πρωτοπόρος.
Μπορεί να μην ανακάλυψες
τον ηλεκτρισμό, αλλά μετακινείσαι
με αυτόν και μειώνεις τους ρύπους.

**Στην Eurobank στηρίζουμε τις επιλογές σου,
με Χρηματοδότηση Αυτοκινήτου** χωρίς προκαταβολή,
με επιλογή σταθερού επιτοκίου και περίοδο αποπληρωμής
μέχρι 8 χρόνια.

Κάνε την αίτησή σου τώρα και μέσω της εφαρμογής
Eurobank Cyprus.

Μάθε περισσότερα στο eurobank.cy/car
Ισχύουν Όροι & Προϋποθέσεις

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Πύλη για τις επιχειρήσεις του Κόλπου μπορεί να αποτελέσει η Κύπρος καθώς η αβεβαιότητα που κυριαρχεί λόγω του πολέμου στη Μέση Ανατολή ωθεί τους επενδυτές να εγκαταστήσουν βάση στην Ευρώπη. Η γεωγραφική θέση της Κύπρου σε συνδυασμό με το ευρωπαϊκό θεσμικό και επιχειρηματικό περιβάλλον που αποπνέει ασφάλεια στους επίδοξους επενδυτές φαίνεται να είναι πλεονέκτημα για την Κύπρο. Σύμφωνα με αρμόδιες πηγές καταγράφεται σημαντικό ενδιαφέρον από επιχειρήσεις στις χώρες του Κόλπου και ιδιαίτερα από τη Σαουδική Αραβία και το Κατάρ για να χρησιμοποιήσουν την Κύπρο ως δίοδο στην Ευρώπη. Το ενδιαφέρον εντοπίζεται, όπως πληροφορούμαστε, από εταιρείες που δραστηριοποιούνται στους τομείς της τεχνολογίας και της καινοτομίας, των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, της ανάπτυξης γης, των ΑΠΕ και της υγείας. Ως εκ τούτου, ο επενδυτικός φορέας της χώρας Invest Cyprus ετοιμάζει το επόμενο διάστημα επιχειρηματική αποστολή στη Σαουδική Αραβία με κύρια επιδίωξη να ανοίξει τον δρόμο προς αυτή την κατεύθυνση και να διευκολύνει τους επενδυτές σε αυτή τους την επενδυτική στροφή προς την Κύπρο. Η συγκυρία δημιουργεί ευκαιρίες, αλλά παράλληλα εντείνει τον ανταγωνισμό καθώς η Κύπρος δεν είναι ο μοναδικός

Δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για νέο κύμα επενδύσεων από την Ανατολή και από τη Δύση. Εκτός από τις χώρες του Κόλπου ενδιαφέρον επιδεικνύεται και από αμερικανικές επιχειρήσεις.

ευρωπαϊκός προορισμός που διεκδικεί κεφάλαια από τον Κόλπο. Αρκετές χώρες οι οποίες αποτελούν ανταγωνιστικούς επενδυτικούς προορισμούς βρίσκονται σε επαγρύπνηση για να προσελκύσουν τις επιχειρήσεις από τον Κόλπο. Επομένως το μεγάλο στοίχημα για την Κύπρο είναι να μετατρέψει το υφιστάμενο ενδιαφέρον σε μακροπρόθεσμες επενδύσεις, νέες εταιρικές εγκαταστάσεις και δημιουργία θέσεων εργασίας. Όπως μας αναφέρθηκε από τους αρμόδιους φορείς για να γίνει αυτό, χρειάζεται συντονισμένη προσπάθεια, τις αρμόδιες αρχές και την επιχειρηματική κοινότητα, με συγκεκριμένα κίνητρα και εξατομικευμένες λύσεις για τους επενδυτές και συνεχές follow up.

Το ατού και η αποστολή

Τη συγκεκριμένη περίοδο οι επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στις χώρες του Κόλπου, αισθάνονται ανασφάλεια και αβεβαιότητα αναφορικά με τις επιπτώσεις που προκαλεί ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή στην οικονομική δραστηριότητα των χωρών τους. Κύρια επιδίωξη τους είναι να δημιουργήσουν δίοδο σε εναλλακτικές αγορές όπως την ευρωπαϊκή προκειμένου να εξασφαλίσουν τη βιωσιμότητα τους και την ανταγωνιστικότητά τους. Η Κύπρος μπορεί να εξελιχθεί σε σημαντική πύλη εισόδου για επιχειρήσεις

και επενδυτές από τις χώρες του Κόλπου προς την ευρωπαϊκή αγορά. Ένα από τα σημαντικότερα ατού της είναι το γεγονός ότι, αποπνέει σταθερότητα όσον αφορά το επιχειρείν. Παράλληλα η ζηλευτή γεωγραφική της θέση ανοίγει την πόρτα στους επιχειρηματίες από τις χώρες του Κόλπου. Ο συνδυασμός αυτός μπορεί να λειτουργήσει ως γέφυρα για εταιρείες που επιθυμούν να διατηρήσουν στενή σχέση με την περιοχή του Κόλπου, αλλά

ταυτόχρονα, να αποκτήσουν παρουσία και πρόσβαση στην ευρωπαϊκή αγορά.

Με βάση αυτά τα δεδομένα, ιδιαίτερη σημασία αποκτούν οι πρωτοβουλίες του Invest Cyprus, το οποίο προγραμματίζει επιχειρηματική αποστολή στη Σαουδική Αραβία, με στόχο την ενίσχυση των οικονομικών και επενδυτικών δεσμών και την προσέλκυση νέων επενδύσεων στην Κύπρο. Η επιχειρηματική αποστολή μπορεί να αποτελέσει ευκαιρία για την παρουσί-

αση των δυνατοτήτων της κυπριακής οικονομίας και, κυρίως, για τη δημιουργία απευθείας επαφών με επιχειρηματικούς ομίλους και επενδυτές.

Το ζητούμενο, δεν είναι μόνο να προβληθεί η Κύπρος ως επενδυτικός προορισμός, αλλά να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις ώστε οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές να κάνουν το επόμενο βήμα και να περάσουν από το ενδιαφέρον στην πράξη. Αυτό προϋποθέτει ωστόσο ταχύτητα στις

Στο ραντάρ των χωρών του Κόλπου η Κύπρος

Ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή ωθεί τους επιχειρηματίες να εγκαταστήσουν βάση στην Ευρώπη

Ο Invest Cyprus βάζει πλώρη για τη Σαουδική Αραβία με στόχο να ανοίξει τον δρόμο για δραστηριοποίηση εταιρειών στην Κύπρο.

διαδικασίες, σταθερό και προβλέψιμο φορολογικό και θεσμικό πλαίσιο, πρόσβαση σε ανθρώπινο δυναμικό, σύγχρονες υποδομές και στοχευμένα κίνητρα για την εγκατάσταση περιφερειακών γραφείων και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Οι ΗΠΑ

Πέρα από το ενδιαφέρον που σημειώνεται από τις χώρες του Κόλπου προς την Κύπρο αρμόδιες πηγές κάνουν λόγο για ενδιαφέρον αμερικανικών επιχειρήσεων να δραστηριοποιηθούν στη χώρα. Το ταξίδι του Προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Χριστοδουλίδη στις ΗΠΑ με στόχο τις επενδύσεις στον τομέα της τεχνολογίας αλλά και σε άλλους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας αναμένεται να καταδείξει το από ενδιαφέρον των αμερικανικών τεχνολογικών κολλοσών για δραστηριοποίηση στην Κύπρο. Εξάλλου, αυτό ανέφερε και ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης κατά τις επαφές του στη Νέα Υόρκη, στο πλαίσιο της εβδομάδας Υψηλού Επιπέδου της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών. Όπως σημειώνουν οι πληροφορίες μας, σημαντικό ενδιαφέρον καταγράφεται και στον τομέα της ενέργειας καθώς ο Πρόεδρος έχει προγραμματίσει συναντήσεις υψηλού επιπέδου με ενεργειακούς κολλοσσούς όπως είναι η ExxonMobil, η Chevron και η Eni. Συγκεκριμένα στα τέλη Νοεμβρίου ο Πρόεδρος και επιχειρείν αναμένεται να βρεθούν στη Νέα Υόρκη, το Οχάιο, τη Βοστώνη και τη Φλόριντα για επαφές με εταιρείες που ενδιαφέρονται να επενδύσουν στην Κύπρο. Υπενθυμίζεται ότι κατά το περσινό επενδυτικό σαφάρι του πραγματοποίησε ο Πρόεδρος και το επιχειρείν στις ΗΠΑ τον Μάιο, στη Νέα Υόρκη, το Σαν Φρανσίσκο και το Χιούστον έλαβαν χώρα 13 στοχευμένες διμερείς συναντήσεις και δύο συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης με εταιρείες κολλοσσούς όπως την Amazon, την Google, την Nvidia, την OpenAI, την Tenstorrent και την Plug and Play. Όσον αφορά τα αποτελέσματα από το συγκεκριμένο ταξίδι επισημαίνουμε ότι η Nvidia προχώρησε σε αναβάθμιση της εθνικής της υποδομής μέσω ενός υπερυπολογιστή ο οποίος διαθέτει εθνικές υπολογιστικές δυνατότητες και λειτουργεί υποστηρικτικά σε περιπτώσεις περιβαλλοντικών καταστροφών και κρίσεων.

Επίσης η εταιρεία Plug and Play, έχει προχωρήσει σε δραστηριοποίηση στην Κύπρο μέσω επιταχυντή καινοτομίας (accelerators) για startups ο οποίος θα αποτελέσει γέφυρα μεταξύ των νεοφυών επιχειρήσεων και των επίδοξων επενδυτών. Την ίδια ώρα η Amazon εξετάζει την πιλοτική εφαρμογή προγράμματος (Amazon Leo) που σχετίζεται με το δορυφορικό internet και η εταιρεία Tenstorrent έχει ήδη προχωρήσει με άνοιγμα γραφείου στη Λεμεσό και μέχρι το 2027 αναμένεται να εργοδοτήσει 15 άτομα. Παράλληλα, η Google θα εφαρμόσει το πρόγραμμα experience AI το οποίο θα εφαρμοστεί στα σχολεία το επόμενο διάστημα και η εταιρεία OpenAI βρίσκεται σε συζητήσεις προκειμένου να εφαρμόσει πιλοτικά σε 5000 μαθητές τεχνικών σχολών το πρόγραμμά της Chat GPT 5 EDUCATION με κόστος μισό εκατομμύριο.

Κρίσιμη εβδομάδα επαφών στις ΗΠΑ

Οι διεθνείς εξελίξεις στον ρυθμό των συναντήσεων του Τραμπ και της συνόδου του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη

Σχεδόν 130 ηγέτες από ολόκληρο τον κόσμο μεταβαίνουν αυτή την εβδομάδα στη Νέα Υόρκη για να λάβουν μέρος στην 81η Σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, οι εργασίες της οποίας αναμένεται να κορυφωθούν το διάστημα μεταξύ 22 και 24 Σεπτεμβρίου.

Για τον Γάλλο πρόεδρο Εμανουέλ Μακρόν και τον απερχόμενο γενικό γραμματέα του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες, αυτή θα είναι η τελευταία σύνοδος στην οποία συμμετέχουν με τις τρέχουσες ιδιότητές τους. Για τον Βρετανό πρωθυπουργό Αντι Μπέρναμ από την άλλη

Στην Ουάσιγκτον το πιο «βαρύ» πολιτικό τετ α τετ των ημερών μεταξύ του Κινέζου προέδρου Σι Τζινπίνγκ και του Αμερικανού ομολόγου του.

πλευρά, αυτή θα είναι μια ευκαιρία να έχει την πρώτη διά ζώσης πρωθυπουργική συνάντησή του με τον Αμερικανό πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ.

Παρά τον πόλεμο στο Ιράν που παραμένει πληγή έπειτα από σχεδόν επτά μήνες συγκρούσεων, οι Αμερικανοί επέντεψαν την είσοδο της ιρανικής αντιπροσωπείας στις ΗΠΑ και έτσι ο Ιρανός πρόεδρος Μασούντ Πεζεσκιάν αναμένεται να δώσει το «παρών» στη φετινή σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, από την οποία έχουν μως αποκλειστεί οι Παλαιστίνιοι και ο Μαχμούτ Αμπάς.

Και ο Αντι Μπέρναμ

Στη Νέα Υόρκη αναμένεται παράλληλα να βρεθεί αυτή την εβδομάδα και η Ντέλι Ροντρίγκες, η οποία έχει πια αναλάβει την προεδρία της Βενεζουέλας,

Ο Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οικό, στην Ουάσιγκτον. Τα βλήματα όλων θα είναι σήμερα στραμμένα στη Νέα Υόρκη, όπου ο Αμερικανός πρόεδρος αναμένεται να έχει συνάντηση με τους ηγέτες των έξι χωρών του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου.

καθώς ο Νικολάς Μαδούρο παραμένει κρατούμενος στις φυλακές του Μπρούκλιν. Σημειώνεται ότι όπως και στην περίπτωση του Αντι Μπέρναμ, έτσι και για τη Ροντρίγκες η επερχόμενη θα είναι η πρώτη διά ζώσης συνάντησή της με τον Τραμπ. Τα βλήματα της διεθνούς κοινότητας πρόκειται, όπως είναι αναμενόμενο, να στραφούν κατά κύριο λόγο στον Αμερικανό πρόεδρο και στο δικό του, πυκνό πρόγραμμα επαφών. Ο Ντόναλντ Τραμπ αναμένεται να έχει σήμε-

ρα συνάντηση στη Νέα Υόρκη με τους ηγέτες των έξι χωρών του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου (της Σαουδικής Αραβίας, των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, του Κατάρ, του Ομάν, του Κουβέιτ και του Μπαχρέιν).

Σύμφωνα με αραβικά δημοσιεύματα, στην εν λόγω συνάντηση μπορεί να συμμετάσχουν και αξιωματούχοι από χώρες όπως το Ιράκ, η Ιορδανία και η Αίγυπτος. Πολλοί αναλυτές αξιολογούν τη συνάντηση Τραμπ - Αράβων ως απολύτως κρίσι-

μη για τις επόμενες κινήσεις στο μέτωπο του Ιράν. «Εχω μπροστά μου μια μεγάλη απόφαση. Να μπω και να τους εξαυλώσω (σ.σ. το ιρανικό καθεστώς) ή όχι; Είναι μια μεγάλη απόφαση. Όλα μπορούν να συμβούν με μένα», είχε δηλώσει ο Αμερικανός πρόεδρος την περασμένη εβδομάδα στον ιστοχώρο Axios, υπογραμμίζοντας ωστόσο ότι θα περιμένει πρώτα να ακούσει όσα θα του πουν οι ηγέτες των αραβικών μοναρχιών κατά τη συνάντησή τους στη Νέα Υόρκη.

Σε σχέση πάντως με την ενδεχόμενη αμερικανική συμμετοχή σε επιθέσεις κατά των Υεμενιτών Χούθι, ο Αμερικανός ηγέτης παρουσιαζόταν έως και χθες ιδιαίτερα συγκρατημένος.

Ως ενδεικτική των γενικότερων διαθέσεων αναμένουν ταυτόχρονα πολλοί αναλυτές και τη συνάντηση που θα έχει αυτή την εβδομάδα ο Ντόναλντ Τραμπ με τον Ουκρανό ομολόγό του, Βολοντίμιρ Ζελένσκι. «Η Ρωσία δυστυχώς έχασε τον έλεγχο της βιομηχανίας ντιζελ λόγω του πολέμου της με την Ουκρανία. Ένας μεγάλος αριθμός ρωσικών διυλιστηρίων έχει ανατιναχθεί και είναι, τουλάχιστον προσωρινά, εκτός λειτουργίας. Αυτός ο γελοίος πόλεμος με την Ουκρανία πρέπει να τερματιστεί», ανέφερε χαρακτηριστικά χθες ο Τραμπ σε ανάρτησή του.

Το πιο «βαρύ» πολιτικό τετ α τετ της τρέχουσας εβδομάδας, ωστόσο, δεν αναμένεται να λάβει χώρα στη Νέα Υόρκη, αλλά στην Ουάσιγκτον όπου πρόκειται να συναντηθούν οι ηγέτες των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ και της Κίνας Σι Τζινπίνγκ την προσεχή Πέμπτη. «Ο Κινέζος ηγέτης Σι Τζινπίνγκ, ο οποίος είχε απευθυνθεί για τελευταία φορά στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών μέσω βίντεο το 2021, θα προσπεράσει φέτος τη Νέα Υόρκη και θα έχει κατ' ιδίαν συνομιλίες με τον Τραμπ στην Ουάσιγκτον την Πέμπτη», γράφει χαρακτηριστικά το πρακτορείο Reuters.

Σύμφωνα με ανάλυση που δημοσιεύθηκε στον ιστοχώρο του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ, τα θέματα που αναμένεται να κυριαρχήσουν στην ατζέντα των συνομιλιών Τραμπ - Σι θα είναι εκείνα της τεχνητής νοημοσύνης (AI) και του τεχνολογικού ανταγωνισμού, των εμπορικών συναλλαγών και των επενδύσεων, των κρίσιμων ορυκτών, των εφοδιαστικών αλυσίδων και των ηλεκτρικών οχημάτων.

Σενάρια κρίσεων στην Ε.Ε. για υβριδικές επιθέσεις από Ρωσία

Φόβοι για ανθρώπινες απώλειες – Μετά το Συμβούλιο Ασφάλειας της Ούρσουλα, η Ιρλανδική Προεδρία προωθεί στρατηγική συζήτηση

Τον ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΛΑΝ

Σενάρια διαχείρισης κρίσεων επεξεργάζεται η Ε.Ε., υπό το φως της υβριδικής επίθεσης της Ρωσίας σε γερμανικό έδαφος, στο αεροδρόμιο της Λειψίας, αλλά και το παρλιόγο χτύπημα κατά στρατιωτικού ελικοπτέρου της Δανίας, με φωτοβολίδες σήμανσης από φρεγάτα του ρωσικού πολεμικού ναυτικού. Την ίδια ώρα, η Πολωνία διά του Ντόναλντ Τουσκ ανέφερε ότι οι υπηρεσίες ασφαλείας της χώρας θεωρούν ότι η Ρωσία ενδέχεται να εξαπολύσει επίθεση με drones ή πυραύλους σε έδαφος του ΝΑΤΟ τους επόμενους μήνες, προειδοποιήση την οποία χαρακτήρισε ως «τεκμηριωμένα και βάσιμη», ο πρόεδρος της Γαλλίας, Εμμανουέλ Μακρόν.

«Τα σενάρια που εξετάζονται είναι πολλά», σύμφωνα με κοινοτική πηγή που μίλησε στην «Κ», σημειώνοντας πάντως ότι το μόνο δεδομένο που υπάρχει αυτή τη στιγμή είναι οι διαδοχικές ρωσικές υβριδικές επιθέσεις σε κράτη-μέλη της Ε.Ε., ενώ φρόντισε να διαμνύσει ότι «σε αυτές επικεντρώνασθε». Όπως είπε η ίδια πηγή, «από θαύμα δεν έχουμε θρηνήσει θύματα», παραπέμποντας σε ένα ακόμη πρόσφατο περιστατικό, όταν μη επανδρωμένο αεροσκάφος εντοπίστηκε και «αντιμετωπίστηκε», σε «κρίσημ ενεργειακή υποδομή» στη Λιθουανία. Το μη επανδρωμένο αεροσκάφος έφερε εκρηκτικό μηχανισμό και καταρρίφθηκε από νατοϊκά μαχητικά αεροσκάφη. Οι ίδιες πηγές ανέφεραν στην «Κ» ότι «τα δεδομένα που διαμορφώνονται, με τις διαδοχικές υβριδικές επιθέσεις από τη Ρωσία, γεννούν την ανάγκη δρομολόγησης ουσιαστικών αποφάσε-

Ευρωπαϊκή πηγή ανέφερε στην «Κ» ότι «στόχος είναι ένα ισχυρό, διευρυμένο πλαίσιο αντιμετώπισης υβριδικών απειλών και γι’ αυτό άλλωστε γίνονται σκέψεις που περιλαμβάνουν και την Τουρκία, που διαθέτει το δεύτερο μεγαλύτερο στρατό στη Βορειοατλαντική Συμμαχία».

ων», κάτι που πρόταξε η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν την περασμένη εβδομάδα, στο πλαίσιο της ομιλίας της για την «Κατάσταση στην Ευρώπη 2026», ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η πρόεδρος της Κομισιόν πρόβαλε την ανάγκη εγκαθίδρυσης Συμβουλίου Ευρωπαϊκής Ασφάλειας, με τη συμμετοχή και τρίτων χωρών, στις οποίες σύμφωνα με τον αρμόδιο Επίτροπο Αντριους Κουμπίλιους, θα μπορούσε να συμμετάσχει και η Τουρκία. Τη σκυτάλη των εξαγγελιών φον ντερ Λάιεν για το Συμβούλιο Ευρωπαϊκής Ασφάλειας παίρνει πλέον η Ιρλανδική Προεδρία του Συμβουλίου της Ε.Ε., η οποία ενημέρωσε τους 26 εταίρους της, στο πλαίσιο της Επιτροπής Μονίμων Αντιπροσώπων, Coreper, ότι δρομολογεί την πραγματοποίηση στρατηγικής συζήτησης για την αντιμετώπιση των υβριδικών απειλών της Ε.Ε., «με αξιοποίηση της υφιστάμενης εργαλειοθήκης για τις υβριδικές απειλές και της στρατηγικής αντιμετώπισης μη επανδρωμένων αεροσκαφών».

Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», στη συνεδρία της Coreper, η Δανία ενημέρωσε τους εταίρους της για το περιστατικό εκτόξευσης δύο

φωτοβολιδων σήμανσης από φρεγάτα του πολεμικού ναυτικού της Ρωσίας στη Βαλτική με αποτέλεσμα η μία εξ αυτών να περάσει πλησίον δανικού στρατιωτικού ελικοπτέρου. Επίσης, η Λιθουανία παρείχε πληροφορίες στους 26 εταίρους της,, για το περιστατικό που έλαβε χώρα στις 15 Σεπτεμβρίου, όταν μη επανδρωμένο αεροσκάφος ρωσικής προέλευσης, εφοδιασμένο με εκρηκτικό μηχανισμό, εισήλθε στον λιθουανικό εναέριο χώρο και εντοπίστηκε κοντά σε κρίσημ ενεργειακή υποδομή. Όπως αναφέρθηκε στην Coreper, το drone «αντιμετωπίστηκε από αεροσκάφη της πολεμικής αεροπορίας της Ιταλίας που βρισκόταν στην περιοχή ως μέρος των εναέριων περιπολιών του ΝΑΤΟ».

Σε κάθε πάντως περίπτωση, οι εξελίξεις που καταγράφηκαν τα τελευταία 24ωρα με τις διαδοχικές υβριδικές επιθέσεις, καθώς και η πληροφο-

Η Πολωνία διά του Ντόναλντ Τουσκ ανέφερε ότι οι υπηρεσίες ασφαλείας της χώρας θεωρούν ότι η Ρωσία ενδέχεται να εξαπολύσει επίθεση με drones ή πυραύλους σε έδαφος του ΝΑΤΟ τους επόμενους μήνες

ρίες των αρχών ασφαλείας ισχυρών κρατών-μελών που παραπέμπουν σε ενίσχυση της τακτικής αυτής από τη Μόσχα, καθιστούν πλέον επιτακτική την ανάγκη λήψης αποφάσεων από την Ε.Ε. Όπως μάλιστα λένε οι ίδιοι κύκλοι, το θέμα

απέτέλεσε ένα από τα βασικά θέματα της συνάντησης ΥΠΕΞ της Ε.Ε., στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, στη Νέα Υόρκη. Όπως πληροφορούμαστε, συζητήθηκαν σενάρια διαχείρισης κρίσεων σε περίπτωση

Το videogate;

Το ζήτημα των ρωσικών υβριδικών επιθέσεων κατά κρατών-μελών της Ε.Ε., έχει και μια πτυχή που εφάπτεται στο μείζον ζήτημα που προέκυψε με το σκάνδαλο βίντεογκε-ϊτ στην Κύπρο, όταν η κυβέρνηση Χριστοδουλίδη εμφανίστηκε να καθοδηγεί ξένους επιχειρηματίες και επενδυτές, παρέχοντας υποσχέσεις αρωγής, νοούμενου ότι θα καταβάλουν «προς την κυβέρνηση, προς τη χώρα» εισφορά «για σκοπούς εταίρικής κοινωνικής ευθύνης». Όπως γίνεται κατανοητό, οποιοδήποτε κράτος-μέλος της Ε.Ε. δέχεται υβριδική επίθεση, προβαίνει σε σοβαρή διενέργηση και εάν διαπιστωθεί ρωσικός δόλος, τότε σύσσωμη η Ευρωπαϊκή Ένωση καταδικάζει το γεγονός και λαμβάνει μέτρα, όπως άλλωστε γίνεται τώρα, μετά τις διαδοχικές ρωσικές υβριδικές επιθέσεις που δέχθηκαν η Γερμανία, η Δανία και η Λιθουανία. Στην Κύπρο, εννέα και πλέον μήνες μετά το σκάνδαλο βίντεογκεϊτ, γίνεται λόγος για υβριδική επίθεση, η οποία ωστόσο ουδέποτε τεκμηριώθηκε. Παρόλα αυτά, συνεχίζει να αναπαράγεται στο εσωτερικό –και όχι στην Ε.Ε.– για προφανείς λόγους εσωτερικής κατανάλωσης.

κατά την οποία οι υβριδικές επιθέσεις της Ρωσίας, έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ζωών Ευρωπαίων πολιτών ή πολιτών κρατών-μελών του ΝΑΤΟ. Όπως έγινε δε γνωστό –και πρώτα δημοσίευσε το Politico– οι υβριδικές επιθέσεις έχουν πυροδοτήσει έντονη κινητικότητα στη διπλωματία της Ε.Ε. και τις προσεχείς μέρες το θέμα αναμένεται να τεθεί προς συζήτηση και στην ασφαλή αίθουσα συνεδριάσεων του Συμβουλίου (bunker).

Βλέπουν Τουρκία

Στόχος του Συμβουλίου Ευρωπαϊκής Ασφάλειας που εισηγείται η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, όσο και της στρατηγικής συζήτησης που δρομολογεί η Ιρλανδική Προεδρία του Συμβουλίου Ε.Ε., είναι η διαχείριση των συνεχώς αυξανόμενων υβριδικών επιθέσεων και κυβερνοεπιθέσεων από τη Ρωσία, στον βαθμό που δεν συνοδεύονται από στρατιωτική εμπλοκή, καθώς σε τέτοια περίπτωση, ο πρώτος λόγος ανήκει στο ΝΑΤΟ.

Πηγή στην έδρα της Ε.Ε. ανέφερε στην «Κ» ότι «δεν υπάρχει αμφιβολία ότι στόχος είναι ένα ισχυρό, διευρυμένο πλαίσιο αντιμετώπισης των υβριδικών απειλών και γι’ αυτό άλλωστε γίνονται σκέψεις που περιλαμβάνουν και την Τουρκία, που διαθέτει το δεύτερο μεγαλύτερο στρατό στη Βορειοατλαντική Συμμαχία». Η ίδια πηγή ανέφερε ότι «θεωρώ αυτονόητο ότι η αναφορά φον ντερ Λάιεν στην ολομέλεια της Ευρωπαϊκής για συμμετοχή στο υπό συζήτηση Συμβούλιο Ευρωπαϊκής Ασφάλειας “κι άλλων εμπλεκόμενων”, περιλαμβάνει και την Τουρκία, κάτι που ανέφερε άλλωστε και ο αρμόδιος Επίτροπος» Αντριους Κουμπίλιους.

Σημειώνεται ότι η Λευκωσία παρακολουθεί στενά το ζήτημα, αλλά δεν έχει τοποθετηθεί γύρω από τις δρομολογούμενες εξελίξεις.

Πόλεμος εντός μηνών;

Η ανησυχία της Ε.Ε. για τη «δράση» της Μόσχας δεν εξαντλείται πάντως στις υβριδικές επιθέσεις, αλλά εκτείνεται και στο ενδεχόμενο στρατιωτικής επίθεσης σε ευρωπαϊκό ή νατοϊκό έδαφος, εντός των προσεχών μηνών. Το θέμα ανέδειξε η εφημερίδα Guardian, δημοσιεύοντας μεταξύ άλλων δηλώσεις του επικεφαλής της Υπηρεσίας Πληροφοριών Ασφάλειας της Τσεχίας (BIS), Μίχαλ Κουντέλκα. Ο Τσέχος επίσημος δώλωσε ότι, εκτός από την αυξημένη δραστηριότητα drones, στα σχέδια του Κρεμλίνου θα μπορούσε να περιλαμβάνεται μια περιορισμένη εισβολή σε έδαφος χώρας του ΝΑΤΟ που συνορεύει με τη Ρωσία. Ανέφερε χαρακτηριστικά ότι «είναι πιθανό» και ότι «θα μπορούσε να περιλαμβάνει περιορισμένη εισβολή, προβολές υπό ψευδή σημαία ή μια μεγάλος κλίμακας εκστρατεία επιρροής». Σύμφωνα με τον Μίχαλ Κουντέλκα ένα τέτοιο σενάριο θα μπορούσε να εξελιχθεί μέσα σε «μήνες, όχι χρόνια», διαβεβαιώνοντας παράλληλα ότι «πολλοί άνθρωποι κάνουν ό,τι μπορούν για να διασφαλίσουν ότι αυτό δεν θα συμβεί».

Για τη μεγαλύτερη οικονομική απόφαση της ζωής σου, **ρώτα κάποιον που ξέρει.**

Για Στεγαστικό Δάνειο. **Ρώτα στην Τράπεζα Κύπρου.**

- Εξειδικευμένοι, έμπειροι λειτουργοί
- Υποστήριξη σε κάθε βήμα
- Γρήγορη εξυπηρέτηση
- Online Αίτηση 24/7

Your home hub:

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Προειδοποίηση:

Η τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της. Υπάρχουν χρεώσεις εάν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειο σας. Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Σε περίπτωση κμαίνόμενου επιτοκίου το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

ΑΠΟΨΗ Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Η ραх Κερανή και οι βάρβαροι στα σύνορα

Η κυπριακή οικονομία μπήκε στο 2026 με ιδανικά δημοσιονομικά στοιχεία – η ανάπτυξη παραμένει καλή παρά την αποικλιμακωπή της, το χρέος συνεχίζει να μειώνεται, τα πλεονάσματα συνεχίζονται και οι αξιολογήσεις βελτιώνονται. Το Γραφείο Διαχείρισης του Δημοσίου Χρέους περνά τις πιο εύκολες του μέρες. Την ίδια ώρα, μπήκε σε λειτουργία ένα νέο φορολογικό καθεστώς, με μειώσεις για αρκετά νοικοκυριά, η κονταρομαχία για την ΑΤΑ έχει ολοκληρωθεί με γενική συνθηκολόγηση όλων των πλευρών, και η αναθεώρηση του συνταξιοδοτικού είναι, όπως φαίνεται, σε εξέλιξη.

Υπό την επιτυχημένη, εκ των στοιχείων, υπογραφή του Μάκη Κεραυνού, το αφήγημα της κυπριακής οικονομίας είναι μάλλον ανιαρό. Και, τα ανιαρά αφήγηματα αποτελούν, σε γενικές γραμμές, μια επιτυχία για τα εκάστοτε υπουργεία Οικονομικών. Η οικονομία βρίσκεται σε μια ραх κερανή, όπου η επικράτηση των κεντρικών στόχων του υπουργού Οικονομικών έχει φέρει πρεμία στα δημόσια οικονομικά. Η αλήθεια είναι πως, παρά τις κάποιες πιέσεις, το σημερινό υπουργείο Οικονομικών έχει

επιτύχει την κεντρική του αποστολή. Ο γράφων έχει παραπονέθει για έλλειψη φαντασίας, αλλά πρέπει να αναγνωρίσουμε πως η αποστρόφη στο ρίσκο και τα πολλά «όχι» που είπε το σημερινό υπουργείο Οικονομικών έχουν διαφυλάξει τη χώρα από σημαντικά παραπτώματα στα οποία η πολιτική ηγεσία (εκτελεστική και νομοθετική) θα είχαν υποπέσει, αν δεν υπήρχε η διάθεση για αποφυγή περιπετειών στον τρίτο όροφο της Μιχαλάκη Καραολή.

Όπως όλες οι επιτυχημένες πολιτικές, όμως, η ρах κερανή, εμπεριέχει τους σπόρους της αδυναμίας της. Η συμπεριλαμβανή αυτή πραγματικότητα δεν μπορούσε, εξάλλου, να ήταν διαφορετική: έχοντας επιλέξει την ομαλότητα και την αποφυγή του μεγάλου λάθους, η δημοκρατική πολιτική έπρεπε αναγκαστικά να θυσιάσει κάτι. Και αυτό το κάτι, ήταν οι μεγάλες αλλαγές στην οικονομία.

Τα σφάλματα στον βωμό της ομαλότητας, είναι απλά:

Πρώτο, δεν δόθηκαν πόροι σε κείρια ζητήματα τα οποία σοθούν, και τα οποία, ακριβώς εξαιτίας της καθυστέρησης, θα στοιχίσουν ακόμα περισσότερο

όταν η αντιμετώπισή τους θα είναι πλέον αναπόφευκτη. Η λίστα είναι γνωστή και περιέχει, μεταξύ άλλων, δημόσιες συγκοινωνίες, υδατικό, ενέργεια, φυσικές καταστροφές, γερασμένες υποδομές, δίκτυο διανομής του ηλεκτρισμού ξεπερασμένο από τα τέλη του προηγούμενου αιώνα.

Δεύτερο, μια ΑΗΚ και ένα εσωτερικό σύστημα λειτουργίας του κράτους που παραμένουν σαθρά και λειτουργούν ως βαρίδι για την οικονομία και ιδίως τους μικρούς της παίκτες.

Τρίτο, η απουσία πραγματικής μεταρρύθμισης, ιδίως στην ψηφιοποίηση του κράτους. Εκεί, οι επιτυχίες περιορίζονται στα σημεία επαφής του πολίτη με το κράτος, αλλά πίσω από τη βιτρίνα, η εικόνα παραμένει εγκλωβισμένη σε μια απραχαιωμένη δομή λειτουργίας, η οποία στοιχίζει και εκνευρίζει, τόσο τον πολίτη όσο και τον δημόσιο υπάλληλο. Εκεί όπου έγιναν κάποιες κινήσεις, αυτές χαρακτηρίστηκαν από το πιο σύνθημα λήσας των ψηφιακών μεταβάσεων: Οι υφιστάμενες δομές και διαδικασίες μεταφέρθηκαν από το χαρτί στην οθόνη, χωρίς όμως να προσαρμοστούν ως

προς την ουσία τους. Πρόκειται, κατά τη σχετική βιβλιογραφία και την αντίστοιχη εμπειρία, για τον πιο συχνό λόγο αποτυχίας στην ψηφιοποίηση.

Τέταρτο, και πιο επικίνδυνο, είναι η απόλυτα παθητική πολιτική ως προς τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις. Οι σχετικές αναλύσεις δείχνουν πως, ενώ οι ΑΞΕ είναι ευλογία, το γεγονός ότι δεν υπάρχει δομή κινήτρων για διασύνδεσή τους με την εγχώρια οικονομία, δημιουργεί σοβαρές ανισότητες. Ταυτόχρονα, τα γνωστά προβλήματα (στεγαστικό, συγκοινωνιακό, εμποτικό) όχι μόνο δεν αντιμετωπίζονται, αλλά επιδεινώνονται. Το γεγονός ότι επιδεινώνονται εν μέσω αυξανόμενης ανισότητας, έχει ήδη δημιουργήσει μακροοικονομικές ανισορροπίες αλλά και σοβαρές κοινωνικές πιέσεις. Πάνω από όλα, έχει δημιουργηθεί μια αυξημένη τρωτότητα της οικονομικής μας πορείας σε εξωγενείς εξελίξεις τις οποίες δεν μπορούμε να επηρεάσουμε και οι οποίες παρουσιάζουν, πλέον ρωγμές. Αυτή η τρωτότητα θα εντεινεται όσο δεν διασυνδέονται οργανικά οι ΑΞΕ με την εγχώρια οικονομία.

Οι αδυναμίες αυτές είναι οι σπόροι

που θα διαλύσουν, αν τους επιτραπεί, την οικονομική ρах κερανή της σημερινής κυβέρνησης. Μέχρι σήμερα, το υπουργείο Οικονομικών είχε να επιλέξει μεταξύ της ομαλότητας και της περιπέτειας, και επέλεξε το πρώτο. Και, εκ του αποτελέσματος, πολύ καλά έκανε.

Καθώς οδεύουμε, όμως, προς το τέλος του 2026, το παιχνίδι έχει αλλάξει. Αν στην οικονομική terra nostra επικρατεί ειρήνη, οι προαναφερθέντες βάρβαροι (κλιματικοί, τεχνολογικοί, υδατικοί, ενεργειακοί και λοιποί) μαζεύονται πλέον στο τετόμπομυργκ όπου ολόκληρες λεγεώνες μπορεί να καθούν, χάνοντας μάχιστα και τους αετούς τους.

Αν η μέχρι σήμερα πολιτική επιλογή ήταν και η ορθή (και φαίνεται πως ήταν) πλέον το παράθυρο ευκαιρίας είναι ανοικτό. Δεν θα είναι, όμως, για πολύ, και ήρθε η ώρα για σοβαρές κινήσεις.

Έτσι κι αν έχουμε συνθηθεί να αποκαλούμε «μεταρρύθμιση» (και δη «εμβληματική») τον κάθε εξωραϊσμό πλατέας και την κάθε μικροπεριθωριακή προσαρμογή, η ταλαιπωρημένη λέξη πρέπει πλέον να αποτελέσει την αληθινή ατζέντα από το τέλος του έτους,

και κυρίως για το 2027, του οποίου ο προϋπολογισμός θα παρουσιαστεί τις επόμενες ημέρες στη Βουλή. Μπροστά στην εδραίωση των ανισορροπιών (οικονομικών και κοινωνικών), στην αύξηση της τρωτότητας, στις γεωπολιτικές αναταράξεις και στην αναδιאμορφωση του χάρτη επενδύσεων, εμπορίου και απασχόλησης, πρέπει να προετοιμαστούμε, όχι μόνο για τον σημερινό αλλά και για τον επόμενο (οικονομικό) πόλεμο.

Ναι, το υπουργείο Οικονομικών ήταν τυχερό. Τέτοιες δουλειές χρειάζονται και τύχη. Και, ναι, το αποτέλεσμα μέχρι σήμερα ήταν ανιαρό. Αλλά αυτή είναι μια επιτυχία όταν διαχειρίζεται κανείς μια οικονομία σε τόσο αβέβαιο περιβάλλον. Ναι, ακόμα, οι σπόροι της αυτοκαταστροφής της σημερινής ειρήνης, επιβεβαιώνονται στην ίδια τη φύση της σημερινής ακριβώς ειρήνης. Αλλά κι αυτό είναι εκ φύσεως αναπόφευκτο. Απλώς, το υπουργείο Οικονομικών δεν έχει κάνει μεγάλο λάθος πολιτικής ή στρατηγικής και του αξίζουν συγχαρητήρια.

Και τώρα θα πρέπει να αλλάξει πορεία.

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Είναι πλέον σαφές πως τα τραπεζικά ιδρύματα επιχειρούν ανοίγματα κυρίως Γραφείων Αντιπροσωπείας (Rep-Offices) σε προορισμούς εκτός των χωρών που δραστηριοποιούνται για να ενισχύσουν τις εργασίες τους, άρα και τα κέρδη τους. Τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο έχουν επεκτείνει τις δραστηριότητές τους στην Ινδία, με την Eurobank να έχει εγκαينιάσει μόλις πριν από μερικούς μήνες το Γραφείο Αντιπροσωπείας της Μουμπάι της Ινδίας. Δεν είναι κρυφό εξάλλου πως, η Κύπρος επιζητεί να γίνει ο ευρωπαϊκός κόμβος έλευσης επιχειρήσεων από την Ινδία που θέλουν να έρθουν στην Ευρώπη και η Eurobank είχε αυτό το όραμα αρκετά νωρίς, από τις αρχές του 2024. Οι βλέψεις ωστόσο της τράπεζας δεν σταματούν εκεί, καθώς έχει βάλει στο «μάτι» και άλλους 3 προορισμούς για άνοιγμα Γραφείων Αντιπροσωπείας, με τον ένα προορισμό να προχωρά όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», την άνοιξη του 2027. Ο λόγος, για τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, με τον σχεδιασμό της Eurobank να εστιάζεται στην ανάπτυξη παρουσίας στο Αμπου Ντάμπι, διαδικασία που όπως μαθαίνει η εφημερίδα βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο. Η έναρξη λειτουργίας του Rep-Office την άνοιξη του 2027 βεβαίως, βρίσκεται υπό την προϋπόθεση ολοκλήρωσης των απαιτούμενων κανονιστικών και εποπτικών διαδικασιών.

Την ίδια ώρα, η Eurobank έχει αναφέρει πως και το Ισραήλ και η Σαουδική Αραβία αποτελεί αγορά στρατηγικού ενδιαφέροντος για την τράπεζα. Η επίσημη ενημέρωση που έλαβε η «Κ» για τη διαδικασία παρουσίας της με Rep-Offices σε Ισραήλ και Σαουδική Αραβία είναι η εξής: «Στο πλαίσιο της ευρύτερης στρατηγικής της Τράπεζας για την ενίσχυση της διεθνούς παρουσίας και των επιχειρηματικών διасυνδέσεων του Ομίλου, έχουν δρομολογηθεί οι απαραίτητες ενέργειες για την ανάπτυξη παρουσίας στην αγορά, σύμφωνα με τον σχετικό σχεδιασμό».

Συνεργασίες στην Ινδία

Με τα εγκαίνια του Rep-Office στην Μουμπάι της Ινδίας, είναι γεγονός πως έγινε η πρώτη είτε ελληνική, είτε κυπριακή τράπεζα με φυσική παρουσία στην Ινδία. Κληθείσα να σχολιάσει η Eurobank τα του Rep-Office στην Ινδία που λειτουργεί μερικούς μήνες, σημείωσε πως, το Γραφείο Αντιπροσωπείας στην Μουμπάι, που είναι και η πρώτη θεσμική παρουσία της Eurobank στην Ινδία, έχει πρωτίστως αναπτυξιακό και μη συναλλακτικό ρόλο, με έμφαση στην ανάπτυξη επιχειρηματικών συνεργασιών, την προσέλκυση επενδύσεων και

την ενίσχυση της διасυνδέσεως μεταξύ Ινδίας, Ελλάδας και Κύπρου.

Σημείωσε ότι, στο πλαίσιο της ευρύτερης στρατηγικής της στην Ινδία, η Eurobank έχει ήδη αναλάβει σειρά πρωτοβουλιών, μεταξύ των οποίων η συμβολή στη δημιουργία του India–Greece–Cyprus (IGC) Business and Investment Council και η πραγματοποίηση επιχειρηματικών «fora» στις τρεις αγορές. Η Τράπεζα έχει επίσης αναπτύξει επαφές και συζητήσεις με σημαντικές ινδικές

Η Eurobank έχει αναφέρει πως και το Ισραήλ και η Σαουδική Αραβία αποτελούν αγορά στρατηγικού ενδιαφέροντος για την τράπεζα.

Με τα εγκαίνια του Rep-Office στην Μουμπάι της Ινδίας, είναι γεγονός πως έγινε η πρώτη είτε ελληνική, είτε κυπριακή τράπεζα με φυσική παρουσία στην Ινδία.

επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων στους τομείς της εκπαίδευσης, της γαλαктоβιομηχανίας, της φιλοξενίας και της κινηματογραφικής βιομηχανίας.

«Οι πρωτοβουλίες αυτές εντάσσονται στην ευρύτερη στρατηγική της Eurobank για την ενίσχυση των οικονομικών και επιχειρηματικών δεσμών μεταξύ Ινδίας και Ευρώπης, με την Ελλάδα και την Κύπρο να λειτουργούν ως στρατηγικές πύλες διасυνδέσεως, καθώς και για την αξιοποίηση των προοπτικών

που δημιουργεί ο Οικονομικός Διάδρομος Ινδίας–Μέσσης Ανατολής–Ευρώπης (IMEC)», καταλήγει η απάντηση της μητρικής στο σχολιασμό που θέλησε να έχει η «Κ» σχετικά με την λειτουργία του Rep-Office στην Ινδία.

Τέλος, κατέστη σαφές πως, καθώς το Γραφείο βρίσκεται ακόμη στους πρώτους μήνες λειτουργίας του, δεν δημοσιοποιούνται στην παρούσα φάση επιμέρους ποσοτικοί δείκτες, ή στοιχεία συγκεκριμένων επιχειρηματικών συναλλαγών.

Όπως έχει ήδη δημοσιοποιηθεί, έχει ενεργοποιηθεί η δυνατότητα διасυννοριακών πληρωμών από την Ελλάδα προς την Ινδία μέσω UPI, στο πλαίσιο της στρατηγικής συνεργασίας της Eurobank με την NPCI International, καθιστώντας τη Eurobank την πρώτη τράπεζα στην Ευρώπη που ενεργοποίησε τη συγκεκριμένη δυνατότητα. Η υπηρεσία, η οποία είναι ήδη διαθέσιμη στην Ελλάδα και προγραμματίζεται να επεκταθεί σε επόμενο στάδιο και στην Κύπρο, καλύπτει το σύνολο του κύκλου της συναλλαγής (έναρξη συναλλαγής, εκκαθάριση, συμφωνία και αντιστοίχιση συναλλαγών και διαχείριση διαφορών), ενισχύοντας ουσιαστικά τη διасυνδεσιμότητα μεταξύ των δύο αγορών. Η πρωτοβουλία αυτή ακολουθεί την υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της Eurobank και της NPCI International, και ενισχύει τη στρατηγική τοποθέτηση της Τράπεζας ως αξιόπιστου συνεργάτη για επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται μεταξύ Ινδίας, Ελλάδας και Κύπρου.

Συνεισφέρει η Κύπρος

Η Eurobank παρουσίασε προσαρμοσμένα καθαρά κέρδη για το πρώτο εξάμηνο σε 776 εκατ. ευρώ, αυξημένα σε ετήσια βάση κατά 9,2%, ενώ τα συνολικά καθαρά κέρδη αυξήθηκαν κατά 6,8% σε 738 εκατ. ευρώ. Τα προσαρμοσμένα καθαρά κέρδη των δραστηριοτήτων εκτός Ελλάδος μειώθηκαν σε ετήσια βάση κατά 3,3%, σε 361 εκατ. ευρώ και συνεισέφεραν 46,5% στη κερδοφορία του Ομίλου. Ειδικότερα, τα προσαρμοσμένα καθαρά κέρδη στην Κύπρο μειώθηκαν σε ετήσια βάση κατά 7,7% σε 231 εκατ. ευρώ και στη Βουλγαρία αυξήθηκαν σε ετήσια βάση κατά 7,8% σε 119 εκατ. ευρώ. Το σύνολο του ενεργητικού διαμορφώθηκε σε 112,9 δισ. στις 30 Ιουνίου 2026, εκ των οποίων 66 δισ. στην Ελλάδα, 29,3 δισ. στην Κύπρο και 14,6 δισ. στη Βουλγαρία.

Τα δάνεια ενισχύθηκαν οργανικά κατά 2,7 δισ. το Α' Εξάμηνο 2026, εκ των οποίων 1,4 δισ. ευρώ στην Ελλάδα και 1,3 δισ. ευρώ στις δραστηριότητες εκτός Ελλάδος. Τα συνολικά υπόλοιπα κορηγήσεων (προ προβλέψεων) διαμορφώθηκαν σε 58,1 δισ. ευρώ στις 30 Ιουνίου 2026, εκ των οποίων 38,1 δισ. στην Ελλάδα, 9,2 δισ. ευρώ στην Κύπρο και 9,8 δισ. στη Βουλγαρία. Σε επίπεδο Ομίλου, τα επιχειρηματικά δάνεια ανήλθαν σε 36,3 δισ. ευρώ, τα στεγαστικά σε 13 δισ. ευρώ και τα καταναλωτικά σε 5,1 δισ. ευρώ. Οι καταθέσεις πελατών διαμορφώθηκαν σε 86,4 δισ. ευρώ στις 30 Ιουνίου 2026 (αυξημένες κατά 2,9 δισ. ευρώ το Α' Εξάμηνο 2026), εκ των οποίων 48,1 δισ. ευρώ στην Ελλάδα, 24,1 δισ. ευρώ στην Κύπρο και 11,6 δισ. ευρώ στη Βουλγαρία.

Χαμένοι στη μετάφραση στο συνταξιοδοτικό

Αλλά ο Κεραυνός και άλλα ο Μουσιούττας για το κόστος της μεταρρύθμισης

Της ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

Χάθηκαν στη μετάφραση οι κοινωνικοί εταίροι σε ό,τι αφορά τη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση και την κυβερνητική πρόταση την οποία ο υπουργός Εργασίας Μαρίνος Μουσιούττας προγραμματίζει να καταθέσει στη Βουλή στις 8 Οκτωβρίου. Μπορεί οι διαβουλευσεις να έχουν εντατικοποιηθεί ωστόσο δεν φαίνεται να καλύπτεται η απόσταση που χωρίζει τις συντηχνίες και τους εργοδότες. Από την πλευρά του, ο κ. Μουσιούττας εμφανίζεται ιδιαίτερα αισιόδοξος ως προς την ψήφιση του σχετικού νομοσχεδίου από τη Βουλή, χωρίς σημαντικές τροποποιήσεις. Όπως εκτιμά, πρόκειται για αυξήσεις που οι πολίτες θα αντιληφθούν άμεσα στους λογαριασμούς τους, γεγονός που καθιστά πολιτικά δύσκολη την καταψήφιση του νομοσχεδίου, καθώς το κόστος μιας τέτοιας εξέλιξης αναμένεται να γίνει ιδιαίτερα αισθητό σε επίπεδο κοινωνικών αντιδράσεων.

Την ίδια ώρα, όπως πληροφορούμαστε, παρά το γεγονός ότι ο υπουργός επεσήμανε πως «η συνολική πρόσθετη επιβάρυνση για το κράτος εκτιμάται σε €486 εκατ. για την εξαετία και για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων €334 εκατ., άρα περίπου συνολικά €820 εκατ. σε βάθος εξαετίας» οι συγκεκριμένοι αριθμοί δεν φαίνεται να συμφωνούν με τις εκτιμήσεις του υπουργού Οικονομικών Μάκη Κεραυνού. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», ο κ. Κεραυνός, έχοντας ως βασική προτεραιότητα τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αλλά και των δημόσιων οικονομικών της χώρας, επισημαίνει ότι, με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα, οι αριθμοί δεν βγαίνουν ώστε να διατηρηθούν οι σχετικοί δείκτες σε βιώσιμα επίπεδα. Μάλιστα, στόχος του είναι το σχετικό

κόστος να περιοριστεί ακόμη περισσότερο, καθώς, με βάση τα σημερινά δεδομένα, η διατήρησή του στα προτεινόμενα επίπεδα ενδέχεται να επιβαρύνει περαιτέρω τα δημόσια οικονομικά και να επιπρέασει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Οι κοινωνικοί εταίροι παραμένουν προσηλωμένοι στις θέσεις αρχής που έχουν διατυπώσει, χωρίς ωστόσο να έχουν ανοίξει ακόμη τα χαρτιά τους σε ό,τι αφορά τις τελικές τους εισηγήσεις. Οι τελικές τους τοποθετήσεις αναμένεται να διαμορφωθούν αφού λάβουν τις εισηγήσεις των εμπειρογνομόνων τους.

Οι εταίροι τοποθετούν την κατάθεση των εισηγήσεών τους τη Δεύτερα στη συνεδρία του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος εφόσον οι διαβουλεύσεις συνεχίζονται μέχρι το τέλος της εβδομάδας. Εξάλλου, οι κοινωνικοί εταίροι έχουν πει ότι για να μπορέσουν να κάνουν εισηγήσεις θα πρέπει να ολοκληρωθεί η κατ' άρθρο συζήτηση του νομοθετήματος, η οποία ξεκίνησε την περασμένη Παρασκευή στο Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Τι έπεται

Στην ατζέντα της κοινοβουλευτικής επιτροπής εργασίας έχει μπει το νομοσχέδιο της συνταξιοδοτικής μεταρρύθμισης. Ειδικότερα η συνεδρίαση της επιτροπής είναι προγραμματισμένη για τις 13 Οκτωβρίου. Στις δηλώσεις του ο υπουργός Εργασίας διευκρίνισε ότι θα υπάρξει άλλο νομοθέτημα για τα Ταμεία Προνοίας για το οποίο θα συνεδριάσει η τεχνική επιτροπή, ενώ σημείωσε ότι η 1η φάση περιλαμβάνει τον πυλώνα 0 και τον πυλώνα 1. Ξεκαθάρισε ακόμα ότι «ανεξαρτήτως εάν αμφισβητούνται ή όχι οι αριθμοί, αυτά είναι η πρόταση της Κυβέρνησης, αυτά μπορεί να δώσει το κράτος και το Ταμείο Κοινωνικών

Το νομοσχέδιο για τον πυλώνα «0» και «1» θα κατατεθεί στη Βουλή τέλος Σεπτεμβρίου και αναμένεται ότι στις 13 Οκτωβρίου θα ξεκινήσει η συζήτηση.

Ασφαλίσεων και ως εκ τούτου, έχοντας υπόψη αυτό το συνολικό κόστος, εάν έχουν οποιεσδήποτε εισηγήσεις για διαφοροποίηση οποιουδήποτε θέματος, θα πρέπει να μας τις υποβάλουν».

Σε ό,τι αφορά τα Ταμεία Προνοίας, ο κ. Μουσιούττας ακολουθεί συγκεκριμένη στρατηγική, η οποία προβλέπει ότι, εφόσον προωθηθεί και ολοκληρωθεί η πρώτη φάση, θα ανοίξει τα χαρτιά του σε σχέση με τη δεύτερη. Πρόκειται για μια φάση που δεν αναμένεται να έχει άμεσο αντίκτυπο στους πολίτες, ωστόσο η διαφορά και τα οφέλη της εκτιμάται ότι θα γίνουν αισθητά σε βάθος χρόνου. Υπενθυμίζεται ότι η εργοδοτική πλευρά υποστηρίζει ότι η επέκταση των Ταμείων Προνοίας πρέπει να βασίζεται αποκλειστικά στην εθελοντική συμμε-

τοχή εργοδοτών και εργαζομένων ενώ οι συντηχνίες επιμένουν στην υποχρεωτική ρύθμιση για τα Ταμεία Προνοίας.

Αναφορικά με την αύξηση του ηλικιακού ορίου συνταξιοδότησης, ο υπουργός είπε ότι «οι θέσεις οι δικές μας είναι καταγεγραμμένες εδώ και καιρό. Εμείς αναφερθήκαμε σε δυνητική, εάν χρειαστεί, αύξηση των εισφορών, ούτως ώστε να μην χρειαστεί να υπάρξει είτε μείωση συντάξεων, είτε αύξηση του ορίου αφυπηρέτησης. Η θέση μας είναι ξεκάθαρη και την επαναλαμβάνουμε» τόνισε.

Πρόσθεσε ότι κάθε πέντε χρόνια γίνεται μελέτη για το προσδόκιμο της ζωής και αν και εφόσον αναδείξει ότι θα πρέπει να αυξηθεί το όριο, τότε συζητείται αύξηση, αλλά αυτό είναι ανεξάρτητο από τη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση.

Ο Μπάφετ πόνταρε στην ΑΙ μέσω ενέργειας

«Μην επενδύεις ποτέ σε μια επιχείρηση την οποία δεν καταλαβαίνεις», είναι ο κανόνας τον οποίο ακολουθούσε ο Γουόρεν Μπάφετ στις έξι δεκαετίες του στο τιμόνι της Berkshire Hathaway και, πράγματι, έγινε ο διασημότερος επενδυτής του κόσμου ποντάροντας σε μάλλον... βαρετές εταιρείες. Ο 96χρονος Μπάφετ, ο οποίος παραιτήθηκε από πρόεδρος της Berkshire Hathaway την περασμένη Παρασκευή, μετέτρεψε αυτή την προβληματική κλωστοϋφαντουργία σε επενδυτική αυτοκρατορία ποντάροντας σε παραδοσιακές επιχειρήσεις της πραγματικής οικονομίας, όπως ασφαλιστικές εταιρείες, σιδηρόδρομοι και εταιρείες κοινής ωφελίας. Αυτή η στρατηγική του, ωστόσο, δεν τον απέτρεψε από το να εκμεταλλευθεί την επενδυτική έκρηξη της τεχνικής νομισματικής, χωρίς να «κυνηγά» το ρόλι μέσω των εταιριών ΑΙ.

Η τεχνική νομισματική απαιτεί τεράστιες ποσότητες ενέργειας, με αποτέλεσμα οι εταιρείες κοινής ωφελίας να συγκαταλέγονται ανάμεσα στους βασικούς κερδοσύμους της εποχής. Η Berkshire έχει επενδύσει σε μεγάλες εταιρείες κοινής ωφελίας που παρέχουν ηλεκτρική ενέργεια ανά τις ΗΠΑ, καθώς και σε εταιρείες που κατασκευάζουν εξαρτήματα για σταθμούς παραγωγής ενέργειας.

Ασφαλώς, η Berkshire διαθέτει και μεγάλη επενδυτική θέση στην Apple, την οποία ο Μπάφετ εγκαίνιασε το 2016, θέλοντας τότε να ποντάρει στην εταιρεία του iPhone σαν μια επιχείρηση διαρκών καταναλωτικών αγαθών. Επίσης, τον Ιούνιο, η Berkshire ανακοίνωσε ότι αποκτά συμμετοχή στην Alphabet, σε μια ασυνήθιστη για τα δεδομένα της κίνηση, με την οποία πόνταρε απευθείας στον τομέα της τεχνικής νομισματικής. Ο βασικός τρόπος, όμως, με τον οποίο η Berkshire ωφελείται από την ανημπή της τεχνικής νομισματικής, είναι μέσω της ενέργειας.

Το 2000, η Berkshire ολοκλήρωσε τη συμφωνία εξαγοράς της MidAmerican Energy, εταιρείας κοινής ωφελίας που παρέχει ενέργεια στην Αϊόβα και στις μεσοδυτικές πολιτείες. Εκείνη την εποχή, η επένδυση του Μπάφετ δεν είχε καμία

σχέση με την τεχνητή νομισματική. Ωστόσο, δύο δεκαετίες αργότερα, καθώς η ακόρεστη ζήτηση για ενέργεια που προκαλεί η ραγδαία άνοδος της τεχνητής νομισματικής επηρεάζει ολόκληρη την οικονομία, η κατοχή εταιρειών κοινής ωφελίας έχει αποδειχθεί μια εξαιρετικά επικερδής κίνηση. «Η Berkshire ήταν ήδη τοποθετημένη ώστε να επωφεληθεί από τις πιο θεμελιώδεις ανάγκες της τεχνητής νομισματικής στους τομείς της ενέργειας και των κοινωφελών υπηρεσιών, και είναι απόλυτα εναρμονισμένο με τη φιλοσοφία του Μπάφετ να υποθετείται μια στρατηγική που δεν απαιτεί να γνωρίζει κανείς εκ των προτέρων ποιος ή ποιοι θα είναι οι βασικοί νικητές (της ΑΙ)», λέει μιλώντας στο CNN ο Κεν Μαχόνεϊ, πρόεδρος και διευθύνων σύμβου-

Η Berkshire έχει επενδύσει σε μεγάλες εταιρείες κοινής ωφελίας που παρέχουν ηλεκτρική ενέργεια ανά τις ΗΠΑ.

λος της Mahoney Asset Management. «Έχει κατανοήσει εδώ και καιρό ότι πρέπει να κατέχει εταιρείες χωρίς τις οποίες η οικονομία απλώς δεν μπορεί να λειτουργήσει», εξηγεί ο Μαχόνεϊ. «Μερικές φορές, στον κόσμο των επιχειρήσεων, το «βαρετό» είναι αυτό που αποφέρει τα πιο σταθερά κέρδη». Η MidAmerican παρέχει ηλεκτρική ενέργεια σε πολιτείες όπως η Αϊόβα, η οποία έχει εξελιχθεί σε κόμβο για data centers. Ο διευθύνων σύμβουλος της Berkshire Γκρεγκ Εϊμπλε (διετέλεσε τον Μπάφετ στη θέση αυτή το 2025) δήλωσε τον Μάιο ότι, το προηγούμενο έτος, το 8% του ενεργειακού φορτίου της εταιρείας στην Αϊόβα προερχόταν από data centers. Η Berkshire έχει επίσης στην κατοχή της και άλλες εταιρείες κοινής ωφελίας, όπως η NV Energy, η οποία δραστηριοποιείται στη Νεβάδα, μια ακόμη πολιτεία με πολλά data centers.

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Καθοριστικής σημασίας για το έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης Κύπρου – Κρήτης θεωρείται το επόμενο διάστημα. Οι κινήσεις που γίνονται στο παρασκήνιο αφορούν κυρίως την απρόσκοπτη επανεκκίνηση και ολοκλήρωση αυτή τη φορά των ερευνών βυθού μεταξύ Κρήτης και Κύπρου. Κομβικής σημασίας του συντονισμού που γίνεται σε πολιτικό επίπεδο θεωρείται η έκδοση Navtex από τον σταθμό της Υδρογραφικής Υπηρεσίας στο Ηράκλειο με την οποία θα δεσμευτεί η περιοχή διεξαγωγής των ερευνών αυτή τη φορά από γαλλικό πλοίο το οποίο θα ναυλώσει η Meridiam, το επενδυτικό fund το οποίο πρόσφατα απέκτησε το πλειοψηφικό πακέτο μετοχών του GSI. Οι λιγοστές πληροφορίες που υπάρχουν συγκλίνουν πως το επόμενο διάστημα αναμένονται εξελίξεις που θα τερματίσουν το καθεστώς στασιμότητας που υπάρχει από το καλοκαίρι του 2024. Όλες οι πληροφορίες που

Ηδη η Υδρογραφική Υπηρεσία της Ελλάδας προχώρησε στην έκδοση Navtex ανοιχτά της Κάσου δεσμεύοντας περιοχή στην οποία θα διεξαχθούν ασκήσεις ναυτικών μέσων. Η εξέλιξη αυτή θεωρείται προπομπός της έκδοσης Navtex για την επανάληψη των ερευνών για το καλώδιο.

έχει στην διάθεσή της η «Κ» οδηγούν στο συμπέρασμα πως η έκδοση Navtex από πλευράς Ελλάδας θα εκδοθεί μέχρι τέλος του μήνα προκειμένου το γαλλικό πλοίο ερευνών να ξεκινήσει το συντομότερο τις έρευνες. Μια εξέλιξη που φαίνεται να έχει προετοιμαστεί σχολαστικά στο ανώτερο επίπεδο Ελλάδας και Γαλλίας προκειμένου να εξουδετερωθούν οι γεωπολιτικές προκλήσεις του έργου αλλά και να μειωθούν οι αντιδράσεις, κυρίως από κυπριακής πλευράς, όσων βλέπουν πίσω από το έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης τεράστια ρίσκα που θα επιμοιστούν οι καταναλωτές.

Γεωπολιτικό τεστ

Η είσοδος του γαλλικού επενδυτικού ομίλου Meridiam στο μετοχικό σχήμα του GSI αναπτέρωσε τις προσδοκίες ότι το έργο μπορεί να ξεκολλήσει και να ολοκληρωθεί. Μια εξέλιξη η οποία συνοδεύτηκε από την προσωπική εμπλοκή των ηγετών Ελλάδας και Γαλλίας. Εμπλοκή που σύμφωνα με το ρεπορτάζ της «Κ» έχει οδηγήσει στα βήματα που θα γίνουν το επόμενο δι-

Μέχρι τέλος του μήνα τοποθετείται η έκδοση Navtex από την Υδρογραφική Υπηρεσία του Πολεμικού Ναυτικού της Ελλάδας η οποία θα οδηγήσει σε επανάληψη των ερευνών μεταξύ Κύπρου και Κρήτης.

Αντίστροφη μέτρηση για το ηλεκτρικό καλώδιο

Πρώτο βήμα η έκδοση Navtex το επόμενο διάστημα και μετά η έναρξη ερευνών μεταξύ Κάσου και Κύπρου

άστημα προκειμένου να εξουδετερωθούν τα εμπόδια που θέτει η Τουρκία και να αντιμετωπιστούν νέες προκλήσεις. Όπως έγραψε η «Κ» Αθηνών την περασμένη Κυριακή Μητσοτάκης και Μακρόν φαίνεται να έχουν καταλήξει στα βήματα που θα γίνουν το επόμενο διάστημα και μετά την έκδοση της Navtex. Η φόρμουλα προνοεί ενημέρωση των παρακτιών κρατών για τις εργασίες που θα πραγματοποιηθούν μέσω ανακοίνωσης στην οποία θα αναφέρεται ότι «πλοίο συγκριμμένης ονομασίας, υπό γαλλική σημαία, θα πραγματοποιή-

σει έρευνες για την πόντιση καλωδίου σε μη οριοθετημένες περιοχές». Στο πνεύμα αυτό αναμένεται να ενημερωθούν η Τουρκία και η Αίγυπτος. Σύμφωνα με το ρεπορτάζ της «Κ» αυτό που παραμένει αδιευκρίνιστο είναι ποιος θα ενημερώσει τις δύο χώρες. Δηλαδή εάν θα γίνει από τη γαλλική Meridiam η οποία θα ναυλώσει το ερευνητικό σκάφος ή από το Παρίσι. Όπως σημειώνουν πολιτικές πηγές η φόρμουλα της ενημέρωσης ικανοποιεί τις ελληνικές θέσεις καθώς όπως πιστεύεται δεν ξεπερνά τις κόκκινες γραμμές

των Αθηνών απέναντι στις απαιτήσεις της Αγκυρας να ζητηθεί άδεια για τη διεξαγωγή των ερευνών.

Οι προετοιμασίες

Το ενδεχόμενο η Τουρκία να επηρεήσει να στήσει παρόμοιο σκηνικό με αυτό του καλοκαιριού το 2024 έχει ληφθεί υπόψη στους σχεδιασμούς που έχουν γίνει. Εν αναμονή έκδοσης της σχετικής Navtex ο σταθμός της Υδρογραφικής Υπηρεσίας Ηρακλείου προχώρησε στις 23 Σεπτεμβρίου 2026 στην έκδοση μιας Navtex νοτι-

οανατολικά της Κάσου για τη διεξαγωγή ασκήσεων. Μια εξέλιξη που δεν θεωρείται τυχαία σύμφωνα με αρμόδιες πηγές και θεωρείται πάγια τακτική σε ανάλογες περιπτώσεις. Η περιοχή των ερευνών θεωρείται βέβαιο ότι θα προσελκύσει και ναυτικές μονάδες επιφανείας οι οποίες σε πρώτη φάση θα παρακολουθούν διακριτικά τις εργασίες του ερευνητικού πλοίου και να διασφαλίσουν το απρόσκοπτο έργο του, εάν και εφόσον παραστεί ανάγκη. Πηγές στη Λευκωσία εκτιμούν πως τα σημερινά δεδομένα δεν είναι τα ίδια με του καλοκαιριού του 2024 όταν το ιταλικό πλοίο ερευνών που είχε ναυλώσει ο ΑΔΜΗΕ τερμάτισε τις εργασίες μετά τις τουρκικές παρενοχλήσεις. Οι ίδιες πηγές θεωρούν πως το γαλλικό πλοίο ερευνών θα παρακολουθείται από ναυτικές μονάδες Ελλάδας και Γαλλίας ενώ ακόμα και αν υπάρξει παρενόχληση δεν αναμένεται να επαναληφθεί το σκηνικό με το 2024 όταν εγκαταλείφθηκαν οι εργασίες. Αρμόδιες πηγές μας έλεγαν πως οι Γάλλοι θα συνεχίσουν τις εργασίες κάτι που έκαναν και πρόσφατα με την πόντιση καλωδίου τηλεπικοινωνιών παρά τις παρενοχλήσεις που δέχθηκαν από τουρκικής πλευράς.

Τεστ για τη Λευκωσία

Εάν και εφόσον ξεκολλήσουν οι έρευνες βυθού στο κομμάτι Κάσου-Κύπρου το επόμενο τεστ θα αφορά την κυπριακή πλευρά η στάση της οποίας σε κάποιες περιπτώσεις έχει θολώσει τα νερά αναφορικά με τα θέλω της από το ηλεκτρικό καλώδιο. Η διαβεβαίωση του Προέδρου της Δημοκρατίας ότι η Κύπρος στηρίζει το καλώδιο μπορεί να μείωσε τον θόρυβο που προκλήθηκε μετά και τα δημοσιεύματα της «Κ» ωστόσο σύντομα η Λευκωσία θα πρέπει να υλοποιήσει τις προεδρικές διαβεβαιώσεις ότι η Κύπρος θα εκπληρώσει τις οικονομικές της υποχρεώσεις απέναντι στον Φορέα Υποποιήσις του Έργου μόλις εκδοθεί η Navtex. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η στάση που θα τηρήσει ο υπουργός Οικονομικών Μάκης Κεραυνός, ο οποίος συνεχίζει να θεωρεί το έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης μη βιώσιμο και ως εκ τούτου η εκταμίευση οικονομικών πόρων θα γίνει μόνο εάν θα ολοκληρωθεί η επικαιροποίηση των οικονομικών δεδομένων του έργου. Εάν και εφόσον ο ΥΠΟΙΚ παραμείνει σταθερός στις απόψεις του σε μια τέτοια περίπτωση δεν αποκλείεται να προκληθούν νέοι πονοκέφαλοι στο Προεδρικό Μέγαρο το οποίο ενδεχομένως να κληθεί να αντιμετωπίσει μια παραίτηση του ΥΠΟΙΚ ο οποίος και παλαιότερα για το ίδιο θέμα είχε προειδοποιήσει με αποχωρήσει του από το κυβερνητικό σχήμα.

Συνέντευξη στη **ΣΤΕΛΛΑ ΜΟΥΡΕΤΤΟΥ**

Από μια απλή καθημερινή ανάγκη για καλό καφέ γεννήθηκε το Pianta Café, ένα νέο brand που φιλοδοξεί να κάνει την κάθε επίσκεψη μια μικρή εμπειρία. Με ιταλική φιλοσοφία, έμφαση στην ποιότητα και επίκεντρο τη φιλοξενία, το Pianta άνοιξε τις πόρτες του στη Λάρνακα, ως το νέο εγχείρημα κάτω από την ομπρέλα της Orthodoxou Group. Πίσω από το project βρίσκεται η Εύη Ορθοδόξου, η οποία, από την εκπαίδευση και τη διοίκηση μέχρι τη δημιουργία του δικού της brand, μιλά στην Οικονομική «Καθημερινή» για το δρόμο μιας νέας αρχής, τις προκλήσεις της επιχειρηματικότητας και τη φιλοσοφία που θέλει να κάνει το Pianta κάτι περισσότερο από ένα ακόμη café. **—Πώς γεννήθηκε η ιδέα για το Pianta Café και τότε ξεκίνησε τη λειτουργία του;**

—Γεννήθηκε από μια καθημερινή ανάγκη: Να απολαμβάνουμε καλό καφέ σε έναν χώρο χαλάρωσης, όπου η ποιότητα συνδυάζεται με την εμπειρία. Ανοίξαμε επίσημα τις πόρτες μας στις 28 Ιανουαρίου 2026, στη Λεωφόρο Φανερωμένων 100, στη Λάρνακα. Για εμάς συμβολίζει μια ιδέα που καλλιεργείται με φροντίδα και εξελίσσεται όπως ακριβώς το φυτό Pianta.

—Το Pianta Café είναι ένα νέο brand κάτω από την ομπρέλα του Ομίλου Orthodoxou. Τι θέλατε να προσθέσει στο portfolio που δεν υπήρχε μέχρι σήμερα;

—Θέλαμε να προσθέσουμε κάτι διαφορετικό. Μια δραστηριότητα που δεν μετριέται μόνο επιχειρηματικά, αλλά γίνεται μέρος της καθημερινότητας. Για πολλούς, είναι η πρώτη στιγμή της ημέρας, ένα διάλειμμα από την ένταση, μια συνάντηση με φίλους ή συνεργάτες ή λίγα λεπτά για τον εαυτό μας. Αυτό θέλαμε να φέρουμε: Περισσότερο συναισθημα και μια άμεση σχέση με τον κόσμο. Και γι' αυτό επιλέξαμε και τη Φανερωμένη, γιατί γνωρίζουμε τη δυναμική της.

—Το concept έχει έντονη ιταλική ταυτότητα. Γιατί επιλέξατε την Ιταλία ως σημείο αναφοράς και με ποιους συνεργάζεστε; Τι σημαίνει για εσάς η επιλογή καφέ από διαφορετικές προελεύσεις;

—Για εμάς, η ιταλική ταυτότητα είναι φιλοσοφία: Εξαιρετική πρώτη ύλη, γνώση, τεχνική, συνέπεια και απόλαυση στο φλιτζάνι. Συνεργαζόμαστε με το ιταλικό καφουρδιστήριο Le Piattagioni del Caffè, στο Λιβόρνο, από το οποίο προμηθευόμαστε επιλεγμένους καφέδες. Η δυνατότητα να προσφέρουμε καφέδες διαφορετικής προέλευσης είναι

Pianta Café

«The Boss Coffee» είναι στάση ζωής

Η Εύη Ορθοδόξου μιλάει για το νέο brand που άνοιξε τις πόρτες του στη Λάρνακα

σημαντική, γιατί κάθε origin κρύβει έναν διαφορετικό κόσμο αρωμάτων, γεύσεων και χαρακτηριστικών, που θέλουμε ο πελάτης να ανακαλύπτει σταδιακά.

—Ποια είναι η εμπειρία που θέλετε να έχει ένας πελάτης από τη στιγμή που εισέρχεται στο Pianta μέχρι τη στιγμή που φεύγει;

—Η απάντηση βρίσκεται σε ένα quote στον τοίχο του Pianta: «Happy to see you, happier to serve you. Here we treat every guest like a neighbor». Αυτή είναι η φιλοσοφία μας. Από τη στιγμή που κάποιος περνά την πόρτα μας, θέλουμε να αισθάνεται καλεσμένος και όχι απλώς πελάτης. Να τον υποδεχόμαστε με χαμόγελο, να απολαμβάνει έναν εξαιρετικό καφέ, να νιώθει άνετα, να νιώθει τη ζεστασιά ενός οικείου χώρου, και φυσικά, να θέλει να επιστρέψει.

—Πόσο δύσκολο ήταν να μεταφέρετε στην κυπριακή αγορά μια πιο specialty προσέγγιση στον καφέ;

—Δεν πιστεύαμε ποτέ στην ιδέα του «ακόμην ενός café». Θέλαμε να δημιουργήσουμε τη δική μας ταυτότητα, βασισμένη στην ποιότητα, την εμπειρία, τη φιλοξενία και τη συνέπεια. Φυσικά υπήρχαν ερωτηματικά, όταν δημι-

ουργείς ένα νέο brand από το μηδέν είναι φυσιολογικό να υπάρχουν ερωτήσεις. Η ανταπόκριση του κόσμου μέχρι σήμερα, όμως, μας επιβεβαιώνει ότι πήραμε τη σωστή απόφαση.

—Η Λάρνακα αλλάζει και εξελίσσεται. Πιστεύετε ότι υπάρχει χώρος για ένα νέο coffee brand με διαφορετική φιλοσοφία; Τι σας έχει δείξει η μέχρι σήμερα πορεία του;

—Η Λάρνακα αλλάζει και εξελίσσεται προς το καλύτερο. Αποκτά νέα δυναμική και ο κόσμος είναι πιο ανοικτός σε διαφορετικές ιδέες και εμπειρίες. Χώρος υπάρχει πάντα, αρκεί αυτό που προσφέρεις να έχει λόγο ύπαρξης. Η ποιότητα δεν αρκεί, χρειάζεται ταυτότητα, συνέπεια και σύνδεση με τον κόσμο. Η μέχρι σήμερα πορεία μας το επιβεβαιώνει: η ανταπόκριση του κοινού, οι πελάτες που επιστρέφουν φέρνοντας μας τη θετική τους ενέργεια.

—Τι σημαίνει για εσάς το σλόγκαν «The Boss Coffee»; Πώς προέκυψε; Είναι statement για τον καφέ ή και για εσάς ως CEO; Είναι τελικά ένα café ή η αρχή ενός νέου lifestyle brand;

—«The Boss Coffee» σίγουρα δεν προέκυψε τυχαία. Και, παρά το παινίδι

που μπορεί να κάνει κάποιος με τον τίτλο του CEO, για εμάς η λέξη Boss είναι στάση ζωής. Boss είναι ο άνθρωπος που ξέρει τι θέλει, παίρνει αποφάσεις και αναλαμβάνει την ευθύνη των επιλογών του. Ο καφές είναι η πρώτη στιγμή της ημέρας που ξυπνάμε, συγκεντρωνόμαστε και οργανώνουμε όσα ακολουθούν. Η πρώτη επιλογή μπορεί να επηρεάσει όλες τις επόμενες.

Από τα σχολεία στην επιχειρηματικότητα

—Ποια είναι η Εύη Ορθοδόξου, η γυναίκα CEO πίσω από το εγχείρημα; Ξεκίνησατε την πορεία σας ως καθηγήτρια Αγγλικών. Τι ακολουθήσατε;

—Οντως, ξεκίνησα ως καθηγήτρια Αγγλικών, μια εμπειρία που μου έμαθε να ακούω, να επικοινωνώ, να κατανοώ και να προσαρμόζομαι – δεξιότητες πολύτιμες στην επιχειρηματικότητα και στη ζωή. Όταν μεγάλωσε η οικογένειά μας, αφοσιώθηκα για ένα διάστημα στα τρία παιδιά μας. Αργότερα, ένιωσα ξανά την ανάγκη να δημιουργήσω και έτσι άνοιξα υποκατάστημα γνωστής αλυσίδας, όπου παρέμεινα για 11 χρόνια. Ακολούθησε το επόμενο

«Χώρος υπάρχει πάντα για κάτι νέο, αρκεί αυτό που προσφέρεις να έχει λόγο ύπαρξης. Η ποιότητα δεν αρκεί, χρειάζονται ταυτότητα, συνέπεια και σύνδεση με τον κόσμο». τονίζει η CEO του Pianta Café (στη φωτογραφία με την ομάδα της).

καθημερινή προσπάθεια, σαφή επικοινωνία, συνέπεια και αμοιβαίο σεβασμό. Θέλω κάθε μέλος να γνωρίζει τις ευθύνες του, αλλά ταυτόχρονα να αισθάνεται ότι έχει φωνή. Να μπορεί να εκφράσει μια ιδέα, έναν προβληματισμό ή να προτείνει κάτι διαφορετικό. Γιατί στο τέλος της ημέρας, οι άνθρωποι δίνουν ζωή σε ένα brand.

—Τι προκλήσεις αντιμετωπίζετε ως γυναίκα CEO;

—Για μένα, η μεγαλύτερη πρόκληση είναι η διαχείριση του χρόνου ανάμεσα στις επαγγελματικές ευθύνες και την προσωπική ζωή. Προσπαθώ να βάζω όρια, να οργανώνω τις υποχρεώσεις μου και να μαθαίνω να αναθέτω. Πολλοί θα έλεγαν ότι μια γυναίκα στον επιχειρηματικό χώρο αισθάνεται ότι πρέπει να αποδείξει την αξία της. Προσωπικά, δεν επέλεξα ποτέ να λειτουργήσω έτσι. Προσπαθώ να κάνω σωστά τη δουλειά μου, να μαθαίνω, να εξελίσσομαι και να κρίνομαι από το αποτέλεσμα.

Το οικογενειακό περιβάλλον

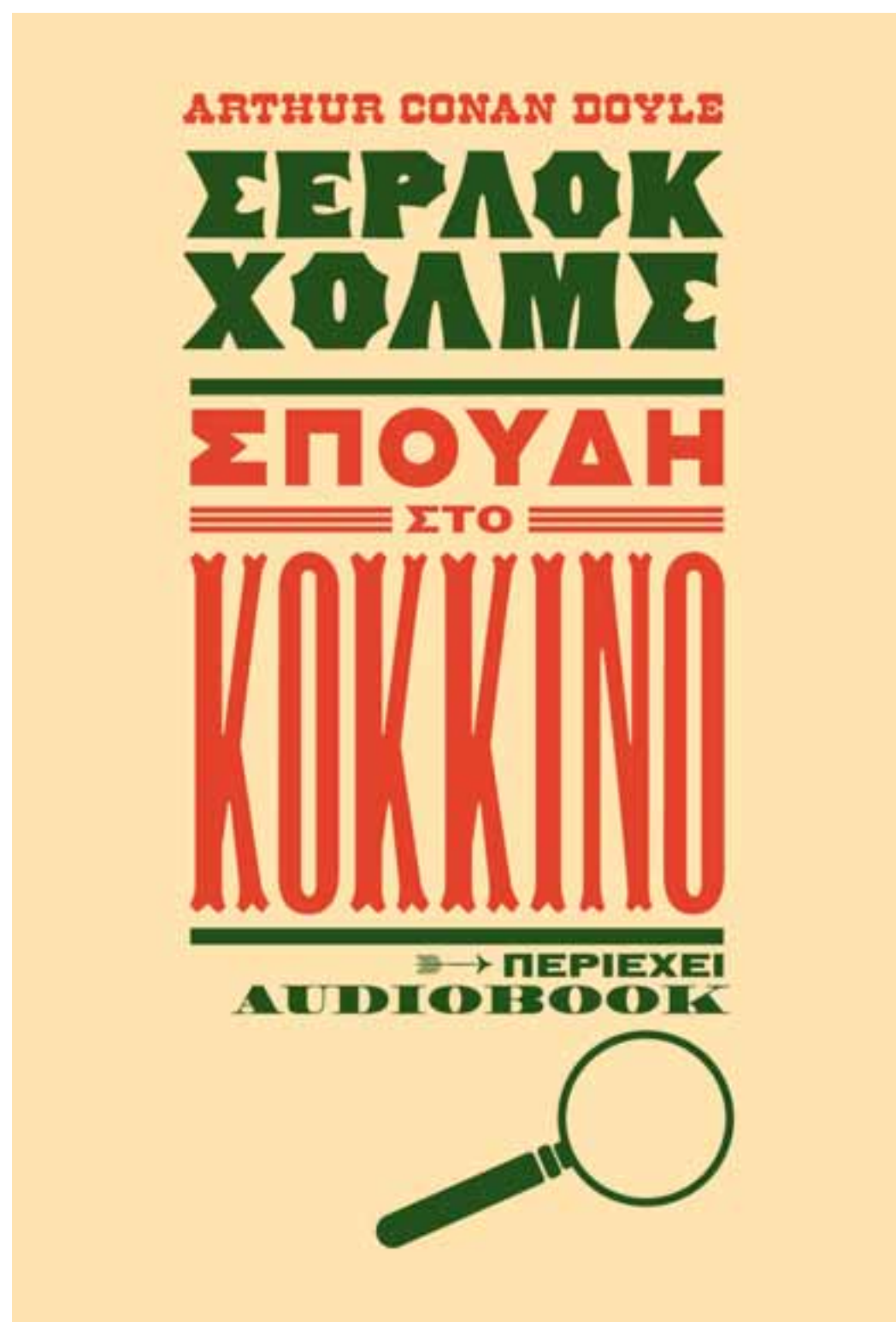
—Πώς είναι να συνδυάζονται οι οικογενειακές σχέσεις με την επιχειρηματικότητα;

—Υπάρχουν διαφορετικές δραστηριότητες, ρόλοι, στόχοι και ευθύνες. Αυτό δεν σημαίνει, ότι η επιχειρηματικότητα σταματά έξω από την πόρτα του σπιτιού. Με τον σύζυγό μου (σ.σ. Αντώνη Ορθοδόξου) είναι φυσικό να ανταλλάσουμε απόψεις, να συζητάμε προβληματισμούς και να ζητάμε ο ένας τη γνώμη του άλλου. Για εμένα, το μεγαλύτερο πλεονέκτημα είναι ότι έχω δίπλα μου έναν άνθρωπο που γνωρίζει τι σημαίνει επιχειρηματική ευθύνη και μπορεί να μου προσφέρει μια διαφορετική, συχνά πιο αντικειμενική, οπτική.

—Ο Όμιλος Orthodoxou έχει περισσότερα από 30 χρόνια επιχειρηματικής παρουσίας. Τι σας διδάξε η εμπειρία του Ομίλου όταν ξεκινούσατε το Pianta;

—Η αλήθεια είναι ότι η εμπειρία του Ομίλου δεν μας έδωσε έτοιμες απαντήσεις για το Pianta. Ο κόσμος του καφέ είναι διαφορετικός και έπρεπε να τον μάθουμε. Η εμπειρία του Ομίλου, όμως, μας έδωσε κάτι σημαντικό: τη νοοτροπία της εξυπηρέτησης. Μας έμαθε να ακούμε τον πελάτη, να παρατηρούμε τις ανάγκες του και να προσαρμόζομαστε. Μέσα από τον χώρο του travel και των υπηρεσιών μάθαμε ότι ο άνθρωπος δεν θυμάται μόνο τι αγόρασε. Θυμάται κυρίως πώς τον έκανες να αισθανθεί και γιατί επιστρέφει. Και αυτή είναι ακριβώς η φιλοσοφία του Pianta.

ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΚΑΝΕΝΑ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΔΕΝ ΘΑ ΜΕΙΝΕΙ ΑΛΥΤΟ

ΚΛΑΣΙΚΕΣ
ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ
ΤΟΥ ΘΡΥΛΙΚΟΥ

ΣΕΡΛΟΚ ΧΟΛΜΣ

ΕΡΧΟΝΤΑΙ
ΣΤΗΝ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»
ΣΕ ΒΙΒΛΙΑ ΤΣΕΠΗΣ
ΚΑΙ AUDIOBOOK,
ΓΙΑ ΝΑ ΤΑ ΑΚΟΥΤΕ
ΟΠΟΥ ΚΙ ΑΝ
ΒΡΙΣΚΕΣΤΕ

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ
27 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ο ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΤΟΜΟΣ

ΣΠΟΥΔΗ
ΣΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
ΣΚΑΝΔΑΛΟ ΣΤΗ ΒΟΗΜΙΑ

Η Μαύρη Θάλασσα γίνεται «Ορμούζ» για τα τρόφιμα

Η κλιμάκωση του πολέμου Ρωσίας και Ουκρανίας απειλεί την αγορά σιτηρών

Η Μαύρη Θάλασσα, από την οποία διέρχεται μεγάλο μέρος των διεθνών εξαγωγών σιτηρών, κινδυνεύει να εξελιχθεί στην επόμενη μεγάλη εστία πληθωρισμού. Οι συνδυασμένες εξαγωγές σιταριού των δύο χωρών εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν κατά την περίοδο Ιουλίου - Σεπτεμβρίου περίπου στο μισό των περυσινών επιπέδων. Οι τιμές του σιταριού έχουν ανέλθει σε υψηλά τριετία.

Την ώρα που οι αγορές παρακολουθούν τα Στενά του Ορμούζ και την άνοδο των τιμών του πετρελαίου, μια δεύτερη κρίσιμη διόδος για την παγκόσμια οικονομία παραμένει ουσιαστικά αποκλεισμένη. Η Μαύρη Θάλασσα, από την οποία διέρχεται σημαντικό μέρος των διεθνών εξαγωγών σιτηρών, κινδυνεύει να εξελιχθεί στην επόμενη μεγάλη εστία πληθωρισμού.

Οι εντεινόμενες επιθέσεις της Ρωσίας και της Ουκρανίας σε λιμάνια, τερματικούς σταθμούς, σιλό και πλοία έχουν περιορίσει δραστικά τις αποστολές από τον Ιούλιο. Σύμφωνα με το Bloomberg, οι συνδυασμένες εξαγωγές σιταριού των δύο χωρών εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν κατά την περίοδο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου περίπου στο μισό των περυσινών επιπέδων.

Το μέγεθος της διαταραχής δεν είναι αμελητέο. Ρωσία και Ουκρανία αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το ένα τέταρτο του παγκόσμιου εμπορίου σιταριού, ποσοστό ανάλογο με το μερίδιο του θαλάσσιου εμπορίου πετρελαίου που περνάει από τα Στενά του Ορμούζ. Παράλληλα, καλύπτουν περίπου τα δύο τρίτα του διεθνούς εμπορίου πλιελαίου και το ένα δέκατο των εξαγωγών καλαμποκιού.

«Η Μαύρη Θάλασσα είναι για το παγκόσμιο εμπόριο σιταριού ό,τι είναι τα Στενά του Ορμούζ για το πετρέλαιο», σημειώνει στο Bloomberg η Κέιτλιν Γουέλς, ειδική σε θέματα επισιτιστικής ασφάλειας στο Center for Strategic and International Studies. Κατά την ίδια, οι αγορές υποτιμούν τις επιπτώσεις των επιθέσεων.

Ο πληθωρισμός τροφίμων παραμένει προς το παρόν σχετικά συγκρατημένος, εκτιμάται όμως ότι θα αρχίσει να επιταχύνεται έως το τέλος του έτους.

Οι τιμές του σιταριού έχουν ανέλθει σε υψηλά τριετίας και οι αγοραστές αναζητούν εναλλακτικές πηγές προμήθειας. Η Αίγυπτος, ο μεγαλύτερος εισαγωγέας σιταριού στον κόσμο, δεν έχει παραλάβει φορτία από τη Μαύρη Θάλασσα εδώ και περίπου έναν μήνα.

Το Βιετνάμ στράφηκε στη Βουλγαρία και στις Ηνωμένες Πολιτείες, με αισθητά υψηλότερο κόστος. Η Γαλλία φόρτωσε το πρώτο φορτίο σιταριού προς το Σουδάν εδώ και 18 χρόνια, ενώ η Λιβύη χρησιμοποίησε το λιμάνι της Ρουέν για πρώτη φορά σε περισσότερο από μία δεκαετία.

Τουρκία και Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα αναζητούν φορτία στις χώρες της Βαλτικής. Το Μπανγκλαντές εξετάζει προμήθειες από τη Ρουμανία και την

Αργεντινή, ενώ έχει εξασφαλίσει μικρές ποσότητες από την Ινδία, η οποία ήρε πρόσφατα την πολυετή απαγόρευση εξαγωγών. Αγοραστές απευθύνονται ακόμη και στην Αυστραλία, μολονότι η νέα συγκομιδή της δεν έχει αρχίσει.

Οι εναλλακτικές, ωστόσο, είναι περιορισμένες. Η ξηρασία έχει μειώσει τις

αποδόσεις σιταριού και καλαμποκιού στις ΗΠΑ, ενώ οι καύσυνες έπληξαν την ευρωπαϊκή παραγωγή. Την ίδια στιγμή, η αύξηση του κόστους καυσίμων και λιπανμάτων προσθέτει νέα πίεση στις τιμές.

Η παράκαμψη της Μαύρης Θάλασσας είναι δύσκολη και κοστίζει ακριβά. Περισσότερο από το 70% των ρωσικών

εξαγωγών σιτηρών πραγματοποιείται μέσω της περιοχής. Η Μόσχα επιχειρεί να διοικητεύσει φορτία μέσω του Καζακστάν, της Βαλτικής, της Κασπίας και της Απω Ανατολής, όμως οι σιδηροδρομικές αποστάσεις αυξάνουν σημαντικά το μεταφορικό κόστος.

Η Ρωσία σχεδιάζει να αναστείλει τους

Σε νέο κύκλο νομισματικής σύσφιγξης εισέρχονται οι μεγάλες οικονομίες

Μετά τις αυξήσεις επιτοκίων στις οποίες προχώρησαν την περασμένη εβδομάδα οι κορυφαίες κεντρικές τράπεζες του κόσμου, είναι πλέον σαφές ότι βρισκόμαστε ενώπιον ενός ευρύτερου κύκλου σύσφιγξης της νομισματικής πολιτικής, καθώς οι τραπεζίτες αναμένεται να κάνουν και άλλες κινήσεις, στην προσπάθειά τους να συγκρατήσουν τον πληθωρισμό που πυροδοτείται από τον πόλεμο στο Ιράν.

Μάλιστα, ο σμηρινός κύκλος σύσφιγξης της νομισματικής πολιτικής ξεκινάει από υψηλότερη βάση σε σχέση με τον τελευταίο κύκλο αυξήσεων το 2022, καθώς τα βασικά επιτόκια είναι ήδη πολύ υψηλότερα από εκείνη την περίοδο.

Οι κεντρικοί τραπεζίτες, πάντως, δέχονται πιέσεις από την αγορά να δείξουν ότι είναι έτοιμοι να τα αυξήσουν περαιτέρω, προκειμένου να συγκρατήσουν τις προσδοκίες για τον πληθωρισμό και να περιορίσουν τις αποδόσεις των μακροπρόθεσμων ομολόγων, οι οποίες βρίσκονται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων δεκαετιών.

Η Τράπεζα της Ιαπωνίας έγινε την Παρασκευή η τελευταία μεγάλη κεντρική τράπεζα που προχώρησε σε αυστηροποίηση της νομισματικής πολιτικής, ακολουθώντας την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ δύο ημέρες νωρίτερα και

Κοινή ανησυχία των κεντρικών τραπεζιτών σε ΗΠΑ, Ε.Ε., Ιαπωνία, Βρετανία είναι ότι η αύξηση του ενεργειακού κόστους δημιουργεί το πλαίσιο μιας νέας κρίσης ακρίβειας.

την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα την περασμένη εβδομάδα. Η Τράπεζα της Αγγλίας διατήρησε τα επιτόκια αμετάβλητα, αλλά επισήμανε ότι οι πιέσεις του πληθωρισμού ενδέχεται να απαιτήσουν περαιτέρω μέτρα.

Οι κινήσεις αυτές, αν και τυπικά ανεξάρτητες μεταξύ τους, αντανακλούν την κοινή ανησυχία των υπευθύνων χάραξης πολιτικής ότι η αύξηση του κόστους του πετρελαίου και του φυσικού αερίου, που οφείλεται στον πόλεμο με το Ιράν, δημιουργεί το πλαίσιο μιας νέας κρίσης ακρίβειας, μόλις λίγα χρόνια μετά την έξαρση του πληθωρισμού που σημειώθηκε μετά την πανδημία της COVID-19.

Η αλλαγή αυτή έρχεται σε έντονη αντίθεση με το κλίμα που επικρατού-

Παρότι δεν αποκλείεται αύξηση των επιτοκίων στην επόμενη συνεδρίαση τον Οκτώβριο, πιο πιθανό είναι μια κίνηση τον Δεκέμβριο, η οποία θα αποτελέσει την τρίτη αύξηση της ΕΚΤ φέτος.

σε πριν από μόλις ένα μήνα, ιδίως έπειτα από μια βραχύβια συμφωνία μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και του Ιράν, η οποία ενθάρρυνε τους επενδυτές και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να στοιχηματίσουν στην άμβλυνση των εκθροισμών και στην υποχώρηση των τιμών της ενέργειας.

Η κατάρρευση της εν λόγω συμφωνίας –καθώς και η πρόσφατη πρόταση των Χούθι κατά μήκος της ακτής της Ερυθράς Θάλασσας, η οποία αποτελεί νέα απειλή για τον παγκόσμιο εφοδιασμό πετρελαίου– έχουν αλλάξει σημαντικά τις προοπτικές. «Οι εκτιμήσεις συγκλίνουν πλέον στο ότι οι τιμές της ενέργειας θα παραμείνουν σε υψηλά επίπεδα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα», δήλωσε ο αντιπρόεδρος της ΕΚΤ Μπόρις Βούιτσιτς σε συνέντευξη που δημοσιεύθηκε την Παρασκευή στο Reuters.

Δύο πηγές ανέφεραν στο Reuters την περασμένη εβδομάδα ότι πλέον εξετάζεται το ενδεχόμενο περαιτέρω σύσφιγξης της νομισματικής πολιτικής. Παρότι δεν αποκλείεται αύξηση των επιτοκίων στην επόμενη συνεδρίαση τον Οκτώβριο, πιο πιθανό είναι μια κίνηση τον Δεκέμβριο – η οποία θα αποτελέσει την τρίτη αύξηση της ΕΚΤ φέτος.

«Το ανώτατο όριο των επιτοκίων εξα-

τάται σε ανησυχητικό βαθμό από τα γεγονότα στη Μέση Ανατολή» δεν μπορεί να αποκλειστεί εντελώς μια αύξηση πάνω από το 3%, δήλωσε ο Γκερεκ Φουζέσι της JPMorgan.

Στις ΗΠΑ, ο νέος επικεφαλής της Fed, Κέβιν Γουόρς, αφήρησε τις δηλώσεις εκκλήσεις του προέδρου των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ για μείωση των επιτοκίων, συντασσόμενος με τους συναδέλφους του στην Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ για αύξηση των επιτοκίων.

Η ομόφωνη απόφαση της Fed να αυξήσει τα επιτόκια, σε συνδυασμό με τις δηλώσεις του Γουόρς την Τετάρτη, θεωρήθηκαν «σήμα» για περαιτέρω σύσφιγξη της νομισματικής πολιτικής. Παράλληλα, οι επενδυτές είναι πλέον πιο σίγουροι για την ανεξαρτησία της Fed και τη δέσμευσή της για καταπολέμηση του πληθωρισμού. «Η Fed ανέκτησε κάποια αξιοπιστία μετά την αύξηση των επιτοκίων», δήλωσε ο Αντριου Λέικ, διευθυντής επενδύσεων της Mirabaud Asset Management.

Οι επικαιροποιημένες τριμηνιαίες οικονομικές προβλέψεις έδειξαν ότι 16 από τους 18 υπεύθυνους χάραξης πολιτικής αναμένουν τούλαχιστον μία ακόμη αύξηση κατά 25 μονάδες βάσης έως το τέλος του έτους.

Φρενάρει η ανάπτυξη το γ' τρίμηνο στη Γερμανία

Η γερμανική οικονομία αναμένεται να χάσει τη δυναμική της το τρίτο τρίμηνο λόγω προσωρινών παραγόντων και να την ανακτήσει προς το τέλος του έτους, όπως εκτιμά η Bundesbank. Σύμφωνα με τη μηνιαία έκθεση της κεντρικής τράπεζας της Γερμανίας, έπειτα από ανάπτυξη 0,3% και άνω σε καθένα από τα δύο πρώτα τρίμηνα, το ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί μόνο «ελαφρώς» το τρίμηνο Ιουλίου - Σεπτεμβρίου. Ωστόσο, αυτό οφείλεται σε βραχυπρόθεσμους παράγοντες, όπως τα χαμηλά επίπεδα νερού στον ποταμό Ρήνο. «Μόλις αυτοί οι παράγοντες ξεπεραστούν, αναμένεται να αρχίσουν να γίνονται αισθητά τα φαινόμενα αναπληρώσεως», ανέφερε η Bundesbank, προσθέτοντας ότι η οικονομία θα αναπτυχθεί και πάλι με «ισχυρότερο» ρυθμό μεταξύ Οκτωβρίου και Δεκεμβρίου και θα «παραμείνει

στην τρέχουσα πορεία ανάκαμψης».

Η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης έχει δείξει ανθεκτικότητα –μεγαλύτερη από ό,τι αναμενόταν– στον πόλεμο στη Μέση Ανατολή και στην αύξηση του κόστους της ενέργειας, χάρη φυσικά και στις τεράστιες δαπάνες για υποδομές και άμυνα. Όμως, παραμένουν οι δυσμενείς παράγοντες, όπως οι αυξημένες τιμές του πετρελαίου και του φυσικού αερίου, καθώς και οι εμπορικές πολιτικές των ΗΠΑ, ενώ οι πρόσφατες πολιτικές εξελίξεις με την επικράτηση εξτρεμιστικών κομμάτων στις περιφερειακές εκλογές έχουν προκαλέσει ανησυχίες για τον εάν η κυβέρνηση του καγκελάριου Φρίντριχ Μέρτς θα καταφέρει να προχωρήσει τις μεταρρυθμίσεις που ευνοούν την ανάπτυξη. Μιλώντας στο Bloomberg, ο Μαρσέλ Φράτσερ, επικεφαλής του

Η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης έχει δείξει ανθεκτικότητα –μεγαλύτερη από ό,τι αναμενόταν– στον πόλεμο στη Μέση Ανατολή και στην αύξηση του κόστους της ενέργειας.

Γερμανικού Ινστιτούτου Οικονομικών Ερευνών με έδρα το Βερολίνο, τόνισε ότι οι μεγάλες διαφωνίες μεταξύ των κομμάτων της κυβέρνησης συνασπισμού θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε «παράλυση». «Η προσέγγιση μέχρι τώρα είχε ως εξής: ως μη δημιουργήσουμε αναταραχές, ως προσπαθήσουμε να διατηρήσουμε τη βιομηχανία, ως

τους δώσουμε όσες επιδοτήσεις χρειαστούν για να παραμείνουν στη ζωή», είπε. «Και αυτή η στρατηγική δεν λειτουργεί πλέον».

Ο επικεφαλής του ινστιτούτου DIW τόνισε ότι «το ερώτημα είναι αν αυτή η κυβέρνηση θα καταφέρει να αλλάξει πορεία και να πει: Τώρα πρέπει να κάνουμε μια μεγάλη αλλαγή στον τομέα της φορολογίας», προσθέτοντας ότι «χρειάζομαστε βαθιές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, περισσότερο ανταγωνισμό και να αποδεχτούμε ότι η βιομηχανία θα πρέπει να συρρικνωθεί».

Όσον αφορά τον πληθωρισμό, η Bundesbank εκτιμά ότι πιθανότατα θα παραμείνει σε υψηλά επίπεδα για κάποιο χρονικό διάστημα. Η αύξηση των τιμών καταναλωτή διαμορφώθηκε στο 2,9% τον Αύγουστο, πάνω από τον μεσοπρόθεσμο στόχο του 2% της ΕΚΤ.

Η αύξηση πληθωρισμού στη Γερμανία διαμορφώθηκε στο 2,9% τον Αύγουστο.

Παρακολουθούμε τις εξελίξεις

«Πρόκειται για ένα φαινόμενο που παρατηρείται στις παγκόσμιες αγορές και δεν αποτελεί ζήτημα μόνο της Ευρωζώνης», ανέφερε η Κριστίν Λαγκάρντ σχετικά με τη ραγδαία αύξηση των αποδόσεων των ομολόγων. «Έχει ενσωματωθεί στις προβλέψεις μας και έχει ληφθεί υπόψη, και προφανώς παρακολουθούμε προσεκτικά τις εξελίξεις».

3,25%

έως 3,5% εκτιμά η αγορά ότι θα φτάσει το βασικό επιτόκιο καταθέσεων της ΕΚΤ έως το καλοκαίρι του 2027.

Οι πηγές αβεβαιότητας

«Η άνοδος των αποδόσεων των μακροπρόθεσμων ομολόγων δεν έχει ολοκληρωθεί. Βραχυπρόθεσμα, η σύγκρουση ΗΠΑ - Ιράν και η ενέργεια παραμένουν οι βασικές πηγές της αβεβαιότητας για τα ομόλογα και της τιμολόγησης της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ», σημειώνει η Société Générale.

2,2

τρис. δολ. εκτιμά ο ΟΟΣΑ ότι θα πληρώσουν οι κυβερνήσεις διεθνώς για την εξυπηρέτηση των ετήσιων υποχρεώσεων πληρωμής τόκων.

Τι βλέπει η Deutsche Bank

«Η Τράπεζα της Ιαπωνίας προχώρησε σε νέα αύξηση των επιτοκίων. Η Fed επίσης αύξησε τα επιτόκια, ενώ η ΕΚΤ προχώρησε σε δεύτερη αύξηση επιτοκίων. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι βρισκόμαστε σε έναν παγκοσμίως συγχρονισμένο κύκλο αυξήσεων επιτοκίων, με πιθανές νέες αυξήσεις προσεχώς», σχολιάζει η Deutsche Bank.

Το τέλος του φθηνού χρήματος

Το ράλι των ομολόγων που αναμένεται να συνεχιστεί, σηματοδοτεί μια εποχή ακριβότερου δανεισμού

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Έχουμε εισέλθει σε μία νέα εποχή δομικά υψηλότερου πληθωρισμού, αυξημένων επιτοκίων και ακριβότερου δανεισμού. Αν και το βίαιο sell-off στα ομόλογα, που έστειλε τα κόστη δανεισμού διεθνώς σε υψηλά σχεδόν δύο δεκαετιών, πάτησε «φρένο» στα τέλη της περασμένης εβδομάδας, όλα δείχνουν πως η άνοδος των αποδόσεων δεν έχει ολοκληρωθεί και η επόμενη κορυφή είναι πολύ κοντά.

Η νέα εκτόξευση των τιμών της ενέργειας προκάλεσε ένα ακόμη σοκ στις αγορές ομολόγων, οι οποίες έχουν «χτυπηθεί» έντονα φέτος και από το ξέσπασμα του πολέμου στη Μέση Ανατολή. Η απόδοση του 10ετούς ομολόγου των ΗΠΑ άγγιξε το 5,041%, το υψηλότερο επίπεδο από τον Ιούλιο του 2007 –πρό παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης δηλαδή– πριν υποχωρήσει ελαφρώς στο 4,96%. Η απόδοση του 10ετούς γερμανικού έφτασε έως το 3,57%, το υψηλότερο από το 2009, πριν υποχωρήσει στο 3,5% την Παρασκευή. Η απόδοση των γαλλικών 10ετών κρατικών τίτλων κινείται στο 4,51%, ενώ εντός της εβδομάδας είχε φτάσει στο 4,55% –το υψηλότερο επίπεδο από τον Σεπτέμβριο του 2008– και το spread διαμορφώνεται στις 100 μ.β., το υψηλότερο από τον Ιούλιο του 2012.

Το ερώτημα που τίθεται είναι αν η ανά-

πτυξη μπορεί να αντέξει το αυξημένο κόστος ενέργειας και δανεισμού. Οι καταναλωτές βρίσκονται όλο και περισσότερο στο επίκεντρο της πίεσης. Οι τιμές των καυσίμων στα πρατήρια έχουν εκτιναχθεί, ενώ το ίδιο αναμένεται να συμβεί και με τους λογαριασμούς ενέργειας των νοικοκυριών αυτών τον χειμώνα –ειδικά στην Ευρώπη, όπου τα αποθέματα φυσικού αερίου βρίσκονται στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 15 ετών για τη συγκεκριμένη εποχή. Τα επιτόκια στεγαστικών δανείων έχουν αυξηθεί, χωρίς ωστόσο η αύξηση των μισθών να συμβαδίζει με αυτή την τάση. Καθώς τα επιτόκια ανεβαίνουν, οι πιεσμένοι οικονομικά καταναλωτές είναι πιθανότερο να επιλέξουν την αποταμίευση αντί για την κατανάλωση, στερώντας έτσι περαιτέρω «οξυγόνο» από τις εγχώριες οικονομίες τους.

Το μαζικό ξεπούλημα ομολόγων έχει εκτινάξει το κόστος δανεισμού των κυβερνήσεων, επιβαρύνοντάς τις παράλληλα με υψηλότερες δαπάνες για τόκους που απορροφούν πόρους από κοινωνικά, αμυντικά και άλλα προγράμματα, γεγονός που με τη σειρά του εγείρει ερωτήματα σχετικά με τη βιωσιμότητα του χρέους τους. Η απότομη και ισχυρή άνοδος των αποδόσεων των μακροπρόθεσμων ομολόγων δεν οφείλεται συνεπώς μόνο στις τιμές της ενέργειας. Η ραγδαία αύξηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων σε πα-

γκόσμιο επίπεδο έχει αναμφίβολα συμβάλει στους τριγμούς της αγοράς. Μελέτη του ΟΟΣΑ εκτιμά ότι οι κυβερνήσεις παγκοσμίως θα πληρώσουν πάνω από 2 τρισ. δολάρια φέτος μόνο για την εξυπηρέτηση των ετήσιων υποχρεώσεων πληρωμής τόκων. Το σημαντικότερο είναι ότι οι κυβερνήσεις ανά τον κόσμο δεν επιδεικνύουν επί του παρόντος καμία διάθεση για δημοσιονομική συγκράτηση. Στις ΗΠΑ –τον μεγαλύτερο οφειλέτη παγκοσμίως– το δημοσιονομικό έλλειμμα συνεχίζει να διευρύνεται με ρυθμούς-ρεκόρ. Άλλη πηγή του σοκ είναι οι λιγυγιάσεις ρυθμοί με τους οποίους εταιρείες τεχνολογίας νοσηλεύονται εκδίδουν ομόλογα, οι οποίοι δεν έχουν σημειωθεί ξανά από το 2020, όταν τα επιτόκια των κεντρικών τραπεζών ήταν μηδενικά ή και αρνητικά. Για τα κρατικά ομόλογα, αυτός ο καταγαισμός εταιρικών τίτλων αποτελεί πρόβλημα καθώς ανταγωνίζονται για την προσέλκυση μιας περιορισμένης δεξαμενής θεσμικών κεφαλαίων και σε αυτή την αναμέτρηση βγαίνουν χαμένα. Επιπλέον, τα ισχυρά μακροοικονομικά στοιχεία επιτάχυναν επίσης το κύμα ρευστοποιήσεων στην αγορά τίτλων σταθερού εισοδήματος. Όπως σημειώνει η Berenberg, για να δούμε βουτιά στα κόστη δανεισμού και ράλι των τιμών των ομολόγων θα χρειαστεί σημαντική επιβράδυνση της οικονομίας. Ωστόσο ελάχιστα στοιχεία συνηγορούν προς αυτή την κατεύθυνση σήμερα:

η αμερικανική οικονομία παραμένει, σε γενικές γραμμές, σχετικά ανθεκτική, ενώ η Ευρωζώνη έχει εκτιλήσει και αυτή με την ανθεκτικότητά της. Σύμφωνα με τους αναλυτές, δεν έχουμε δει ακόμη την κορυφή του κόστους δανεισμού. Όπως σημειώνει και η Société Générale, «μπορεί να έχουμε μόλις ξεπεράσει μια τοπική κορυφή» στις αποδόσεις των μακροπρόθεσμων ομολόγων, ωστόσο η επόμενη βρίσκεται μπροστά μας». «Η υιοθέτηση αυστηρής νομισματικής πολιτικής από ΕΚΤ και Fed αποτελεί ένδειξη για όσους αμφιβάλλουν για την αξιοπιστία των κεντρικών τραπεζών στην καταπολέμηση του πληθωρισμού», προσθέτει. Το ότι έρχονται και άλλες αυξήσεις επιτοκίων σημαίνει πως και τα κόστη δανεισμού θα αυξηθούν κι άλλο. Όπως σχολιάζει και η Deutsche Bank, «δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι βρισκόμαστε και πάλι σε έναν παγκοσμίως συγχρονισμένο κύκλο αυξήσεων των επιτοκίων, με πιθανές περαιτέρω αυξήσεις προσεχώς». Οι αγορές πλέον εκτιμούν πως το τελικό επιτόκιο της ΕΚΤ θα είναι 3,25% έως 3,5% το καλοκαίρι του 2027. Αυτό κατά τη Société Générale σημαίνει πως η απόδοση του 10ετούς γερμανικού ομολόγου θα διαμορφωθεί στο 3,85% στις αρχές του 2027. Όπως είναι λογικό, αυτό θα παρασύρει και τα κόστη δανεισμού των υπολοίπων χωρών της Ευρωζώνης υψηλότερα.

NICOSIA MUNICIPAL THEATRE

OCTOBER 14

AI WARS

digital agenda

CYPRUS SUMMIT

C. L. Max Nikias

Author, President Emeritus and Life Trustee of the University of Southern California

agenda.cy

GET YOUR TICKET NOW!

POWERED BY

Bank of Cyprus

cyta

SUPPORTERS

XM Cyprus

JCC

LLPO LAW FIRM

PILAKOUTAS GROUP

EY

sepaga

Google

cscentium

PARTNERS

UNIVERSITY OF NICOSIA

European University Cyprus

Frederick University

UoL

RESEARCH & INNOVATION FOUNDATION

THE CYPRUS INSTITUTE OF NEUROLOGY & GENETICS

A PROJECT ENDORSED BY

REPUBLIC OF CYPRUS PRESIDENTIAL PALACE

ORGANISERS

KATHIMERINI

V+O

SPP MEDIA EVENTS

Της ΧΡΥΣΑΣ ΔΙΑΓΓΟΥ

Ο **λογαριασμός** της παρατεταμένης γεωπολιτικής αναταραχής ανεβαίνει επικινδύνα, καθώς μεταφέρεται ταχύτατα από το αργό πετρέλαιο στο ντίζελ, στη βενζίνη, στο φυσικό αέριο και στην ηλεκτρική ενέργεια, στα νοικοκυριά και στις επιχειρήσεις. Οι κοινωνικές αντοχές δοκιμάζονται και μαζί τα όρια διαχείρισης από πλευράς κυβερνήσεων, καθώς το κύμα αντιδράσεων εξαπλώνεται από την Ασία και τις ΗΠΑ μέχρι την Ευρώπη. Το ερώτημα που κυριαρχεί στις αγορές μετά το νέο σοκ της περασμένης εβδομάδας, όταν η διακοπή λειτουργίας του αγωγού Ανατολής - Δύσης της Σαουδικής Αραβίας εκτόξευσε το Brent έως τα 108 δολ./βαρέλι, είναι εάν οι φυσικές ροές μπορούν να ομαλοποιηθούν και ποιο θα μπορούσε να είναι το χρονοδιάγραμμα επιστροφής στην κανονικότητα.

Τιμές που σοκάρουν

Η απαντήσει δεν είναι καθοπισαστικές. Οι τιμές στα προθεσμιακά συμβόλαια φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας δείχνουν ότι η κρίση θα έχει βάθος και ότι ο χειμώνας που έρχεται θα κοστίσει πολύ ακριβά στα νοικοκυριά της Ευρώπης. Η τιμή του φυσικού αερίου στο TTF κινείται στην περιοχή των 80 ευρώ/MWh και παραμένει σε επίπεδα άνω των 78 ευρώ μέχρι και τον Δεκέμβριο και πάνω από τα 76 ευρώ στο πρώτο τρίμηνο του 2027, πριν υποχωρήσει στα 55 ευρώ το δεύτερο τρίμηνο, σε μεγάλη απόσταση από τα 31 ευρώ/MWh πριν από τον πόλεμο στο Ιράν. Οι τιμές του φυσικού αερίου βάζουν φωτιά μέσα στον χειμώνα και στις κονδρεμπορικές τιμές ρεύματος, που αποτελούν τη βάση τιμολόγησης για νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Το σημερινό εύρος των 140-200 ευρώ/MWh στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια κλιμακώνεται μέσα στον χειμώνα και δεν φαίνεται να αποκλι-

Τα προθεσμιακά συμβόλαια αερίου και ρεύματος δείχνουν ότι η κρίση θα έχει βάθος και ο χειμώνας που έρχεται θα κοστίσει πολύ ακριβά.

μακώνεται πριν από τη λήξη της περιόδου θέρμανσης. Τα προθεσμιακά συμβόλαια Οκτωβρίου της Γερμανίας έκλεισαν στα 163 ευρώ/MWh, του Νοεμβρίου στα 193 ευρώ και του Δεκεμβρίου στα 175 ευρώ, ενώ ψηλά, στα 167 ευρώ/MWh, κινούνται και τα προθεσμιακά του πρώτου τριμήνου του 2027. Στην Ελλάδα, τα προθεσμιακά συμβόλαια του Οκτωβρίου έκλεισαν χθες στα 173 ευρώ/MWh, του Νοεμβρίου στα 193 ευρώ και του Δεκεμβρίου στα 175. Ελαφρώς χαμηλότερα, στα 173 ευρώ/MWh κινούνται τα προθεσμιακά στο α΄ τρίμηνο του 2027. Η τιμή του Brent από τα 72,48 δολ./βαρέλι πριν από την έναρξη του πολέμου στο Ιράν κινείται σταθερά πάνω από τα 100 δολ./βαρέλι και ξεπέρασε την Παρασκευή τα 104 δολ., καταγράφοντας αύξηση πάνω από 44%. Πάνω από 82% αυξήθηκε το ίδιο διάστημα η διεθνής τιμή της βενζίνης και πάνω από 107% η τιμή του ντίζελ κίνησης, μεταφέροντας δυσβάστακτες αυξήσεις στην αντλία.

Τα Στενά του Ορμούζ παραμένουν περι-

οχή υψηλού γεωπολιτικού κινδύνου, ενώ το πλήγμα στον ασουδαραβικό αγωγό έδειξε ότι οι εναλλακτικές διαδρομές και δεξαμενές αποθήκευσης προσφέρουν ευελιξία, αλλά δεν μπορούν εξουδετερώσουν τον γεωπολιτικό κίνδυνο, όταν οι ίδιες οι ενεργειακές υποδομές μετατρέπονται σε στόχους. Τα αποθέματα στον κόμβο Γιανμπού της Ερυθράς Θάλασσας έχουν υποχωρήσει σημα-

ντικά, τα στρατηγικά αποθέματα των ΗΠΑ βρίσκονται στο χαμηλότερο επίπεδο από τις αρχές της δεκαετίας του 1980, ενώ η Κίνα έχει επιστρέψει στην παγκόσμια αγορά για εισαγωγές αργού. Η ιδιαιτερότητα της σημερινής κρίσης, που η αγορά περιγράφει ως τη μεγαλύτερη των τελευταίων δεκαετιών, είναι ότι οι πιέσεις εκδηλώνονται ταυτοχρόνως σε αργό,

διυλισμένα προϊόντα και φυσικό αέριο. Η παγκόσμια δυναμικότητα διύλισης υπολείπεται κατά περίπου 8,5 εκατ. βαρέλια αργού ημερησίως σε σχέση με τα επίπεδα πριν από την έναρξη του πολέμου. Σφικτή και ευάλωτη παραμένει η αγορά LNG, με την κλιμάκωση της έντασης στη Μέση Ανατολή να ενισχύει τις πιέσεις ενόψει της περιόδου θέρμανσης στην Ευρώπη και την Ασία.

Η Ευρώπη μπροστά σε έναν πολύ δύσκολο χειμώνα

Τα ράλι του πετρελαίου εκτοξεύουν τις τιμές καυσίμων, ενώ τα δημοσιονομικά περιθώρια για στήριξη είναι περιορισμένα

Εξέλιξη αγοράς καυσίμων στην Ελλάδα και στην Αττική

	Platts (\$/τόνο)	Τιμές διυλιστηρίου (€/κυβ. μέτρο, συμπερ. φόρων-τελών, προ ΦΠΑ)	Μέσες τιμές λιανικής πώλησης καυσίμων για όλη την Ελλάδα (fuelprices.gr) (€/λίτρο)	Μέσες τιμές λιανικής πώλησης καυσίμων για την Αττική (fuelprices.gr) (€/λίτρο)
 BENZINΗ (Αμόλυβδη 95)				
27/2/26	727,19	1.259,48	1,751	1,735
17/9/26	1.329	1.618	2,188	2,175
	82,8%	28,5%	25%	25,4%
 ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ				
27/2/26	763	1.090,52	1,565	1,552
17/9/26	1.583,50	1.630,24	2,188	2,184
	107,5%	49,5%	39,8%	40,7%
 Brent (\$/βαρέλι)				
27/2/26	72,48			
17/9/26	104,82			
				44,6%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, η Ευρώπη, η οποία έχει επιβαρυνθεί από την έναρξη της κρίσης στη Μέση Ανατολή με επιπλέον 90 δις. ευρώ για εισαγωγές ενέργειας, αναζητεί άμυνες χωρίς να έχει την πολυτέλεια να ξαναανοίξει τη στρόφιγγα των επιδοτήσεων του 2022. Σήμερα τα δημοσιονομικά περιθώρια είναι στενότερα και στις Βρυξέλλες κυριαρχεί η λογική των στοχευμένων παρεμβάσεων αντί της οριζόντιας επιδότησης. Όσο, όμως, ανεβαίνουν οι τιμές, τόσο αυξάνεται η πολιτική πίεση για πιο γενναία μέτρα. Το ενεργειακό κόστος βρέθηκε στο επίκεντρο του Eurogroup την Παρασκευή, με χώρες όπως η Γερμανία, η Ιταλία και η Ισπανία να θέτουν στο τραπέζι το ζήτημα φορολόγησης των υπερκερδών από τις πωλήσεις καυσίμων, καθώς οι τιμές σε όλα τα ενεργειακά προϊόντα έχουν χτυπήσει «κόκκινο».

Χωρίς ευρωπαϊκό πακέτο άμεσης παρέμβασης στις τιμές, οι εθνικές κυβερνήσεις καλούνται να προστατεύσουν το εισόδημα των νοικοκυριών και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, με τον κίνδυνο της αύξησης των ελλειμμάτων και του δημοσίου χρέους. Η Γερμανία εξετάζει ακόμη και προσωρινή μείωση του ΦΠΑ στα καύσιμα, από το 19% στο 7%, ενώ η Αυστρία επέλεξε μια περισσότερο διαρθρωτική απάντηση, ανακοινώνοντας πακέτο 750 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2027-2029 με στόχο τη στήριξη της ενεργοβόρου βιομηχανίας.

Το πετρέλαιο θέρμανσης

Στην Ελλάδα, η πρώτη γραμμή άμυνας χαράσσεται ενόψει της 15ης Οκτωβρίου και της έναρξης διάθεσης του πετρελαίου θέρμανσης. Η κυβέρνηση προετοιμάζει διπλή παρέμβαση με τη συνδρομή και των διυλιστηρίων, ώστε η τιμή εκκίνησης να συγκρατηθεί κάτω από τα 1,75 ευρώ/λίτρο. Η απόσταση, ωστόσο, από τα 1,13 ευρώ το λίτρο της περυσινής πρεμιέρας παραμένει

Η ιδιαιτερότητα της σημερινής κρίσης είναι ότι οι πιέσεις εκδηλώνονται ταυτοχρόνως σε αργό, διυλισμένα προϊόντα και αέριο.

τεράστια. Για παραγωγή 1.000 λίτρων, η διαφορά μεταφράζεται σε επιπλέον επιβαρυνση 620 ευρώ για ένα νοικοκυριό. Χωρίς παρέμβαση και με βάση τις σημερινές τιμές, το πετρέλαιο θέρμανσης θα μπορούσε να κάνει πρεμιέρα κοντά στα 2 ευρώ το λίτρο. Η δεύτερη γραμμή άμυνας αφορά την οριζόντια αύξηση του επιδόματος θέρμανσης. Στο κυβερνητικό πακέτο μέτρων που ανακοίνωσε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης την Πέμπτη και αναμένεται να εξειδικεύσουν αύριο οι συναρμόδιοι υπουργοί περιλαμβάνονται, επίσης, η επαναφορά του πλάφον στο περιθώριο κέρδους σε ολόκληρη την αλυσίδα διακίνησης των καυσίμων και η παράταση της επιδότησης στο ντίζελ κίνησης και για τον Οκτώβριο. Στο τραπέζι παραμένει, υπό προϋποθέσεις, και μια προσωρινή μείωση του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης, εφόσον εξασφαλιστεί η αναγκαία ευρωπαϊκή έγκριση. Για τη βενζίνη δεν ανακοινώθηκε κάποια κυβερνητική παρέμβαση και μένει να φανεί εάν τα διυλιστήρια θα παρατείνουν για τον Οκτώβριο την επιδότηση 10 λεπτών/λίτρο στην αντλία.

Το ντίζελ γίνεται η αχίλλειος πτέρνα του Τραμπ

Γιατί είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα της αγοράς πετρελαίου και ένας νέος κίνδυνος για τον πληθωρισμό

Το **ντίζελ** σπάνια βρίσκεται στο επίκεντρο της συζήτησης για την ενέργεια. Αυτή τη φορά, όμως, είναι ίσως το μεγαλύτερο πρόβλημα της αγοράς πετρελαίου και ένας νέος κίνδυνος για τον πληθωρισμό.

Οι ευρωπαϊκές τιμές του ντίζελ έφθασαν αυτή την εβδομάδα στο ιστορικό υψηλό των 210 δολαρίων το βαρέλι, ενώ στις ΗΠΑ η λιανική τιμή ξεπέρασε για πρώτη φορά τα 6 δολάρια το γαλόνι. Και όπως επισημαίνει σε ανάλυσή του το Reuters, αυτή η άνοδος είναι δυννητικά πιο επικίνδυνη για την οικονομία από εκείνη της βενζίνης.

Ο λόγος είναι απλός: το ντίζελ βρίσκεται σχεδόν παντού στην αλυσίδα παραγωγής και διανομής. Κινεί τα φορτηγά που μεταφέρουν τρόφιμα και εμπορεύματα, χρησιμοποιείται στη ναυτιλία, στη γεωργία, στις κατασκευές και στη βιομηχανία. Μαζί με το πετρέλαιο θέρμανσης αντιστοιχεί σχεδόν στο 30% της παγκόσμιας κατανάλωσης πετρελαίου, περίπου 29 εκατ. βαρέλια ημερησίως. Περίπου το ένα τέταρτο αυτών των ποσοτήτων διακινείται μέσω του διεθνούς εμπορίου.

Το πρόβλημα βρίσκεται στην πλευρά της προσφοράς. Η Μέση Ανατολή ήταν πέρυσι η μεγαλύτερη εξαγωγική περιοχή διεθνώς, με περίπου 1,5 εκατ. βαρέλια ντίζελ ημερησίως, ενώ η Ρωσία προμήθευε την αγορά με ακόμη 800.000 βαρέλια, σύμφωνα με στοιχεία της Kpler. Και οι δύο πηγές έχουν δεχθεί ισχυρό πλήγμα. Αεροπορικές επιδρομές έχουν προκαλέσει ζημιές σε διυλιστήρια στον Κόλπο, ενώ άλλες μονάδες αναγκάστηκαν να περιορίσουν τη λειτουργία τους λόγω προβλημάτων στην τροφοδοσία. Από τον Μάρτιο έως τον Αύγουστο οι εξαγωγές ντίζελ από την περιοχή μειώθηκαν πε-

Στις ΗΠΑ, τα αποθέματα ντίζελ και άλλων μεσαίων προϊόντων διύλισης πετρελαίου βρίσκονται στο χαμηλότερο επίπεδο -τουλάχιστον από το 1982- για την εποχή, λίγο πριν από την άνοδο της χειμερινής ζήτησης, και η λιανική τιμή ξεπέρασε για πρώτη φορά τα 6 δολάρια το γαλόνι.

ρισσότερο από 50%. Στη Ρωσία, οι επανειλημμένες ουκρανικές επιθέσεις με drones έχουν περιορίσει σημαντικά τη λειτουργία του δικτύου διύλισης. Τον Ιούλιο η Μόσχα επέβαλε απαγόρευση στις εξαγωγές ντίζελ, ενώ μέχρι τον Σεπτέμβριο τα μισά από τα εξι μεγα-

λύτερα ρωσικά διυλιστήρια παραγωγής του καυσίμου είτε είχαν μειώσει δραστηικά την παραγωγή είτε είχαν σταματήσει να λειτουργούν. Το αποτέλεσμα είναι ότι οι συνδυασμένες εξαγωγές Ρωσίας και Κόλπου έχουν περιοριστεί περίπου κατά δύο

τρίτα σε σχέση με τα επίπεδα του 2025. Πολλά διυλιστήρια λειτουργούν εδώ και μήνες σε πολύ υψηλά επίπεδα, αυξάνοντας την παραγωγή ντίζελ εις βάρος άλλων προϊόντων. Στις ΗΠΑ, τα μεγαλύτερα παραγωγό και εξαγωγέα ντίζελ παγκοσμίως, η παραγωγή έχει

φθάσει στο υψηλότερο επίπεδο για την εποχή από το 2018. Σε αντίθεση με την παραγωγή πετρελαίου, στη διύλιση τα περιθώρια αύξησης της δυναμικότητας είναι περιορισμένα. Σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας, η παγκόσμια επεξεργασία αργού στα διυλιστήρια αναμένεται να διαμορφωθεί φέτος κατά μέσον όρο στα 81,5 εκατ. βαρέλια ημερησίως, έναντι περίπου 84 εκατ. το 2025.

Την ίδια ώρα, τα αποθέματα έχουν υποχωρήσει. Στις ΗΠΑ, τα αποθέματα ντίζελ και άλλων μεσαίων αποσταγμάτων βρίσκονται στο χαμηλότερο επίπεδο -τουλάχιστον από το 1982- για την εποχή, λίγο πριν από την άνοδο της χειμερινής ζήτησης.

Το ντίζελ έχει μικρή άμεση συμμετοχή στους δείκτες τιμών καταναλωτή. Η επιδράσή του όμως μεταφέρεται έμμεσα σε πολύ μεγαλύτερο μέρος της οικονομίας. Υψηλότερα κόστη μεταφορών σημαίνουν ακριβότερες πρώτες ύλες και προϊόντα, υψηλότερες δαπάνες διανομής και μεγαλύτερο κόστος για τη γεωργία, τις κατασκευές και τη βιομηχανία.

Η ζήτηση είναι επίσης πολύ λιγότερο ελαστική από εκείνη της βενζίνης. Οι οδηγοί μπορούν να περιορίσουν σχετικά γρήγορα τις μετακινήσεις τους όταν ανεβαίνει η βενζίνη. Τα φορτηγά, τα πλοία ή τα γεωργικά μηχανήματα, όμως, δεν σταματούν εύκολα να χρησιμοποιούν καύσιμο χωρίς να μειωθεί η ίδια η οικονομική δραστηριότητα.

Ο Άλαν Γκλέντνερ της Wood Mackenzie σημειώνει ότι οι υψηλές τιμές του ντίζελ χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να περάσουν στην οικονομία, επιβραδύνοντας σταδιακά τη δραστηριότητα. Η αμερικανική οικονομία παραμένει σαφώς λιγότερο

ευάλωτη στις ενεργειακές κρίσεις σε σχέση με προηγούμενες δεκαετίες.

Οικονομολόγοι της Federal Reserve Bank of Dallas υπολογίζουν ότι το πλήγμα στο αμερικανικό ΑΕΠ από το σημερινό παγκόσμιο πετρελαϊκό σοκ είναι περίπου 0,3 ποσοστιαίες μονάδες. Το αντίστοιχο σοκ το 1980 θα είχε αφαιρέσει, σύμφωνα με τους υπολογισμούς τους, 5,6 μονάδες από το ΑΕΠ.

Οι δαπάνες για πετρέλαιο έχουν επίσης μειωθεί στο 3% του αμερικανικού ΑΕΠ το 2024, από σχεδόν 8% το 1980. Αυτό δεν σημαίνει την εξάρτηση από φορτηγά, πλοία και άλλα μέσα που καταναλώνουν ντίζελ. Και σε αντίθεση με προηγούμενες πετρελαϊκές κρίσεις, η σημερινή άνοδος των τιμών δεν οφείλεται μόνο στον φόβο ότι μπορεί να χαθούν ποσότητες από την αγορά. Παραγωγική δυναμικότητα διύλισης έχει ήδη χαθεί.

Αυτό είναι και το δύσκολο μέρος της εξίσωσης: ακόμη και μια αποκλιμάκωση των πολεμικών συγκρούσεων και η πλήρης αποκατάσταση της ναυσιπλοΐας στα Στενά του Ορμούζ δεν μπορούν να ξαναχτίσουν γρήγορα τα κατεστραμμένα διυλιστήρια.

Για την κυβέρνηση Τραμπ, το ντίζελ μετατρέπεται έτσι σε ακόμη μία πηγή πίεσης στο κόστος ζωής, λίγες εβδομάδες πριν από τις ενδιάμεσες εκλογές της 3ης Νοεμβρίου. Και για την παγκόσμια οικονομία το μεγαλύτερο ερώτημα είναι πλέον πόσο ψηλά θα χρειαστεί να φθάσουν οι τιμές ώστε να περιοριστεί αρκετά η ζήτηση και να ισορροπήσει ξανά η αγορά.

Της **ΜΑΤΙΝΑΣ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ**

Μπορεί οι περισσότεροι να παραπονιόμαστε ότι οι τιμές των αεροπορικών εισιτηρίων έχουν πάρει την ανιούσα, ιδιαίτερα τον τελευταίο χρόνο, λόγω κυρίως της εκρηκτικής αύξησης του κόστους των καυσίμων, ωστόσο, όσο περίεργο κι αν ακούγεται, η ζήτηση για premium θέσεις καλά κρατεί. Πριν από περίπου 20 χρόνια μόλις ένα μικρό ποσοστό των επιβατών πλήρωνε για τις καλύτερες θέσεις, ενώ η πλειονότητα αποτελείτο από πιστούς πελάτες, τους οποίους οι αεροπορικές εταιρείες αναβάθμιζαν δωρεάν. Σήμερα η εικόνα έχει ανατραπεί πλήρως, καθώς ολοένα και περισσότεροι επιβάτες είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν γι' αυτές τις προνομιακές θέσεις. Η στροφή αυτή μόνο απαρατήρητη δεν έχει περάσει. Εξάλλου, οι ίδιες οι αεροπορικές εταιρείες έχουν κινηθεί προς αυτή την κατεύθυνση, βλέποντας στις premium θέσεις μια ολοένα και πιο σημαντική πηγή εσόδων και, για ορισμένες, μια πραγματική «χρυσόδοκο όρνιθα».

«Εάν πριν από δύο ή τρία χρόνια με ρωτούσατε εάν περίμενα ότι μια πιο άνετη και ουσιαστική business class θα ήταν τόσο σημαντική όσο φαίνεται σήμερα, δεν θα μπορούσα να απαντήσω καταφατικά. Σήμερα διαπιστώνουμε ότι, σε όλο τον κόσμο και στην Ευρώπη, οι αεροπορικές εταιρείες κινούνται προς την αναβάθμιση του προϊόντος τους. Βλέπουν ότι η ζήτηση από τους πιο απαιτητικούς πελάτες και από όσους ταξιδεύουν συχνότερα εμφανίζει μεγαλύτερη ανθεκτικότητα απέναντι στις δυσμενείς μακροοικονομικές συνθήκες», ανέφερε πρόσφατα, κατά την ενημέρωση των αναλυτών, ο πρόεδρος της Aegean, Ευτύχης Βασιλάκης.

Ο εγκώριος αερομεταφορέας αναμένεται να εντάξει στον στόλο του έξι νέα αεροσκάφη

Την τελευταία δεκαετία ο αριθμός των premium θέσεων στις αμερικανικές αεροπορικές εταιρείες έχει αυξηθεί κατά 69%.

Η business class κερδίζει έδαφος στις αεροπορικές

Ενισχύεται η ζήτηση premium θέσεων, οι εταιρείες επενδύουν στην αύξησή τους

A321neo LR, αρχής γενομένης από το πρώτο εξάμηνο του 2027. Πέρα από τη δυνατότητα εξυπηρέτησης μακρινότερων προορισμών, ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά τους είναι η αναβαθμισμένη διαμόρφωση της καμπίνας. Τα νέα αεροσκάφη θα προσφέρουν υψηλότερο επίπεδο άνεσης τόσο στην οικονομική, με 162 θέσεις, όσο και στη διακεκριμένη, με 16 θέσεις business class.

Η Aegean ακολουθεί ένα διενθές ρεύμα που δεν δείχνει σημάδια ύφεσης, αλλά αντίθετα ενισχύεται. Κατά την τελευταία δεκαετία ο αριθμός των premium θέσεων στις αμερικανικές αεροπορικές εταιρείες έχει αυξηθεί κατά 69%, σύμφωνα με τη Cirium, εταιρεία δεδομένων και ερευνών για την αεροπορική βιομηχανία. Την ίδια ώρα, ο αριθμός των θέσεων στην κύρια οικονομική θέση, οι οποίες εξα-

κολουθούν να κυριαρχούν στα περισσότερα αεροσκάφη, αυξήθηκε κατά 43%. Η τάση αποτυπώνεται και στα πιο πρόσφατα στοιχεία.

Τον Απρίλιο του 2026 η business class αντιστοιχεί περίπου στο 11,5% της συνολικής χωρητικότητας τόσο της United Airlines όσο και της Delta, ενώ στην American Airlines το αντίστοιχο ποσοστό διαμορφώνεται κοντά στο 11%. Αν συνυ-

πολογιστούν και οι υπόλοιπες premium κατηγορίες, το ποσοστό ξεπερνάει το 12% στην Delta και φτάνει περίπου στο 11,5% στην American.

Ωστόσο και οι ευρωπαϊκές αεροπορικές εταιρείες δεν μένουν πίσω. Τον περασμένο Μάιο η γερμανική Lufthansa παρουσίασε μια νέα υπηρεσία σε όλες τις διηπειρωτικές πτήσεις της, ανασχεδιάζοντας την ταξιδιωτική εμπειρία με έμφαση

στην business class αλλά και στην premium economy, με αιχμή του δόρατος την άνεση, την εξυπηρέτηση και το αναβαθμισμένο μενού. Πρόκειται για μία από τις μεγαλύτερες επενδύσεις στην εμπειρία των επιβατών στην ιστορία της εταιρείας, με τη Lufthansa να επενδύει περισσότερα από 70 εκατ. ευρώ μόνο το 2026. Την ίδια ώρα, η IAG αναφέρει ισχυρές κρατήσεις στις premium καμπίνες της British Airways, ιδιαίτερα στις υπερατλαντικές συνδέσεις.

Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και η Air France-KLM, για την οποία έως το 2028 σχεδόν μία στις τέσσερις θέσεις στον στόλο μεγάλων αποστάσεων θα αφορά ανώτερες κατηγορίες ταξιδιού. Στην Air France οι θέσεις πρώτης και διακεκριμένης θέσης θα αντιστοιχούν στο 14% της συνολικής χωρητικότητας, ενώ στην KLM η διακεκριμένη θα φτάσει στο 11% και η θέση αυξημένης άνεσης στο 9%. Σε σύγκριση με το 2022, αυτό μεταφράζεται σε αύξηση της χωρητικότητας των ανώτερων κατηγοριών κατά 40% για την Air France και κατά 116% για την KLM.

Σε αυτό το σκηνικό «χέρι χέρι» πηγαίνουν και τα lounges, οι χώροι που βρίσκονται στα αεροδρόμια και προσφέρουν στους επιβάτες ένα πιο άνετο περιβάλλον αναμονής πριν από την πτήση. Κάποια, όπως τα τέσσερα lounges που διαθέτει η Aegean σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Λάρινα, είναι προσβάσιμα σε όσους ταξιδεύουν συχνά ή διαθέτουν εισιτήριο πρώτης ή διακεκριμένης θέσης. Υπάρχουν ωστόσο και lounges στα οποία οποιοσδήποτε ταξιδιώτης μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση, καταβάλλοντας το αντίστοιχο τίμημα. Οι αεροπορικές, λοιπόν, επενδύουν σε μια συνολικά πιο άνετη εμπειρία, διεκδικώντας μεγαλύτερο μερίδιο από τη δαπάνη των επιβατών.

Πώς η Κριστίν Λαγκάρντ «μπλόκαρε» την έλευση της Binance στην Ελλάδα

Στα τέλη του περασμένου Μαΐου, όλα ήταν έτοιμα για τη μεγάλη ανακοίνωση της Binance. Το μεγαλύτερο ανταλλακτήριο κρυπτονομισμάτων του κόσμου θα «ξεκλείδωνε» την ευρωπαϊκή αγορά, μέσω της άδειας που εξασφάλιζε από την ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Το σχετικό δελτίο Τύπου είχε ήδη συνταχθεί, ο CEO Ρίτσαρντ Τενγκ έτοιμαζόταν να ταξιδέψει στην Αθήνα για να φωτογραφηθεί με τον πρωθυπουργό και η εταιρεία του θα υπέγραφε μισθωτήριο για τα γραφεία της. Όμως, η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Κριστίν Λαγκάρντ είχε διαφορετική άποψη.

Η Wall Street Journal αποκάλυπτε το παρασκήνιο της παρέμβασης που κράτησε το αμφιλεγόμενο ανταλλακτήριο κρυπτονομισμάτων εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αλλωστε, η Κριστίν Λαγκάρντ έχει επιδιώξει και άλλες φορές να επηρεάσει τις πολιτικές της Ε.Ε. σε τομείς που δεν περιορίζονται στα στενά όρια της νομισματικής πολιτικής, είτε πρόκειται για θέματα κλιματικής αλλαγής είτε για εθνικά ζητήματα χρέους ή ακόμη και για τις σχέσεις με την Ουάσιγκτον.

Η Ελλάδα μπήκε στα ραντάρ της Binance πριν από τουλάχιστον ένα χρόνο, καθώς ο Κυριάκος Μητσοτάκης καλούσε ξένες εταιρείες «να έρθουν για τον ήλιο, να μείνουν για τους φόρους και την τεχνολογία». Το σκεπτικό ήταν ότι καθώς η Ελλάδα είναι μέλος της Ε.Ε., εφόσον η Binance έστινε την έδρα της στη χώρα, θα αποκτούσε πρόσβαση σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή αγορά.

Υποσχέσεις σε Αθήνα

Στελέχη της εταιρείας είπαν στην ελληνική κυβέρνηση ότι η βάση της Binance θα έφερνε 200 εκατ. ευρώ σε φόρους και 100 καλοπληρωμένες θέσεις εργασίας στη χώρα. Μάλιστα, ο επικεφαλής της για την Ευρώπη επι-

σκεπτόταν την Ελλάδα σε εβδομαδιαία βάση για επαφές με τις εποπτικές αρχές και τον βασικό σύμβουλο του υπουργού Οικονομικών, τον Βασίλη Καρατζά.

Όπως είπε ο Βασίλης Καρατζάς στη Wall Street Journal, οι επαφές αυτές γίνονταν στο πλαίσιο της πολιτικής των «ανοικτών θυρών» προς όλους τους υποψήφιους επενδυτές που τηρεί το υπουργείο. Η Binance υπέβαλε την αίτησή της λίγο πριν από τα τέλη του 2025. Δημιούργησε μια ελληνική εταιρεία, την Binary Greece, ιδιοκτησία μιας οντότητας που εδρεύει στο Αμπου Ντάμπι και έχει τον ιδρυτή της Binance, Τσανγκπένγκ Ζάο, ως μέτοχο.

Ελληνες αξιωματούχοι ενημέρωσαν στις αρχές Ιουνίου την αρμόδια ευρωπαϊκή αρχή ESMA ότι η Αθήνα σκόπευε να εγκρίνει την άδεια της Binance.

Όμως, μέσα σε μία ημέρα, αντιπρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ενημέρωσε την Binance ότι η Λαγκάρντ

Το μεγαλύτερο ανταλλακτήριο κρυπτονομισμάτων του κόσμου θα «ξεκλείδωνε» την ευρωπαϊκή αγορά μέσω της άδειας από την ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

είχε ζητήσει από τον Έλληνα πρωθυπουργό να μην εγκρίνει το αίτημά της. Η ρυθμιστική αρχή προειδοποίησε ότι δεν μπορούσε να προχωρήσει χωρίς τη στήριξη του Κυριάκου Μητσοτάκη, ο οποίος δύο εβδομάδες νωρίτερα καθόταν δίπλα στη Λαγκάρντ σε ένα φόρουμ που διεξήχθη σε ελληνικό παραθαλάσσιο θέρετρο, αναφέρει το δημοσίευμα.

Σύμφωνα με την WSJ, ένας από τους βασικούς λόγους που η Κριστίν Λαγκάρντ εναντιώθηκε στην είσοδο της Binance στην ευρωπαϊκή αγορά ήταν η επιθυμία της να προστατεύσει το project της EKT για το «ψηφιακό ευρώ», το οποίο αποσκοπεί στη δημιουργία μιας ενιαίας επιλογής ψηφιακών πληρωμών για την Ευρώπη.

Πάντως, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δηλώνει ότι αξιολόγησε την αίτηση της Binance «ανεξάρτητα και αποκλειστικά με βάση τις ισχύουσες κοινοτικές και εθνικές απαιτήσεις». Ο Β. Καρατζάς δήλωσε ότι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς είναι ανεξάρτητη αρχή και ότι «η ελληνική κυβέρνηση δεν είχε κανέναν απολύτως ρόλο στην αξιολόγηση της αίτησης της Binance».

Τα σχέδια της Binance κατέρρευσαν. Αφού απέτυχε να εξασφαλίσει άδεια πριν από την προθεσμία του Ιουλίου, που έθεταν οι νέοι κανόνες της Ε.Ε. για την αγορά των cryptos, η εταιρεία αναγκάστηκε να σταματήσει να προωθή τις υπηρεσίες της στους 450 εκατ. κατοίκους της Ενωσης.

«Είναι λυπηρό να βλέπουμε την Ε.Ε. να αποκτάει τους χρήστες της από την

καλύτερη ρευστότητα στον κόσμο», έγραψε στο X ο Ζάο.

Οι λόγοι του «όχι»

Σύμφωνα με τη WSJ, η Κριστίν Λαγκάρντ επιθυμούσε να καθυστερήσει την απόφαση έως ότου η ESMA αναλάβει από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές την αρμοδιότητα λήψης αποφάσεων για την αδειοδότηση των ανταλλακτηρίων

κρυπτονομισμάτων. Φέρεται επίσης να επιθυμούσε να προστατεύσει το project του «ψηφιακού ευρώ» της EKT, το οποίο αποσκοπεί στη δημιουργία μιας ενιαίας επιλογής ψηφιακών πληρωμών για την Ευρώπη. «Θέλω το ευρώ να είναι προετοιμασμένο για το μέλλον», είχε δηλώσει η Κριστίν Λαγκάρντ τον Φεβρουάριο, εκφράζοντας την ελπίδα ότι το project αυτό θα αποτελέσει μέρος της κληρονομιάς της. Επιπλέον, η Λαγκάρντ φέρεται να ανησυχούσε πως το μέγεθος της Binance θα εδραίωνε την κυριαρχία των stablecoins που συνδέονται με το δολάριο στην Ευρώπη, αντί να ενθαρρύνει τη χρήση εκδόσεων που συνδέονται με το ευρώ. Αλλά και η ESMA φέρεται να συμβούλευσε, ατύπως, τις εθνικές αρχές να μπλοκάρουν τις αιτήσεις της Binance, λόγω του κακού ιστορικού συμμόρφωσης της εταιρείας.

Η Binance και ο Ζάο παραδέχθηκαν την ενοχή τους το 2023 για παραβιάσεις της νομοθεσίας κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και κατέβαλαν πρόστιμο-ρεκόρ ύψους 4,3 δις. δολαρίων. Τον περασμένο Οκτώβριο, ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ απένειμε χάρη στον Ζάο, ο οποίος είχε εκτίσει ποινή φυλάκισης τεσσάρων μηνών. Φέτος, το υπουργείο Δικαιοσύνης των ΗΠΑ διερευνά εάν το Ιράν έχει χρησιμοποιήσει την Binance για να παρακάμψει τις αμερικανικές κυρώσεις. Πάντως, το ανταλλακτήριο εξακολουθεί να εξυπηρετεί κάποιους Ευρωπαίους πελάτες μέσω Αμπου Ντάμπι, επικαλούμενο μια ερμηνεία των ευρωπαϊκών κανονισμών που επιτρέπει στις εταιρείες κρυπτονομισμάτων να εγγράφουν πελάτες τους οποίους δεν έχουν προσελκύσει μέσω διαφημίσεων. Η Binance δήλωσε ότι «παραμένει προσηλωμένη στη λειτουργία της εντός της Ε.Ε. σε μακροπρόθεσμη βάση και με πλήρη συμμόρφωση».

Κάθε εβδομάδα, Νέες ευκαιρίες.

Altamira Real Estate
8000 8200 | altamirarealestate.com.cy

Altamira
doValue Group

Η Ελλάδα στον χάρτη της βιοτεχνολογίας

Ερευνητές που εργάζονται στο ALTP της ELPEN στα Σπάτα μιλούν στην «Κ» για τα πειράματα και τους στόχους τους

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Ένας ερευνητής σκύβει πάνω από ένα μικροσκόπιο. Δίπλα του, συνάδελφός του κρατάει τον ογκομετρητή για να προσθέσει την ακριβή ποσότητα του δείγματος πρωτεΐνης που μελετούν. Λίγο πιο πέρα, διακρίνεται ένα τετράδιο γεμάτο υπολογισμούς. Οι δύο ερευνητές το κοιτάζουν με προσοχή, περιμένοντας με αγωνία να δουν πώς εξελίσσεται το πείραμά τους. Αλλωστε, η ανάπτυξη φαρμάκων για «την καταπολέμηση ανιάτων νευροεκφυλιστικών παθήσεων, όπως το Πάρκινσον, είναι δύσκολη διαδικασία, την οποία θέλουμε να υλοποιήσουμε και να ολοκληρώσουμε εδώ, στην Ελλάδα», όπως εξομολογείται στην «Κ» η Ελληνοκαναδή Αλεξία-Βικτώρια Πολυσιδή, συνιδρύτρια και CEO της Anacalypsis Therapeutics. «Αυτό που βλέπετε, είναι το πρώτο βιοχημικό πείραμα που κάνει νεοφυής εταιρεία στο πάρκο βιοτεχνολογίας της ELPEN», λέει ενθουσιασμένη. Μας συστήνει τον συνιδρυτή και επιστημονικό διευθυντή Χάρντι Ραϊνταούτ, με τον οποίο γνωρίστηκαν στο Ιδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών. Και οι δύο, νευροεπιστήμονες, μένουν πάνω από 20 χρόνια στην Ελλάδα. Η ίδια έχει σπουδάσει φαρμακολογία στον Καναδά και έχει κάνει διδακτορικό στην ιατρική σχολή του ΕΚΠΑ. Ο κ. Ραϊνταούτ, νευροβιολόγος, μελετά εδώ και χρόνια την πρωτεϊνική κίνηση (LRRK2) η οποία συνδέεται με τη νόσο Πάρκινσον. «Αποδείξαμε πως ένα μικρό πεπτιδίο μπορεί να αναστρέψει τη νευροεκφύλιση σε κυτταρικά μοντέλα της νόσου Πάρκινσον, διαδικασία την οποία πατεντάραμε. Τώρα, ξεκινάμε στο πάρκο βιοτεχνολογίας της ELPEN προκλινικές δοκιμές προκειμένου αργότερα, εάν όλα πάνε καλά, να δοκιμαστεί στον αν-

Η Anacalypsis Therapeutics και ακόμη πέντε εταιρείες δραστηριοποιούνται ήδη στο Athens LifeTech Park στα Σπάτα, το πρώτο ολοκληρωμένο πάρκο βιοτεχνολογίας στη Νοτιο-ανατολική Ευρώπη.

θρώπο», εξηγεί η κ. Πολυσιδή. «Αυτή τη στιγμή στην αγορά υπάρχουν μόνο φάρμακα που αντιμετωπίζουν τα συμπτώματα. Λείπει δηλαδή ένα φάρμακο που μπορεί να επιβραδύνει ή να αναστρέψει τη νόσο. Οπότε εμείς κινούμαστε προς αυτή την κατεύθυνση».

Η Anacalypsis Therapeutics καθώς και άλλες νεοφυείς εταιρείες ελληνικών καταβολών συμμετέχουν στη διαμόρ-

φωση ενός αναδυόμενου οικοσυστήματος βιοτεχνολογίας και επιστημών υγείας στη χώρα μας, στον οποίο συνυπάρχουν venture capital funds, και εσχάτως, το Athens LifeTech Park στα Σπάτα, το πρώτο ολοκληρωμένο πάρκο βιοτεχνολογίας στη ΝΑ Ευρώπη. «Κλείδι για πολλούς είναι το “ταλέντο”. Η χώρα διαθέτει εξαιρετικό επιστημονικό δυναμικό στον τομέα της υγείας, βιο-

λόγους, ιατρούς και χημικούς υψηλού επιπέδου, ενώ διακεκριμένα στελέχη της παγκόσμιας βιοτεχνολογίας είναι ελληνικής καταγωγής. Σταδιακά βλέπουμε αυτή τη γνώση να αξιοποιείται και τοπικά, με όλο και περισσότερες νέες εταιρείες να δραστηριοποιούνται στη χώρα μας», σχολιάζει ο Νίκος Καλιαγκόπουλος, εταίρος στο ελληνικό venture capital, Big Pi Ventures.

«Στο Athens LifeTech Park (ALTP) έχει ήδη αρχίσει να διαμορφώνεται μια πρώτη κοινότητα εταιρειών επιστημών υγείας και ζωής, με αντικείμενο που εκτείνεται από την ανακάλυψη και ανάπτυξη νέων φαρμάκων έως την τεχνητή νοημοσύνη, τη νευροεπιστήμη, τις νέες τεχνολογίες κορήγησης θεραπειών και το μικροβίωμα. Πρόκειται για ομάδες τόσο από την Ελλάδα όσο

και από το εξωτερικό, αρκετές από τις οποίες έχουν έντονη σύνδεση με την ελληνική επιστημονική διασπορά», αναφέρει στην «Κ» η Ελένη Πενταφράγκα, CEO του ALTP και Chief Strategy Officer της ELPEN. Την αρχή έχουν κάνει ήδη έξι εταιρείες. «Δίνουν και μια πρώτη εικόνα του μοντέλου που επιχειρεί να αναπτύξει το Athens LifeTech Park: όχι απλώς να παρέχει εργαστηριακούς χώρους, αλλά να συγκεντρώνει διαφορετικές επιστημονικές ομάδες και τεχνολογίες σε ένα κοινό περιβάλλον, δημιουργώντας περισσότερες δυνατότητες σύνδεσης με ερευνητές, βιομηχανία, εξειδικευμένα στελέχη και επενδυτικό κεφάλαιο».

Το δικό της εργαστήριο διατηρεί εκεί η Anodyne Nanotech, startup με έδρα τη Βοστώνη. Η εταιρεία αναπτύσσει έναν ανώδυνο τρόπο χορήγησης φαρμάκου με τη χρήση ενός patch με μικροβελόνες, το οποίο αποδιδεσμεύει το φάρμακο στον οργανισμό. Τα φάρμακα αυτά χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση χρόνιων παθήσεων όπως η σκλήρυνση κατά πλάκας, ωστόσο εσχάτως η εταιρεία μπήκε στον αγώνα για την καταπολέμηση της παχυσαρκίας. «Πρόσφατα αντλήσαμε κεφάλαια προκειμένου να προωθήσουμε το patch GLP1 για την παχυσαρκία σε κλινικές δοκιμές φάση 1. Ηδη συνεργαζόμαστε με μεγάλες φαρμακευτικές εταιρείες», εξηγεί στην «Κ» ο συνιδρυτής Κωνσταντίνος Τζωρτζάκης. «Ενα από τα μειονεκτήματα των GLP-1 είναι ότι μαζί με την απώλεια βάρους υπάρχει απώλεια μυϊκής μάζας. Το επόμενο βήμα είναι να συνδυάσουμε το GLP-1 με το δεύτερο πεπτιδίο που αυξάνει τη μυϊκή μάζα σε ένα ενιαίο patch, ώστε ο ασθενής να μπορεί να χάνει το βάρος που επιθυμεί, χωρίς παράλληλα να χάνει μυϊκή μάζα. Η ομάδα μας στην Ελλάδα ανέπτυξε το δεύτερο πεπτιδίο μέχρι και το στάδιο των προκλινικών μελετών».

Η πρόκληση της κερδοφορίας στον ευρωπαϊκό τουρισμό

Τα μηνύματα της αγοράς και η περίπτωση της Ελλάδας

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Μεταβολή των ισορροπιών καταγράφεται στον ευρωπαϊκό τουριστικό τομέα, καθώς τα ιστορικά υψηλά έσοδα δεν μετωσιώνονται πλέον με την ίδια ευκολία σε αντίστοιχη καθαρή κερδοφορία. Το φαινόμενο αυτό αποτυπώνει έναν κλάδο που βρίσκεται αντιμέτωπος με τη λεγόμενη «Μεγάλη Ανατιμολόγηση» (The Great Repricing), μια κατάσταση όπου οι αυξημένες λειτουργικές δαπάνες και οι πιέσεις στις τελικές τιμές συμπιέζουν τα περιθώρια κέρδους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Ελλάδα, όπου, παρά την άνοδο της τουριστικής κίνησης, η μέση δαπάνη ανά ταξίδι κινήθηκε πτωτικά, αποτυπώνοντας έμπρακτα την τάση ενός κλάδου που εξασφαλίζει όγκο επισκεπτών αλλά με τίμημα τη συμπίεση της καθαράς του απόδοσης.

Οι τάσεις αυτές διαπιστώνονται στην έκθεση «Travel Trends Monthly Report» (έκδοση Σεπτεμβρίου 2026), την οποία εκπόνησε η εταιρεία Travel Trends Advisory σε συνεργασία με την πλατφόρμα Sherpa. Η Travel Trends Advisory είναι εταιρεία παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών στρατηγικής και ανάπτυξης για ανώτατα στελέχη, τουριστικά brands και επενδυτές του ταξιδιωτικού κλάδου. Η μελέτη της υπο-

γραμμίζει πως η ευρωπαϊκή ήπειρος αποτελεί τη μοναδική μείζονα γεωγραφική ζώνη παγκοσμίως που καταφέρει να αυξάνει παράλληλα τον όγκο των ταξιδιωτών και τη συνολική απόδοση. Εντούτοις, πίσω από τους θετικούς δείκτες διακρίνεται η επιβάρυνση των αποτελεσμάτων των επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ταξιδιών (ETC) που ενσωματώνονται στη μελέτη, οι διεθνείς αφίξεις στην Ευρώπη παρουσίασαν άνοδο της τάξης του 5% από την αρχή του έτους, ενώ οι διανυκτερεύσεις αυξήθηκαν κατά 4,8%. Παρά ταύτα, η ταυτόχρονη κλιμάκωση του ενεργειακού κόστους και οι μισθολογικές αναπροσαρμογές επιβάρυναν δραστικά τα λειτουργικά αποτελέσματα στο τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου. Ενδεικτικά, βάσει των στοιχείων που συγκέντρωσαν οι αναλυτές της Travel Trends, ο όμιλος Air France-KLM κατέγραψε συρρίκνωση του λειτουργικού αποτελέσματος κατά 58% παρά την αύξηση εσόδων κατά 9,9%, ενώ στη Lufthansa Group το προσαρμοσμένο EBIT υποχώρησε κατά 56,0%. Αντίστοιχα, όπως καταγράφει το ίδιο ενημερωτικό δελτίο, τα προ φόρων κέρδη της easyJet περιορίστηκαν κατά 70,0%, της Ryanair κατά 34,0%, ενώ τα υποκείμενα λειτουργικά κέρδη του ομί-

Η Ισπανία τον Ιούλιο είχε αύξηση αφίξεων κατά 4,6%, επιτυγχάνοντας ταυτόχρονα αύξηση της ταξιδιωτικής δαπάνης κατά 10,9%. Η ικανότητα της ισπανικής αγοράς να εμφανίζει μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση εισπράξεων σε σχέση με τις αφίξεις έρχεται σε ευθεία αντίθεση με το ελληνικό μοντέλο.

Οι αυξημένες λειτουργικές δαπάνες και οι πιέσεις στις τελικές τιμές συμπιέζουν τα περιθώρια κέρδους.

λου TUI σημείωσαν πτώση κατά 27%.

Ιδιαίτερη βαρύτητα αποκτά η περίπτωση της Ελλάδας, καθώς τα αριθμητικά ευρήματα αποτυπώνουν μια εμφάνιση καθαρής μείωσης της τάξης του 6,2%. Η έρευνα σχολιάζει χαρακτηριστικά ότι στην ελληνική αγορά «ο όγκος αγοράζεται», υποδηλώνοντας ότι η υψηλότερη επισκεψιμότητα επιτεύχθηκε κυρίως μέσω συμβιβασμών στην τελική τιμολόγηση.

Η ελληνική εικόνα διαφοροποιείται αισθητά όταν τεθεί σε άμεση αντιπαράβολη με άλλους βασικούς μεσογειακούς ανταγωνιστές. Όπως επισημαίνεται στην ίδια ανάλυση, η Ισπανία κατέγραψε για τον μήνα Ιούλιο άνοδο των αφίξεων κατά 4,6%, επιτυγχάνοντας ταυτόχρονα αύξηση της συνολικής ταξιδιωτικής δαπάνης κατά 10,9%. Η ικα-

νότητα της ισπανικής αγοράς να παράγει ουσιαστική αύξηση της οικονομικής αξίας με μικρότερη ποσοστιαία αύξηση του όγκου έρχεται σε ευθεία αντίθεση με το ελληνικό μοντέλο, όπου η άνοδος των φυσικών ροών δεν κατορθώνει να διατηρήσει την ίδια μέση απόδοση ανά επισκέπτη. Άλλες πλευρές όμως επισημαίνουν πως στην Ελλάδα είναι πολύ υψηλότερη και η φορολογική επιβάρυνση των σχετικών εσόδων επηρεάζοντας σημαντικά το μέγεθος αυτό.

Σε κάθε περίπτωση η παρατηρούμενη αυτή πίεση συνδέεται άρρηκτα με τη συνολική μεταβολή της καταναλωτικής συμπεριφοράς σε όλη την ήπειρο. Με βάση τις παρατηρήσεις της μελέτης, το ποσοστό των Ευρωπαίων ταξιδιωτών που ιεραρχούν την προστι-

μητή τιμή ως την κύρια προτεραιότητα της ισπανικής αγοράς να παράγει ουσιαστική αύξηση της οικονομικής αξίας με μικρότερη ποσοστιαία αύξηση του όγκου έρχεται σε ευθεία αντίθεση με το ελληνικό μοντέλο, όπου η άνοδος των φυσικών ροών δεν κατορθώνει να διατηρήσει την ίδια μέση απόδοση ανά επισκέπτη. Άλλες πλευρές όμως επισημαίνουν πως στην Ελλάδα είναι πολύ υψηλότερη και η φορολογική επιβάρυνση των σχετικών εσόδων επηρεάζοντας σημαντικά το μέγεθος αυτό.

Σε κάθε περίπτωση η παρατηρούμενη αυτή πίεση συνδέεται άρρηκτα με τη συνολική μεταβολή της καταναλωτικής συμπεριφοράς σε όλη την ήπειρο. Με βάση τις παρατηρήσεις της μελέτης, το ποσοστό των Ευρωπαίων ταξιδιωτών που ιεραρχούν την προστι-

μητή τιμή ως την κύρια προτεραιότητα της ισπανικής αγοράς να παράγει ουσιαστική αύξηση της οικονομικής αξίας με μικρότερη ποσοστιαία αύξηση του όγκου έρχεται σε ευθεία αντίθεση με το ελληνικό μοντέλο, όπου η άνοδος των φυσικών ροών δεν κατορθώνει να διατηρήσει την ίδια μέση απόδοση ανά επισκέπτη. Άλλες πλευρές όμως επισημαίνουν πως στην Ελλάδα είναι πολύ υψηλότερη και η φορολογική επιβάρυνση των σχετικών εσόδων επηρεάζοντας σημαντικά το μέγεθος αυτό.

Σε κάθε περίπτωση η παρατηρούμενη αυτή πίεση συνδέεται άρρηκτα με τη συνολική μεταβολή της καταναλωτικής συμπεριφοράς σε όλη την ήπειρο. Με βάση τις παρατηρήσεις της μελέτης, το ποσοστό των Ευρωπαίων ταξιδιωτών που ιεραρχούν την προστι-

- ▶ Ελάχιστο ποσό κατάθεσης **€100.000**
 - ▶ Διαθέσιμο για **νέες** και **υφιστάμενες** καταθέσεις
 - ▶ **Καταβολή τόκου** στη λήξη της προθεσμιακής κατάθεσης
- Ισχύουν όροι & προϋποθέσεις.

ALPHA BANK

www.alphabank.com.cy
8000-3333

ALPHA
Προθεσμιακή
Κατάθεση

Επιτόκιο
1,80%
για 12 μήνες

**Απόδοση με
ALPHA κεφάλαιο**

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Κύμα ανατιμήσεων σε βασικά είδη διατροφής και νοικοκυριού μετά τον Οκτώβριο και με μεγαλύτερη σφοδρότητα από την αρχή της επόμενης χρονιάς προβλέπει η αγορά και φοβάται η κυβέρνηση, εάν συνεχισθεί η ενεργειακή «καταιγίδα» των τελευταίων εβδομάδων. Με το κόστος παραγωγής και λειτουργίας των επιχειρήσεων να έχει αυξηθεί ήδη κατά 25%-30% από τον Μάρτιο έως τώρα, χωρίς μάλιστα σε αυτό το ποσοστό να συνυπολογίζονται οι ραγδαίες αυξήσεις που παρατηρούνται τις τελευταίες ημέρες στις τιμές των ενεργειακών προϊόντων, βιομηχανία και λιανεμπόριο θεωρούν σχεδόν αναπόφευκτη τη μετακύλιση έστω και μέρους της αύξησης του κόστους στις τιμές λιανικής.

Η πρώτη πικρή επισήμανση έγινε ήδη από τον κ. Σπύρο Θεοδωρόπουλο, πριν ακριβώς από μία εβδομάδα. Μέσα από τις σελίδες της «Καθημερινής της Κυριακής» ο πρόεδρος του ΣΕΒ δήλωσε ότι η «συμφωνία κυρίων» μεταξύ κυβέρνησης, προμηθευτών και σούπερ μάρκετ για μειώσεις τιμών ισχύει μέχρι και τον Οκτώβριο, υποστηρίζοντας ότι δεν υπάρχει καμία δέσμευση για εφαρμογή της μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους. «Υπενθυμίζεται ότι στη σύσκεψη που έγινε στο Μέγαρο Μαξίμου στις 29 Ιουνίου υπό τον πρωθυπουργό ξεκαθαρίστηκε ότι πρόκειται για πρωτοβουλία διάρκειας 4 μηνών», σχολίασαν στην «Καθημερινή της Κυριακής» κύκλοι του υπουργείου Ανάπτυξης, προσθέτοντας ωστόσο ότι «στην πρωτοβουλία οι επιχειρήσεις συμμετέχουν οικειοθελώς για 2-4 μήνες».

Στην παρούσα φάση στην «Εθνική πρωτοβουλία μειώσης τιμών» συμμετέχουν 1.770 κωδικοί με την ανακοινωθείσα μεί-

Το κόστος παραγωγής και λειτουργίας των επιχειρήσεων έχει αυξηθεί ήδη κατά 25%-30% από τον Μάρτιο, χωρίς να συνυπολογίζονται οι ραγδαίες αυξήσεις των τελευταίων ημερών στις τιμές των ενεργειακών προϊόντων.

ωση να έχει διάρκεια 2 μήνες. Σε αυτούς συμπεριλαμβάνονται και περί τους 400 κωδικούς σχολικών ειδών, οι οποίοι έτσι κι αλλιώς δεν θα συμμετέχουν στην πρωτοβουλία μετά το πέρας του διμήνου. Μέχρι στιγμής υπάρχει δέσμευση για τετράμηνης διάρκειας μείωση τιμών σε 265 κωδικούς επώνυμων προϊόντων και σε περίπου 30 κωδικούς ιδιωτικής ετικέτας.

Το υπουργείο Ανάπτυξης δεν συζητεί για την ώρα νέα μέτρα, παραπέμποντας σε όσα θα ανακοινωθούν σχετικά με την αγορά ενέργειας. Βασικό επιχείρημα, άλλωστε, είναι ότι κατ' αρχάς το διήμνο Ιουλίου - Αυγούστου οι τιμές των τροφίμων παρέμειναν σταθερές και δεύτερον ότι τώρα βρίσκεται σε εξέλιξη η «Εθνική πρωτοβουλία για τη

μείωση τιμών», η οποία τουλάχιστον τις δύο πρώτες εβδομάδες εφαρμογής της φέρεται να έχει αποδώσει. Σύμφωνα μάλιστα με πηγές της αγοράς, καταγράφεται αρνητικός πληθωρισμός στις κορυφαίες αλυσίδες σούπερ μάρκετ.

Ωστόσο, τα δεδομένα σήμερα είναι πολύ διαφορετικά σε σχέση με όταν ξεκίνη-

σε η συζήτηση για την εθελοντική μείωση τιμών σε βασικά είδη σούπερ μάρκετ. «Το α' εξάμηνο του 2026 η μέση τιμή της μεγαβατώρας ήταν στα 113 ευρώ και ήδη έχοντας μπει στο β' εξάμηνο είναι στα 157 ευρώ. Ο πάροχος ηλεκτρικής ενέργειας με τον οποίο συνεργαζόμαστε μας έχει "προετοιμάσει" να περιμένουμε τιμή μέχρι 200

ευρώ τη μεγαβατώρα έως τον Δεκέμβριο», ανέφερε στην «Κ» ο επικεφαλής της ΜΕΤΡΟ ΑΕΒΕ (My Market και Metro Cash & Carry) Αριστοτέλης Παντελιάδης. Για να αντιληφθεί κάποιος την επίπτωση μιας τέτοιας αύξησης, αρκεί να λάβει υπόψη του ότι το ενεργειακό κόστος αντιστοιχεί στο 12,5% περίπου των συνολικών λειτουργικών δαπα-

νών μιας μεγάλης αλυσίδας σούπερ μάρκετ. Εάν μάλιστα δεν συμπεριληφθεί το κόστος μισθοδοσίας που αποτελεί τον μεγαλύτερο παράγοντα κόστους στα σούπερ μάρκετ, καθώς πρόκειται για επιχειρήσεις εντάσεως εργασίας, τότε το ενεργειακό κόστος αντιστοιχεί στο 30% των συνολικών εξόδων.

«Ήδη το ενεργειακό και μεταφορικό κόστος έχει αυξηθεί πάνω από 20% από την άνοιξη, όταν ξεκίνησε ο πόλεμος στο Ιράν. Η πρόσθετη επιβάρυνση από την περαιτέρω αύξηση των τιμών των καυσίμων, αλλά και του φυσικού αερίου και ηλεκτρικού ρεύματος είναι πολύ μεγάλη για μια πτηνοτροφική επιχείρηση. Πληρώνουμε υψηλό μεταφορικό κόστος και για την παραλαβή των πρώτων υλών για τις ζωοτροφές, όπως άλευρα που εισάγουμε από Βουλγαρία, αλλά και στη συνέχεια για τη διανομή των προϊόντων μας στα σημεία πώλησης. Επιπλέον, καταναλώνουμε πολλή ενέργεια στα πτηνοτροφεία, καθώς εκτός των άλλων χρειάζεται τη θέρμανση των θαλάμων», επισήμανε στην «Κ» ο κ. Λάζαρος Τσακανίκας, γενικός διευθυντής του Αγροτικού Πτηνοτροφικού Συνεταιρισμού Ιωαννίνων «Πίνδος». «Εάν συνεχισθεί αυτή η κατάσταση, μετά από δύο μήνες θα έχουμε ανατιμήσεις», εκτίμησε ο ίδιος. Ερωτηθείς για το τι μέλλει γενέσθαι με τη «συμφωνία κυρίων», έδωσε τη μάλλον «αποφασιστική» απάντηση: «Μα έτσι κι αλλιώς κάποιοι κωδικοί συμμετέχουν στη συμφωνία. Στους άλλους μπορούν να γίνουν ανατιμήσεις».

Ακόμη μεγαλύτερος είναι ο προβληματισμός στις πιο μικρές, αλλά εξαιρετικά ενεργοβόρες επιχειρήσεις τροφίμων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν τα αρτοποιεία, αρκετά εκ των οποίων, ειδικά στην περιφέρεια, χρησιμοποιούν για τη λει-

Ο πάροχος ηλεκτρικής ενέργειας με τον οποίο συνεργαζόμαστε μας έχει «προετοιμάσει» να περιμένουμε τιμή μέχρι 200 ευρώ τη μεγα-βατώρα έως τον Δεκέμβριο», ανέφερε στην «Κ» ο επικεφαλής της ΜΕΤΡΟ ΑΕΒΕ Α. Παντελιάδης.

τουργία των μηχανών τους πετρέλαιο κίνησης. «Ένα μέσο αρτοποιείο χρειάζεται 1.000 λίτρα πετρέλαιο κίνησης τον μήνα για τις ανάγκες λειτουργίας του. Σήμερα δηλαδή χρειάζεται περίπου 2.100 ευρώ μόνο για αυτό. Αλλά ακόμη και εάν χρησιμοποιεί ηλεκτρικό ρεύμα ή φυσικό αέριο, έχει επίσης μεγάλη επιβάρυνση. Εάν ο λογαριασμός της ενέργειας σε ένα αρτοποιείο υπερβεί τα 2.500 ευρώ/μήνα, τότε τίθεται θέμα βιωσιμότητας», τόνισε στην «Κ» η κ. Ελσα Κουκουμέρια, πρόεδρος της Ομοσπονδίας Αρτοποιών Ελλάδας. As σημειωθεί ότι την περίοδο 2021-2025 έκλεισαν 1.500 αρτοποιεία σε όλη την Ελλάδα με τη συμβολή της ενεργειακής κρίσης του 2022 να είναι καθοριστική στην εξέλιξη αυτή.

Εκτακτα μέτρα από αεροπορικές και ακτοπλοϊκές

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Σε λειτουργία διαχειρίσις κρίσης εισέρχονται οι αεροπορικές και οι ακτοπλοϊκές επιχειρήσεις στην Ελλάδα, όπως άλλωστε και σε ολόκληρη την Ευρώπη. Οι τιμές των καυσίμων, η βασικότερη δαπάνη του λειτουργικού τους κόστους, έχουν υπερδιπλασιαστεί μέσα σε διάστημα λιγότερο του ενός έτους, με αποτέλεσμα το σχετικό κόστος να εκτιμάται ότι κατά μέσον όρο για τις αεροπορικές υπερβαίνει πλέον το 30% των εξόδων τους και για τις ακτοπλοϊκές το 60%. Επιπλέον, η ενεργειακή κρίση απειλεί να επηρεάσει και τη ζήτηση για μεταφορές εξαιτίας του περιορισμού του διαθέσιμου εισοδήματος. Στην ακτοπλοία, μάλιστα, η κρίση επιτείνεται από το γεγονός πως οι τιμές έχουν παραμείνει αμετάβλητες επί μία διετία, ως αποτέλεσμα της επιτυχούς προσπάθειας του υπουργείου Ναυτιλίας και της κυβέρνησης να κρατήσει το μεταφορικό κόστος για τη νησιωτική χώρα σε προσιτά επίπεδα για νησιώτες

και επιχειρήσεις. Για αυτούς ακριβώς τους λόγους, οι αεροπορικές πατάνε φρένο στην ανάπτυξη των προσφερόμενων θέσεων, ενώ οι ακτοπλοϊκές προβαίνουν ακόμα και σε περικοπές χωρητικότητας. Υλοποιούν δηλαδή το πρώτο στάδιο του σχεδίου διαχειρίσις κρίσης του κάθε κλάδου.

Όσον αφορά τις αερομεταφορές, η μέση τιμή του αεροπορικού καυσίμου πέρυσι τον Δεκέμβριο κινήθηκε περίπου στα 87 με 90 δολάρια ανά βαρέλι, ενώ την τρέχουσα περίοδο έχει εκταχθεί στα 174 έως 181 δολάρια. Σε αυτό το περιβάλλον, όπως προκύπτει από τις πρόσφατες ανακοινώσεις των μεγάλων ευρωπαϊκών αεροπορικών ομίλων (όπως των British Airways, Iberia, Vueling, Aer Lingus, Lufthansa Group, Air France-KLM, Finnair και Ryanair), οι εταιρείες αναπροσαρμόζουν άμεσα τον σχεδιασμό τους. Ως αποτέλεσμα, παρατηρείται ήδη εκτεταμένη αναθεώρηση και επιβάρυνση των αρχικών σχεδίων για την ανάπτυξη της διαθέσιμης χωρητικότητας των στόλων

Η τιμή του ναυτιλιακού καυσίμου, από 658 ευρώ ανά μετρικό τόνο στα τέλη του 2025, έχει ξεπεράσει επί σειρά μηνών τα 1.000 ευρώ, φτάνοντας στα 1.300 ευρώ το τελευταίο διάστημα.

«Παγώνει» η ανάπτυξη των προσφερόμενων αεροπορικών θέσεων, αποδρομολογούνται πλοία.

τους. Η στρατηγική της επιθετικής επέκτασης που κυριάρχησε το προηγούμενο διάστημα παραχωρεί πλέον τη θέση της στην ευελιξία και στην προσαρμοστικότητα. Στην ίδια λογική άλλωστε, το μάντζιμντ της Aegean, μιλώντας στους αναλυτές στα μέσα της εβδομάδας, σημείωσε πως θα διατηρήσει αμετάβλητη τη χωρητικότητα για τους επόμενους 6-8 μήνες, με μηδενική ανάπτυξη στο τέταρτο τρίμηνο και πιθανότατα για ολόκληρο το 2027. Επιπλέον, θα αναθεωρεί δυναμικά το δίκτυο τον χειμώνα προκειμένου να λάβει επιπλέον μέτρα αν χρειαστεί, όπως επιλεκτικές μειώσεις συχνοτήτων.

Πιο δραστική είναι η αντίδραση των ελληνικών ακτοπλοϊκών. Η τιμή του ναυτιλιακού καυσίμου, από 658 ευρώ ανά μετρικό τόνο στα τέλη του 2025, έχει ξεπεράσει επί σειρά μηνών τα 1.000 ευρώ, φτάνοντας στα 1.300 ευρώ το τελευταίο διάστημα. Κύκλοι της ακτοπλοϊκής βιομηχανίας υπολογίζουν πως, ενώ πέρυσι καταβλήθηκαν περίπου 500 εκατ. ευρώ από την ακτοπλοία για ναυτιλιακά καύσιμα, το αντίστοιχο νούμερο με τα σημερινά δεδομένα ξεπερνάει το 1 δις. ευρώ. Και αυτό, τη στιγμή που ο συνολικός τζίρος της ακτοπλοΐας κυμαίνεται στα επίπεδα του 1,2 δις. Με τις τιμές των ειστηρίων για επιβάτες αλλά και φορτηγά «παγωμένες» για περισσότερο από δύο χρόνια τώρα, και υπό την ανησυχία για τη ζήτηση εξαιτίας του ευρύτερου πληθωρισμού, οι διοικήσεις επιλέγουν να αποσύρουν πλοία εξ ολοκλήρου ή νωρίτερα από το προγραμματισμένο. Ήδη τρία πλοία που εκτελούσαν δρομολόγια από τη Ραφήνα (δύο συμβατικά επιβατικά οχηματαγωγά και ένα ταχύπλοο) έχουν αποδρομο-

λογηθεί, ενώ άλλο ένα μεγάλο συμβατικό έχει σταματήσει τα δρομολόγια από τον Πειραιά. Τον χειμώνα αναμένεται περαιτέρω εξορθολογισμός του δικτύου των δρομολογίων όλων των ακτοπλοϊκών εταιρειών, είτε με απόσυρση πλοίων είτε με μείωση στις συχνότητες των δρομολογίων τους.

Υπό αυτές τις συνθήκες, κάποιοι πιθανολογούν πως πλέον στον ορίζοντα έχει επανεμφανιστεί το ενδεχόμενο λουκέτων, κυρίως σε μικρές ακτοπλοϊκές. Οι ίδιες πηγές εξηγούν πως, προκειμένου να διασφαλιστεί η εκτέλεση των άγονων γραμμών των χειμώνα και να αποφευχθεί το ενδεχόμενο κατάρρευσης μικρότερων εταιρειών που τις εξυπηρετούν, θα πρέπει να αυξηθεί και το κονδύλι για την αποζημίωση αυτών των συμβάσεων δημόσιας υπηρεσίας. Σήμερα –έχοντας αυξηθεί, είναι η αλήθεια, σημαντικά από το 2019– ανέρχεται σε 170 εκατ. ευρώ περίπου ετησίως. Ωστόσο δεν επαρκεί για να αντισταθμίσει την εκτόξευση των τιμών των καυσίμων, εκτιμούν.

ΑΝΑΛΥΣΗ Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Οι νέοι κανόνες δαπανών αλλάζουν τον πολιτικό λόγο

Τελικά ο πολιτικός διάλογος για την οικονομία βρέθηκε σε αδιέξοδο, επειδή μερικοί δεν κατάλαβαν τη συμβαίει και οι άλλοι παριστάνουν ότι δεν το γνωρίζουν. Έτσι κάθκε μια ευκαιρία για ουσιαστικό διάλογο καθώς οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ελληνική οικονομία γίνονται όλο και μεγαλύτερες.

Αυτό που θα συνευδικοποιήσουν όλοι αργότερα είναι ότι πέρασαν οι «καλές εποχές» όταν μπορούσαν να υποσχεθούν οτιδήποτε, αλλά και όταν πρακτικά μπορούσαν να ικανοποιήσουν όποιο αίτημα είχε ισχυρότερη υποστήριξη, οδηγώντας τη χώρα στη χρεοκοπία. Εύκολες υποσχέσεις, όπως μεγάλη αύξηση δαπανών π.χ. στην Υγεία, αύξηση κοινωνικών επι-

δομάτων και μείωση έμμεσων φόρων, μπορεί να ακούγονται ευχάριστα από αφελείς, αλλά δεν έχουν καμιά πιθανότητα να υλοποιηθούν αν δεν συνοδεύονται από προτάσεις μείωσης άλλων κρατικών δαπανών ή υπόδειξη καινούργων πηγών μόνιμων κρατικών εσόδων.

Κι αυτά, επειδή πολύ απλά αλλάζουν τα συστήματα, αλλάξε ο κόσμος και δεν το πήραμε είδηση κλεισμένοι στον δικό μας μικρόκοσμο.

Η μέθοδος που διέπει πλέον τις κρατικές δαπάνες και τον ρυθμό αύξησης τους βασίζεται στους νέους δημοσιονομικούς κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι συμφωνήθηκαν και τέθηκαν σε ισχύ το 2024.

Καθιερώθηκε ένας ενιαίος, απλός

και λειτουργικός κανόνας. Ο ανώτατος ρυθμός αύξησης των Καθαρών Πρωτογενών Δαπανών (Net Primary Expenditure) μετράει την αύξηση κρατικών δαπανών για όλα τα κράτη. Κάθε κράτος-μέλος υποβάλλει ένα δεσμευτικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό σχέδιο (διάρκειας 4 ετών, με δυνατότητα επέκτασης έως 7 έτη αν υλοποιούνται μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκρίνει συγκεκριμένη ετήσια «οροφή» (πλαφόν) στην αύξηση των κρατικών δαπανών.

Για να υπολογιστεί η αύξηση δαπανών που επιτρέπεται, από τις συνολικές κρατικές δαπάνες εξαιρούνται: – Οι τόκοι εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους.

– Δαπάνες που χρηματοδοτούνται πλήρως από κοινοτικά κονδύλια (π.χ. Ταμείο Ανάκαμψης).

– Η εθνική συμμετοχή σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα της Ε.Ε. (π.χ. ΕΣΠΑ).

– Προωδημένα έκτακτα μέτρα και δαπάνες για την κυκλική ανεργία.

Όλες οι άλλες δαπάνες πρέπει να ανταποκρίνονται στο πλαφόν δαπανών. Δεν μπορεί μια κυβέρνηση να αυξήσει κάποιες δαπάνες πάνω από το προβλεπόμενο πλαφόν. Ναι μπορεί, αλλά πρέπει να δεσμευτεί για τον τρόπο χρηματοδότησης της δαπάνης.

Αν μια κυβέρνηση θέλει να αυξήσει τις δαπάνες της πέρα από το συμφωνημένο πλαφόν ή να προχωρήσει σε φοροελαφρύνσεις, πρέπει να θεσπί-

σει μόνιμα μέτρα αύξησης των εσόδων. Να δεσμευτεί ότι θα επιβάλλει φόρους που θα φέρουν τις απαιτούμενες εισπράξεις ή να καταργήσει άλλες φορολογικές απαλλαγές που ισχύουν.

Καμιά φορά όμως συμβαίνουν και «θαύματα» με την έννοια ότι έρχονται απρόσμενα έσοδα, επειδή η συγκυρία δημιουργεί (και) θετικές εκπλήξεις. Τυχόν συγκυριακά αυξημένα έσοδα ή προσωρινά υπερπλεονάσματα δεν επιτρέπεται να δαπανηθούν, επιβάλλεται να διοχετευθούν στη μείωση του χρέους.

Επιπλέον, η Επιτροπή παρακολουθεί στενά τη δημοσιονομική πορεία και τις ενδεχόμενες αποκλίσεις από τον στόχο. Δημιουργείται «λογαριασμός ελέγχου» στον οποίο καταγράφονται

φονται οι ετήσιες αποκλίσεις. Αν η απόκλιση ξεπεράσει το 0,3% του ΑΕΠ σε ένα έτος ή το 0,6% του ΑΕΠ ωρευτικά, ενεργοποιείται η διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος/χρέους, επιβάλλοντας διορθωτικά μέτρα.

Τιποτα από όλα αυτά δεν ισχύει πριν από λίγα χρόνια, και αυτό επιβάλλει σε όλους να προσαρμόσουν τη ρητορική τους.

Υπάρχουν άλλες υποσχέσεις που μπορεί να συναρπάσουν ψηφοφόρους. Αλλωστε, γρήγορα όλοι θα μάθουν ότι οι εύκολες υποσχέσεις δεν υλοποιούνται, άρα δεν έχουν αξία. Η απαλλαγή από την πλειοδυσία υποσχέσεων ίσως αναβαθμίσει την πολιτική αντιπαράθεση. Να την κάνει ενδιαφέρουσα, ουσιαστική, χρήσιμη.

Δάνεια 36 δισ. σε 701 μεγάλες επιχειρήσεις

Πώς κατανέμεται η τραπεζική χρηματοδότηση στις ελληνικές εταιρείες, ποιες απορροφούν τη μεγαλύτερη ρευστότητα

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Μόλις 701 μεγάλες επιχειρήσεις, που αντιπροσωπεύουν το 1,2% των επιχειρήσεων με τραπεζικό δανεισμό, συγκεντρώνουν το 42,9% των συνολικών υπολοίπων των επιχειρηματικών δανείων. Αυτό προκύπτει από τα στοιχεία της βάσης δεδομένων AnaCredit της ΤτΕ που δημοσιεύει η «Κ», και τα οποία αποτυπώνουν την ολοένα και μεγαλύτερη μετατόπιση του παραγωγικού μοντέλου προς μεγαλύτερα και ισχυρότερα επιχειρηματικά σχήματα, στα οποία κατευθύνεται πλέον το μεγαλύτερο μέρος της τραπεζικής χρηματοδότησης.

Με βάση τα σχετικά στοιχεία από τον Δεκέμβριο του 2019 έως τον Ιούνιο του 2026 ο αριθμός των μεγάλων επιχειρήσεων που εξασφάλισαν τραπεζική χρηματοδότηση αυξήθηκε κατά 25,4%, και από 559 έφτασε σε 701. Πολύ ταχύτερα, κατά 68,4%, αυξήθηκαν τα υπόλοιπα των δανείων τους, τα οποία από 21,4 δισ. στο τέλος του 2019 ανήλθαν στο τέλος του α' εξαμήνου του 2026 στα 36 δισ. ευρώ. Έτσι, μόλις 701 μεγάλες επιχειρήσεις, που αντιπροσωπεύουν το 1,2% των επιχειρήσεων με τραπεζικό δανεισμό, συγκεντρώνουν πλέον το 42,9% των συνολικών υπολοίπων, έναντι 31,8% το 2019.

Ενισχυμένη είναι και η παρουσία των μεσαίων επιχειρήσεων. Ο αριθμός τους αυξήθηκε κατά 21,4%, στις 3.214, ενώ τα υπόλοιπα των δανείων τους ενισχύθηκαν κατά 35%, στα 18,1 δισ. ευρώ. Οι μεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν το 5,4% των χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων και συγκεντρώνουν το 21,6% των συνολικών υπολοίπων. Μαζί με τις μεγάλες αντιπροσωπεύουν μόλις το 6,6% των επιχειρήσεων με τραπεζικό δανεισμό, αλλά απορροφούν το 64,5% της συνολικής χρηματοδότησης έναντι 51,8% το 2019.

Η εντονότερη μετατόπιση της τραπεζικής χρηματοδότησης προς τις μεγάλες επιχειρήσεις συμπίπτει με την άνοδο του επενδυτικού κύκλου και την ανάπτυξη της οικονομίας, που καταγράφεται σταθερά μετά την πανδημία. Όπως εξηγούν τραπεζικές πηγές, «ο επενδυτικός κύκλος μετά την πανδημία αφορά κυρίως έργα μεγάλης κλίμακας, στην ενέργεια, τις υποδομές, τις μεγάλες τουριστικές μονάδες, έργα logistics, ψηφιακά δίκτυα και εξαγωγές. Πρόκειται για επενδύσεις που απαιτούν

πολύ μεγαλύτερα δάνεια από εκείνα που χρειάζεται συνήθως μια μικρή επιχείρηση». Η ίδια η οικονομία συγκεντρώνεται άλλωστε περισσότερο. Εξαγωγές, συγχωνεύσεις και επενδύσεις επέκτασης αυξάνουν το μέγεθος των ισχυρότερων επιχειρήσεων και η χρηματοδότηση όχι μόνο ακολουθεί αυτή τη συγκέντρωση, αλλά και την ενισχύει. «Οποιος έχει πρόσβαση σε μεγαλύτερα κεφάλαια μπορεί να επενδύσει περισσότερο, να εξαγοράσει ανταγωνιστές και να αυξήσει περαιτέρω το μερίδιό του», εξηγούν αρμόδιες πηγές. Έτσι η εικόνα υποδηλώνει ότι η τραπεζική χρηματοδότηση ακολουθεί και ενισχύει τη συγκέντρωση της οικονομικής δραστηριότητας σε μεγαλύτερες επιχειρήσεις, οι

οποίες διαθέτουν ισχυρότερους ισολογισμούς, μεγαλύτερη δυνατότητα παροχής εξασφαλίσεων και ευκολότερη πρόσβαση σε μεγάλα επενδυτικά δάνεια. Η τάση αυτή δεν σημαίνει ότι οι μικρότερες επιχειρήσεις έχουν αποκλειστεί από το τραπεζικό σύστημα. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, ο αριθμός των μικρών και των πολύ μικρών επιχειρήσεων που κατέφυγαν στον τραπεζικό δανεισμό και εξασφάλισαν χρηματοδότηση ανήλθε στα τέλη Ιουνίου 2026 στις 55.296. Ο δανεισμός τους ανήλθε στα 29,7 δισ. ευρώ και αντιπροσωπεύουν το 35,4% των συνολικών υπολοίπων. Ο αριθμός τους εμφανίζεται μειωμένος κατά 4,2% σε σχέση με το 2019, παρά το γεγονός ότι με βάση τη μεθοδολογία από τον Δεκέμβριο

του 2023 μειώθηκε το κατώφλι καταγραφής του δανεισμού στην AnaCredit, από 20.000 σε 5.000 ευρώ. Την ίδια περίοδο ο δανεισμός τους μειώθηκε κατά 8,3%, γεγονός που επιβεβαιώνει ότι λιγότερες μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις κατέφυγαν ή εξασφάλισαν τραπεζική χρηματοδότηση, παρά τα προγράμματα που επιστρατεύθηκαν το ίδιο διάστημα για τη στήριξη της μικρής επιχειρηματικότητας.

Η γενική εικόνα, έτσι, παραμένει ότι η καθαρή αύξηση της πίστωσης και, κατά συνέπεια, η δυνατότητα χρηματοδότησης μεγαλύτερων επενδύσεων συγκεντρώνονται σε έναν πολύ μικρό αριθμό επιχειρήσεων. Σε μεγάλο βαθμό η τάση αυτή αποδίδεται και στα διαρθρωτικά χα-

ρακτηριστικά της ελληνικής επιχειρηματικότητας, αλλά και με τον τρόπο που οι τράπεζες αξιολογούν τον κίνδυνο.

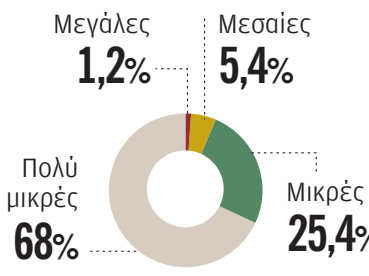
Ως πολλαπλασιαστής του τραπεζικού δανεισμού υπέρ των μεγάλων και μεσαίων επιχειρήσεων λειτουργήσε και το Ταμείο Ανάκαμψης, τα δάνεια του οποίου συνδράζονται και με ίδια κεφάλαια των επιχειρήσεων. Όπως εξηγούν αρμόδια τραπεζικά στελέχη, «παρότι το ΤΑΑ δεν αποκλείει τις μικρότερες επιχειρήσεις, η σύνθετη προετοιμασία, η απαίτηση ίδιας συμμετοχής και το μέγεθος των επενδυτικών σχεδίων ευνοούν επιχειρήσεις με οργανωμένη οικονομική διεύθυνση, επαρκή κεφάλαια και δυνατότητα γρήγορης ωρίμανσης έργων». Με βάση τα οριστικά στοιχεία, οι

Η σύνθεση του τραπεζικού δανεισμού

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

	Δεκ. 2019	Ιούν. 2026	Δ% 2019-2026
Μεγάλες	559	701	25,4%
Μεσαίες	2.647	3.214	21,4%
Μικρές	11.409	15.020	31,7%
Πολύ μικρές	46.290	40.276	-13,0%
ΣΥΝΟΛΟ	60.905	59.211	-2,8%

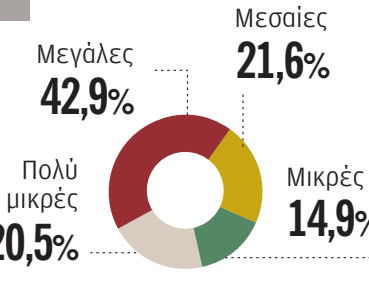
ΜΕΡΙΔΙΟ ΣΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ (σε δισ. ευρώ)

	Δεκ. 2019	Ιούν. 2026	Δ% 2019-2026
Μεγάλες	21,38	36,01	68,4%
Μεσαίες	13,44	18,13	35,0%
Μικρές	13,06	12,47	-4,5%
Πολύ μικρές	19,35	17,22	-1,1%
ΣΥΝΟΛΟ	67,23	83,83	24,7%

ΜΕΡΙΔΙΟ ΣΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Απόκτηση κρατικού οικοπέδου στο **25%** της αγοραίας του αξίας

Στεγαστικό σχέδιο **διάθεσης οικοπέδων σε οικογένειες**

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ. ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Το στεγαστικό σχέδιο διάθεσης οικοπέδων σε οικογένειες, του Υπουργείου Εσωτερικών, δίνει τη δυνατότητα σε δικαιούχους να αποκτήσουν **κρατικό οικόπεδο στο 25% της αγοραίας του αξίας**, για την **ανέγερση κατοικίας για ιδιοκατοίκηση**, βάσει εισοδηματικών και άλλων κριτηρίων.

Το σχέδιο **αυξάνει τις επιλογές στέγασης και ενισχύει τη στεγαστική πολιτική**, προσφέροντας **περισσότερες δυνατότητες** σε οικογένειες. Παράλληλα, συμβάλλει στην **ενίσχυση των κοινοτήτων** και στην **ανάπτυξη της υπαίθρου**.

Πληροφορίες στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών **www.gov.cy/moi**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Ψηφιακή Τηλεόραση: Υποχρεωτική μετάβαση στη νέα πλατφόρμα μετά τις 10 Οκτωβρίου

Η μετάβαση στη νέα ψηφιακή τηλεόραση φέρνει ποιότητα HD/4K. Αναβαθμίστε τον εξοπλισμό σας πριν την οριστική διακοπή.

1

Ελέγξτε αν η τηλεόρασή σας είναι συμβατή και εντοπίστε τα κανάλια HD.

Πραγματοποιήστε αυτόματο επανασυντονισμό για να βρείτε το νέο σήμα υψηλής ευκρίνειας.

2

Αν δεν είναι, προμηθευτείτε αποκωδικοποιητή με σήμανση CE.

Επιλέξτε μια συσκευή τύπου DVB-T2 για να αναβαθμίσετε την παλιά σας τηλεόραση.

3

Σε περίπτωση προβλήματος, ελέγξτε την κεραία και την καλωδίωσή σας.

Βεβαιωθείτε ότι η εγκατάστασή σας είναι σε καλή κατάσταση για σταθερή λήψη.

4

Αν χρειαστεί, ζητήστε τεχνική βοήθεια.

Απευθυνθείτε σε ειδικό για την επίλυση σύνθετων προβλημάτων σύνδεσης.

10 Οκτωβρίου 2026

Κάντε τις απαραίτητες ενέργειες σήμερα!

Πληροφορίες: www.hellas-sat.digital

Δωρεάν υποστήριξη: Τηλ.: 22000737

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Κίνητρα σε ξένους για επενδύσεις στην Ελλάδα

Ταχύτερη έκδοση αδειών διαμονής,
δάνεια με εγγύηση ΕΑΤ, φοροαπαλλαγές

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Καθεστώς κινήτρων αποκλειστικά για άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) φιλοδοξεί να θεσπίσει για πρώτη φορά η κυβέρνηση, προσπάθεια που εντάσσεται στον συνολικό σχεδιασμό για κάλυψη του επενδυτικού κενού. Το σχετικό νομοσχέδιο του υπουργείου Ανάπτυξης, η δημόσια διαβούλευση επί του οποίου ολοκληρώθηκε την Τετάρτη και θα προωθηθεί το προσεχές διάστημα προς ψήφιση από τη Βουλή, προβλέπει συγκεκριμένα κίνητρα για επενδύσεις που θα πραγματοποιηθούν στη χώρα από ξένα κεφάλαια, κίνητρα που περιλαμβάνουν από την ευκολότερη έκδοση αδειών διαμονής για τους επενδυτές έως τη χορήγηση δανείων με εγγύηση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας.

Από το ειδικό καθεστώς που προωθείται για τις ΑΞΕ εξαιρούνται οι κλάδοι της ενέργειας και του τουρισμού, όπως βεβαίως και αυτός της διαχείρισης ακινήτων περιουσίας. Διόλου τυχαίο, καθώς την περίοδο 2015-2025 το 31% των ΑΞΕ που έγιναν συνολικά στον τομέα των υπηρεσιών (ο οποίος αντιστοιχεί στο 73% των συνολικών ΑΞΕ την ίδια περίοδο) ήταν στον κλάδο του real estate. Μάλιστα, στα παραπάνω ποσοστά δεν συμπεριλαμβάνονται καν οι ιδιωτικές αγοραπωλησίες ακινήτων, η αξία των οποίων διαμορφώθηκε αθροιστικά το διάστημα 2015-2025 σε περίπου 6,6 δισ. ευρώ, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ειδικότερα, το καθεστώς ειδικών κινήτρων για ΑΞΕ αφορά επενδυτι-

κά σχέδια που μπορούν να υπάγονται στους ακόλουθους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας: α) μεταποίηση και βιομηχανική παραγωγή, β) έρευνα, εφαρμοσμένη καινοτομία και τεχνητή νοημοσύνη, γ) βιομηχανοποιημένη πρωτογενής παραγωγή, δ) βιοτεχνολογία, ε) αμυντική βιομηχανία και αεροναυπηγική, στ) εφοδιαστική αλυσίδα - αποθήκευση (logistics), ζ) υγεία - κέντρα αποθεραπείας και αποκατάστασης και η) κοινωνική πρόνοια - κέντρα παροχής υπηρεσιών οίκων ευγηρίας.

Τα κίνητρα που μπορεί να χορηγούνται στις ΑΞΕ είναι φορολογικά απαλλαγές, ταχεία αδειοδότηση, δάνεια με την εγγύηση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας στην περίπτωση που ο φορέας της επένδυσης είναι μικρομεσαία επιχείρηση, καθώς και διευκολύνσεις στην έκδοση αδειών διαμονής τόσο για τους επενδυτές όσο και για τους εργαζομένους, εάν πρόκειται για πολίτες τρίτων χωρών.

Μια απλή εξαγορά μετοχών εγκώριας επιχείρησης από ξένα κεφάλαια δεν θεωρείται εξ ορισμού επιλέξιμη για ένταξη στο ειδικό καθεστώς επένδυσης, καθώς στόχος της προωθούμενης ρύθμισης είναι κυρίως η ενίσχυση των επενδύσεων που γίνονται εκ του μηδενός, των λεγόμενων «greenfield» επενδύσεων. Σύμφωνα με τη UNCTAD (Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη), το 2025 οι ανακινωθείσες επενδύσεις αυτού του είδους στην Ελλάδα από ξένα κεφάλαια ήταν 41, συνολικής αξίας μόλις 1,81 δισ. δολαρίων. Στη Ρουμανία, από την άλλη, έχουν ανακινωθεί 144 greenfield

ΠΗΓΗ: Τράπεζα της Ελλάδος 2025, προσωρινά στοιχεία

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Από το ειδικό καθεστώς που προβλέπει το νομοσχέδιο του υπ. Ανάπτυξης εξαιρούνται οι κλάδοι ενέργειας, τουρισμού και διαχείρισης ακίνητης περιουσίας.

επενδύσεις, συνολικής αξίας 6,31 δισ. δολαρίων, και στην Τουρκία 238, συνολικής αξίας 7,08 δισ. δολαρίων.

Ετσι, στο ειδικό καθεστώς μπορούν να υπαχθούν επενδύσεις που αφορούν τη δημιουργία νέας εγκατάστασης, την επέκταση της παραγωγικής ικανότητας υφιστάμενης εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής υφιστάμενης

εγκατάστασης σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν παρήγε ή δεν προσέφερε προηγουμένως. Απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγοραστεί θεωρείται επίσης αρχική επένδυση και μπορεί να υπαχθεί στο ειδικό καθεστώς.

Δικαιούχοι των κινήτρων είναι οι φορείς επενδύσεων που χρηματοδοτούν ή στηρίζουν ή συμμετέχουν σε νέες επιχειρήσεις με εγκατάσταση στην Ελλάδα ή υφιστάμενες αλλοδαπές επιχειρήσεις που ιδρύουν νέο υποκατάστημα στην ελληνική επικράτεια, υπό την προϋπόθεση ότι οι επιχειρήσεις έχουν τη μορφή ανώνυμης εταιρείας ή ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας (ΙΚΕ) ή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης. Ως «νέες» νοούνται οι επιχειρήσεις με ημερομηνία ίδρυσης που δεν ξεπερνάει τους 12 μήνες από την

ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής στο καθεστώς ΑΞΕ. Μέτοχοι των φορέων επενδύσεων μπορεί να είναι φυσικά πρόσωπα που είναι μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού ή νομικά πρόσωπα με έδρα εκτός της ελληνικής επικρατείας.

Το ελάχιστο και μέγιστο ύψος του επιλέξιμου κόστους θα προσδιορίζεται με απόφαση του υπουργού Ανάπτυξης, με την οποία θα προκηρύσσεται άπαξ ετησίως το ειδικό καθεστώς ΑΞΕ. Με άλλα λόγια, το εν λόγω καθεστώς μοιάζει περισσότερο με τον τρόπο λειτουργίας του αναπτυξιακού νόμου και λιγότερο με αυτό των στρατηγικών επενδύσεων.

Πάντως, το ύψος του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 10 εκατ. ευρώ και μεγαλύτερο των 50 εκατ. ευρώ. Το συνολικό ποσό ενίσχυσης ανά

επενδυτικό σχέδιο φτάνει έως τα 20 εκατ. ευρώ, ενώ οι παρεχόμενες σε κάθε φορέα επενδυτικού σχεδίου ενισχύσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι ενισχύσεις σε συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις, έχουν ανώτατο όριο τα 20 εκατ. ευρώ για μεμονωμένη επιχείρηση και 50 εκατ. ευρώ για το σύνολο των συνδεδεμένων επιχειρήσεων.

Τα επενδυτικά σχέδια πρέπει να χρηματοδοτούνται κατά τουλάχιστον 40% από ίδια κεφάλαια, ενώ το 25% τουλάχιστον των επιλέξιμων δαπανών πρέπει να καλύπτεται μέσω ιδίων πόρων ή μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης, που δεν περιέχει όμως στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Τα επενδυτικά σχέδια θα αξιολογούνται από ειδική επιτροπή αξιολόγησης του υπουργείου Ανάπτυξης εντός 90 ημερών.

Κατά 110,9% αυξήθηκαν οι τιμές κατοικιών στην Αττική από το 2017

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Με «ευκάριστο» διάλειμμα για τους ενδιαφερόμενους αγοραστές μοιάζει η τρέχουσα συγκυρία στην αγορά κατοικίας σε ό,τι αφορά την πορεία των τιμών, καθώς πρόκειται για μια από τις ελάχιστες περιόδους από το 2017 και μέχρι σήμερα, κατά την οποία ο ρυθμός ανόδου των αξιών είναι σχετικά ήπιος και μάλιστα με τάση επιβράδυνσης.

Σύμφωνα με την επεξεργασία των στοιχείων που προκύπτουν από τους δείκτες τιμών της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), κατά το φετινό δεύτερο τρίμηνο, οι τιμές στο σύνολο της χώρας αυξήθηκαν κατά 5,5% σε ετήσια βάση, έναντι αύξησης 6,6% το πρώτο τρίμηνο, αλλά και αύξησης 8,3% στο σύνολο του 2025.

Ο ρόλος του «Σπίτι μου II»

Στην Αττική και στη Θεσσαλονίκη η αύξηση περιορίστηκε σε 5% και 4,7% αντίστοιχα, καθώς το πρόγραμμα «Σπίτι μου 2» ουσιαστικά είχε ολοκληρωθεί από τις αρχές του έτους, ειδικά σε ό,τι αφορά την εξασφάλιση των κατοικιών από τους δικαιούχους. Ετσι, έπαψε και η επίδραση που είχε, κυρίως το 2025, στην πορεία των τιμών, δίνοντας πρόσθετη ώθηση στις τιμές των παλαιότερων κατοικιών.

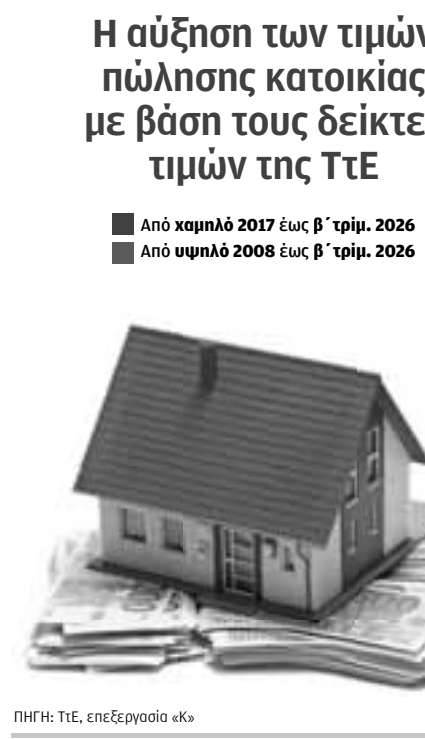
Ηδη όμως η αγορά κατοικίας έχει διαγράψει μια «ξέφρενη πορεία» σε ό,τι αφορά τις τιμές πώλησης, από το 2017 όταν ξεκίνησε η ανάκαμψη και μέχρι και το φετινό δεύτερο τρίμηνο.

Η άνοδος την περίοδο αυτή στο σύνολο της χώρας αγγίζει πλέον το 94%, με τις καινοουργίες κατοικίες να αυξάνονται κατά 98,7% και τις παλαιότερες (πέντε ετών και πάνω) κατά 91%. Σε σχέση με το προηγούμενο υψηλό του 2008, η αύξηση διαμορφώνεται σε 11,7% σε πανελλαδικό επίπεδο, με τις τιμές των νεόδμητων να είναι πλέον 16,5% υψηλότερες, ενώ εκείνες των παλαιότερων να βρίσκονται σε επίπεδο 8,8% υψηλότερο του 2008.

Σε σχέση με τα υψηλά του 2008, ο δείκτης τιμών της Τράπεζας της Ελλάδος για το λεκανοπέδιο είναι σήμερα υψηλότερος κατά 16,7%.

Στην Αττική, η εικόνα είναι ακόμα πιο «δύσκολη» για τους ενδιαφερόμενους αγοραστές, καθώς η αύξηση από το 2017 μέχρι σήμερα έχει πλέον διαμορφωθεί σε 110,9%, με τον δείκτη τιμών της ΤτΕ να είναι 16,7% υψηλότερος από το 2008. Στη Θεσσαλονίκη, οι τιμές καταγράφουν σωρευτική άνοδο κατά 106,8% και είναι 9,1% υψηλότερες από το προηγούμενο υψηλό του 2008.

Ειδικά σε ό,τι αφορά την Αττική, η επίδραση των προγραμμάτων «Σπίτι μου» είναι εμφανής και στην πορεία των τιμών των παλαιότερων κατοικιών, καθώς αυτές έχουν σημειώσει αύξηση

ΠΗΓΗ: ΤτΕ, επεξεργασία «Κ»

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

κατά 111% από το 2017, έναντι αύξησης 109,3% των νεόδμητων κατοικιών. Παρότι δηλαδή το κόστος κατασκευής και ως ένα βαθμό και οι τιμές των οικοπέδων έχουν αυξηθεί σημαντικά, ειδικά από το 2022 και μετά, εντούτοις τα ακίνητα των περασμένων δεκαετιών εξακολουθούν να αυξάνονται με ακόμα ταχύτερο ρυθμό. Ετσι, ενισχύεται και το αίσθημα που

έχουν αποκομίσει πολλοί ενδιαφερόμενοι αγοραστές, ότι δηλαδή καλούνται να πληρώσουν πολύ πάνω από την εύλογη αξία πολλών ακινήτων, αν ληφθούν υπόψη η ηλικία και η κατάσταση τους, η οποία συχνά απαιτεί επiskeυές και ανακαινίσεις.

Εν τω μεταξύ, όπως δείχνουν τα στοιχεία από το «Σπίτι μου II», οι δικαιούχοι στρέφονται σε όσο το δυνατόν

πιο προστές επιλογές κατοικιών, προκειμένου να μην επιβαρυνθούν υπερβολικά, αλλά και επειδή όσο αυξάνεται το κόστος αγοράς, τόσο περισσότερα είναι τα ίδια κεφάλαια που απαιτούνται.

Με βάση τα επίσημα στοιχεία, μέσω του δεύτερου κύκλου του προγράμματος εγκρίθηκαν 15.097 δάνεια, συνολικής αξίας 1,82 δισ. ευρώ, με μέσο ύψος δανείου μόλις 120,4 χιλ. ευρώ.

Η μέση εμπορική αξία των ακινήτων διαμορφώθηκε σε 152,1 χιλ. ευρώ και το μέσο εμβαδόν σε 88,5 τ.μ. Συνολικά, υπογράφηκαν 14.114 δανειακές συμβάσεις, ύψους 1,54 δισ. ευρώ, δηλαδή το 93,5% των εγκρίσεων μετατράπηκε σε σύμβαση, ενώ το 63% αφορούσε κατοικίες στην Αττική και στη Θεσσαλονίκη, συνολικού ύψους 920 εκατ. ευρώ.

Από τα νούμερα αυτά είναι εμφανές ότι οι περισσότεροι δικαιούχοι απέφυγαν να φτάσουν στα ανώτερα όρια του προγράμματος, δηλαδή 190.000 ευρώ αξία δανείου και 250.000 ευρώ αξία κατοικίας. Ο λόγος είναι ασφαλώς η έλλειψη διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων, κάτι που αναμένεται να αποτυπωθεί με ακόμα πιο εμφανή τρόπο στο νέο πρόγραμμα «Σπίτι μου III», που θα ξεκινήσει στις αρχές του 2027, προβλέποντας ανώτατο ύψος δανείου τις 230.000 ευρώ και κατοικίας τις 300.000 ευρώ.

Παλαιά και ακριβά σπίτια

Παρότι έχουν όντως διευρυνθεί και τα εισοδηματικά κριτήρια (κάτι απαραίτητο λόγω και των μεγαλύτερων ορίων δανεισμού), εντούτοις στην αγορά ακινήτων λίγοι είναι εκείνοι που θεωρούν ότι, ειδικά σε περιοχές όπως η Αττική, το ενδιαφέρον θα είναι το ίδιο υψηλό, ώστε να πληρωθούν ποσά άνω των 200.000-250.000 ευρώ για διαμερίσματα ηλικίας 30-40 ετών, που να μην έχουν ανακαινιστεί ποτέ, παρότι αυτές είναι πλέον οι ζητούμενες τιμές σε πολλές περιοχές.

ΑΝΑΛΥΣΗ Του ΝΙΚΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ

Όταν διαλέγεις το ακριβότερο ψωμί

Ακριβό είναι αυτό το οποίο στην τιμή που προσφέρεται δεν βρίσκει αγοραστές.

Ξες για εύπορους καταναλωτές. Άλλοι βλέπουν μια εξαιρετικά επιτυχημένη στρατηγική μάρκετινγκ. Στην οικονομία, ωστόσο, ακριβό δεν είναι κατ' ανάγκην αυτό που έχει υψηλή τιμή. Ακριβό είναι αυτό το οποίο στην τιμή που προσφέρεται δεν βρίσκει αγορα-

στές. Αντιστοίχως, φθηνό δεν είναι πάντοτε αυτό που κοστίζει λίγο. Είναι εκείνο για το οποίο η ζήτηση υπερβαίνει την προσφορά και οι καταναλωτές θα ήταν διατεθειμένοι να πληρώσουν περισσότερο.

Η διάκριση ακούγεται κυνική, ιδιαίτερα όταν αφορά το ψωμί. Είναι όμως ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί η αγορά. Η ελληνική αγορά προσφέρει καθημερινά αυτή την εικόνα. Από τη μια πλευρά υπάρχει πραγματική πίεση στα νοικοκυριά, που βρίσκονται συνεχώς στο κυνήγι του φθηνότερου.

Από την άλλη βλέπουμε πανάκριβα εστιατόρια, που δεν βρίσκεις εύκολα διαθέσιμο τραπέζι, υψηλές τιμές σε δημοφιλείς προορισμούς και προϊόντα πολυτελείας που συνεχίζουν να βρίσκουν αγοραστές. Μια αγορά που αντέχει τις υψηλές τιμές.

Σε αυτή την αντίφαση αρχίζει και το πολιτικό πρόβλημα. Τα κόμματα συνηθίζουν να μιλούν για την ακρίβεια σαν να αφορά όλους με τον ίδιο τρόπο. Σαν να υπάρχει ένας καταναλωτής, ένα καλάθι και μία ενιαία αγορά. Στην πραγματικότητα ο πληθωρισμός είναι

ζήτημα επιβίωσης για ένα χαμηλόμισθο νοικοκυριό, περιορισμός καταναλώσεων για τη μεσαία τάξη και αμελητέα ενόχληση για εκείνον που μπορεί και πληρώνει 60 δολάρια για ένα καρβέλι. Όταν η πολιτική αντιμετωπίζει αυτές τις τρεις πραγματικότητες ως μία, καταλήγει αναπόφευκτα σε λάθος συνταγές. Προτείνει οριζόντιες επιδοτήσεις, γενικευμένες μειώσεις φόρων και πλαφόν. Ετσι το κράτος επιδοτεί εξίσου εκείνον που δυσκολεύεται να αγοράσει ψωμί και εκείνον που επιλέγει το ακριβότερο ψωμί.

Σε περιόδους αυξημένου πληθωρισμού σαν αυτά που διανύουμε είναι πολλές φορές δύσκολο να ξεχωρίσουμε τι είναι πραγματικά φθηνό και τι ακριβό. Πολλές φορές, δε, αναρωτιόμαστε ποιος μπορεί να αντέξει οικονομικά την αγορά ενός ακριβού προϊόντος ή μιας υπηρεσίας.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα οι εικόνες που κυκλοφορούν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης τις τελευταίες ημέρες από ένα φούρνο που έχει ανοίξει στην πανάκριβη περιοχή Σόχο του Μανχάταν, στη Νέα Υόρκη. Το συγκεκριμένο

αρτοποιείο μιας αυστριακής αλυσίδας πουλάει ένα καρβέλι ψωμί (με βάρος 1,5 κιλό) προς 60 δολάρια και καθημερινά σχηματίζονται ουρές για να το αποκτήσουν. Οι ιδιοκτήτες υποστηρίζουν ότι η τιμή αντανακλά τα εισαγόμενα βιολογικά υλικά, τη χρονοβόρο παραγωγή και κυρίως το ιδιαίτερα αυξημένο κόστος λειτουργίας στην πιο ακριβή περιοχή της Νέας Υόρκης.

Η υπόθεση έχει προκαλέσει μεγάλη συζήτηση. Οι επικριτές κατηγορούν την επιχείρηση ότι μετατρέπει ένα βασικό είδος διατροφής σε προϊόν επιδεί-

Σοκ και ΔΕΟΣ για το οικονομικό έγκλημα

Ενεργοποιείται το επόμενο διάστημα η νέα πλατφόρμα καταγγελιών για τις μεγάλες υποθέσεις φοροδιαφυγής και λαθρεμπορίου

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Νέα ψηφιακή πύλη καταγγελιών ανοίγει η ΑΑΔΕ για τις μεγάλες υποθέσεις φοροδιαφυγής και λαθρεμπορίου, βάζοντας πλέον στο κάδρο και τη νέα διεύθυνση ΔΕΟΣ. Η νέα πλατφόρμα θα συγκεντρώνει επώνυμες και ανώνυμες πληροφορίες για σοβαρές υποθέσεις οικονομικού εγκλήματος και θα λειτουργεί ως ένα ακόμη «ραντάρ» της φορολογικής διοίκησης, με τις καταγγελίες να αξιολογούνται, να διασταυρώνονται με διαθέσιμα στοιχεία και τις πιο κρίσιμες υποθέσεις να παίρνουν τον δρόμο για στοχευμένους ελέγχους και επιχειρησιακές δράσεις.

Το νέο σύστημα ανεβάζει επίπεδο τη μάχη κατά της φοροδιαφυγής. Από την απλή καταγγελία και το σκανάρισμα μιας ύποπτης απόδειξης, η ΑΑΔΕ περνά στη συγκέντρωση και αξιοποίηση πληροφοριών για υποθέσεις που μπορεί να κρύβουν οργανωμένο λαθρεμπόριο, παράνομες διακινήσεις, ξέπλυμα χρήματος και άλλες μορφές οικονομικού εγκλήματος. Στόχος είναι οι πληροφορίες των πολιτών να φτάνουν, μέσα από ένα σύστημα αξιολόγησης και διασταυρώσεων, στο επιχειρησιακό πεδίο της Γενικής Διεύθυνσης ΔΕΟΣ (Δυνάμεων Ελέγχου Οικονομικών Συναλλαγών).

Η νέα πλατφόρμα, που αναμένεται να ενεργοποιηθεί το επόμενο διάστημα, έρχεται να συμπληρώσει το ήδη ενεργό σύστημα «Καταγγελίες Πολιτών» και την εφαρμογή Αρροδίχι, αλλά με διαφορετικό πεδίο δράσης. Συγκεκριμένα, στη νέα πλατφόρμα θα κατευθύνονται οι πιο σύνθετες και σοβαρές υποθέσεις που απαιτούν στοχευμένη επιχειρησιακή αντιμετώπιση.

Η λογική είναι οι πληροφορίες των πολιτών να μην παραμένουν απλώς μεμονωμένες αναφορές. Να αξιοποιούνται σε συνδυασμό με στοιχεία

Το νέο σύστημα ανεβάζει επίπεδο τη μάχη κατά της φοροδιαφυγής. Από την απλή καταγγελία και το σκανάρισμα μιας ύποπτης απόδειξης, η ΑΑΔΕ περνάει στη συγκέντρωση και αξιοποίηση πληροφοριών για υποθέσεις που μπορεί να κρύβουν οργανωμένο λαθρεμπόριο, παράνομες διακινήσεις, ξέπλυμα χρήματος και άλλες μορφές οικονομικού εγκλήματος.

Στη νέα πλατφόρμα θα κατευθύνονται οι σοβαρές υποθέσεις, που απαιτούν στοχευμένη επιχειρησιακή αντιμετώπιση.

που διαθέτει η φορολογική διοίκηση, τελωνειακά δεδομένα, τραπεζικές πληροφορίες και δεδομένα από άλλες εθνικές ή διεθνείς αρχές, ώστε να δημιουργείται πληρέστερη εικόνα για κάθε υπόθεση.

Η ΑΑΔΕ έχει ήδη δημιουργήσει ένα σημαντικό δίκτυο συλλογής πληροφοριών από τους ίδιους τους πο-

λίτες. Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας «Καταγγελίες Πολιτών», οι πολίτες μπορούν να υποβάλλουν επώνυμες ή ανώνυμες αναφορές για φορολογικές παραβάσεις, τελωνειακά αδικήματα, λαθρεμπόριο, αλλά και ζητήματα ακεραιότητας και διαφθοράς.

Οι καταγγελίες αξιολογούνται και,

ανάλογα με το περιεχόμενό τους, δρομολογούνται στις αρμόδιες ελεγκτικές υπηρεσίες. Τα στοιχεία του 2026 δείχνουν ότι το κανάλι αυτό έχει αποκτήσει σημαντικό όγκο πληροφοριών.

Από την αρχή του έτους έως και τον Αύγουστο έχουν υποβληθεί:

- 23.079 καταγγελίες για φορολογικές παραβάσεις, από τις οποίες 20.642 ήταν ανώνυμες.
- 395 καταγγελίες για τελωνειακές παραβάσεις και λαθρεμπόριο.
- 2.227 καταγγελίες για περιστατικά διαφθοράς υπαλλήλων του Δημοσίου.

Συνολικά, από την έναρξη λειτουργίας της πλατφόρμας έχουν υποβληθεί 99.152 καταγγελίες, εκ των οποίων οι 86.494 αφορούν φορολογικές παραβάσεις.

Για το 2026 εκτιμάται ότι περίπου 7.000 έως 10.000 καταγγελίες θα οδηγήσουν σε ελεγκτικές ενέργειες, καθώς οι αναφορές αξιολογούνται με βάση το περιεχόμενο, τον κίνδυνο και τα διαθέσιμα στοιχεία.

Οι αποδείξεις

Το δεύτερο μεγάλο κανάλι πληροφόρησης της ΑΑΔΕ είναι το Αρροδίχι. Η εφαρμογή έχει εγκατασταθεί από περισσότερους από 300.000 χρήστες, δίνοντας στους καταναλωτές τη δυνατότητα να σκανάρουν τις αποδείξεις που λαμβάνουν και να ενημερώνουν τη φορολογική διοίκηση όταν διαπιστώνουν στοιχεία που δημιουργούν υποψίες για παραβάσεις. Από τις αρχές του 2026 έως και τον Αύγουστο έχουν σκαναριστεί περίπου 7.455 αποδείξεις, ενώ 3.346 από αυτές συνοδεύονταν από τα στοιχεία του καταγγέλλοντος. Συνολικά, από την έναρξη λειτουργίας της εφαρμογής έχουν σκαναριστεί 225.551 αποδείξεις, εκ των οποίων οι 102.466 υποβλήθηκαν επώνυμα.

Το επόμενο βήμα είναι η σύνδεση αυτής της πληροφοριακής αλυσίδας

με τις πιο σύνθετες επιχειρησιακές υποθέσεις. Εδώ μπαίνει στο κάδρο η Γενική Διεύθυνση Δυνάμεων Ελέγχου Οικονομικών Συναλλαγών, η γνωστή Γ.Δ. ΔΕΟΣ, η οποία έχει αναλάβει ένα ευρύ φάσμα ελέγχων για οικονομικό έγκλημα, λαθρεμπόριο και δασμοδιαφυγή. Η νέα πλατφόρμα θα λειτουργεί ως ένα ακόμη κανάλι συλλογής πληροφοριών για υποθέσεις που δεν περιορίζονται σε μια απλή φορολογική παράβαση, αλλά μπορεί να συνδέονται με οργανωμένες δραστηριότητες, παράνομες διακινήσεις προϊόντων, λαθρεμπόριο, νομιμοποίηση εσόδων ή άλλες σύνθετες μορφές οικονομικού εγκλήματος.

Οι πληροφορίες θα αξιολογούνται και θα διασταυρώνονται με τα δεδομένα που διαθέτει η ΑΑΔΕ. Εκεί όπου προκύπτει αυξημένος κίνδυνος, η υπόθεση μπορεί να αποκτά προτεραιότητα για περαιτέρω διερεύνηση και επιχειρησιακή δράση. Η νέα πλατφόρμα αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθώς η ΔΕΟΣ υλοποιεί ένα εκτεταμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα. Συνολικά για το 2026 προβλέπονται τουλάχιστον 39.300 έλεγχοι, με τη ΔΕΟΣ να διαθέτει ευρύ επιχειρησιακό οπλοστάσιο: τρία αντιλαθρεμπορικάκάκαρα, έξι drones, ένα υποβρύχιο drone, 36 φορητές κάμερες και 35 οχήματα, μεταξύ των οποίων επιβατικά, φορτηγά και μοτοσικλές.

Ο συντονισμός των επιχειρήσεων γίνεται σε πραγματικό χρόνο μέσω δύο θαλάμων επιχειρήσεων, επιτρέποντας την άμεση διαχείριση των διαθέσιμων επιχειρησιακών μέσων. Σημειώνεται ότι οι ελεγκτές της ΔΕΟΣ δραστηριοποιούνται από τους ελέγχους σε επιχειρήσεις και επαγγελματίες μέχρι τις επιχειρήσεις δίωξης στη θάλασσα, τους ελέγχους σε καύσιμα και καπνικά προϊόντα και τις έρευνες για ξέπλυμα χρήματος, διαφθορά και παράνομες χρηματοδοτήσεις.

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΑΚΙΝΗΤΑ

2026

■ Ανηφορίζουν οι τιμές κατοικιών

■ Γιατί το κυπριακό real estate άλλαξε πίστα;

■ Η μάχη των αστικών κέντρων

ΚΥΡΙΑΚΗ

27/09

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

KORANTINA HOMES

«Oktoberfest» θα κάνουν στην Ελλάδα οι Γερμανοί

Κυρίαρχη η Γερμανία στις αεροπορικές θέσεις για τη χώρα τον Οκτώβριο

Της **ΜΑΤΙΝΑΣ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ**

Κάτι περισσότερο από ένας μήνας απομένει μέχρι να ρίξει αυλαία η φετινή θερινή σεζόν, η οποία επίσημα ολοκληρώνεται στις 24 Οκτωβρίου. Τα τελευταία χρόνια το στοίχημα της επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου φαίνεται να κερδίζει, εξέλιξη που αποτελεί βασικό ζητούμενο για τον ελληνικό τουρισμό.

Η χώρα μας, που παραδοσιακά χαρακτηρίζεται από έντονη εποχικότητα, καταβάλλει εδώ και αρκετό καιρό σημαντική προσπάθεια να καθιερωθεί στη συνεύρεση των ταξιδιωτών ως προορισμός για όλο τον χρόνο και όχι μόνο για τους καλοκαιρινούς μήνες. Αυτό αποτυπώνεται και στη δυναμική που εμφανίζει ο Οκτώβριος, η οποία ενισχύεται από τις καλές καιρικές συνθήκες, με τις θερμοκρασίες να παραμένουν περισσότερο σε καλοκαίρι παρά σε φθινόπωρο και κατά συνέπεια να λειτουργούν σαν σύμμαχος.

Τη ζήτηση αυτή φαίνεται να «διαβάζουν» και οι αεροπορικές εταιρείες, οι οποίες, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία του INSETE, έχουν προγραμματίσει να προσφέρουν 3,58 εκατομμύρια θέσεις σε πτήσεις από το εξωτερικό προς την Ελλάδα τον Οκτώβριο. Ο αριθμός αυτός είναι αυξημένος κατά 17,1% σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2025, ενώ αντιστοιχεί στο 11,7% του συνολικού αριθμού των προσφερόμενων θέσεων για το 2026.

Η δυναμική του Οκτωβρίου γίνεται ακόμη πιο εμφανής αν συγκριθεί με τον Απρίλιο. Τον περασμένο Απρίλιο είχαν προ-

ΠΗΓΗ: INSETE

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

γραμματίζεται λίγο περισσότερες από 2,27 εκατομμύρια θέσεις, αριθμός που αντιστοιχούσε στο 7,4% του συνόλου. Η διαφορά αυτή καταδεικνύει τη διευρυνόμενη σημασία του Οκτωβρίου για την εισερχόμενη τουριστική κίνηση.

Πρόκειται, μάλιστα, για ένα μήνα που φαίνεται να προτιμούν ιδιαίτερα οι Γερμανοί ταξιδιώτες. Ενδεικτικό είναι ότι οι προγραμματισμένες θέσεις από τη Γερμανία ανέρχονται σε 826.694, αριθμός που κατατάσσει τον Οκτώβριο στην τρίτη καλύτερη επίδοση για τη συγκεκριμένη αγορά, μετά τον Αύγουστο και τον Ιούλιο.

Ακολουθεί το Ηνωμένο Βασίλειο με 705.263 θέσεις, ενώ την πρώτη τριάδα συμπληρώνει η

Συνολικά οι θέσεις που προγραμματίζουν οι αεροπορικές για την Ελλάδα είναι αυξημένες κατά 17% σε σύγκριση με τον περασμένο Οκτώβριο.

Γαλλία με 210.515. Στην τέταρτη θέση βρίσκεται η Ιταλία με 193.633 θέσεις και στην πέμπτη το Ισραήλ με 136.156.

Σε ό,τι αφορά τη Βόρεια Αμερική, από τις ΗΠΑ οι προγραμματισμένες θέσεις είναι 79.857 και από τον Καναδά φθάνουν στις 28.260.

Στην περίπτωση του Καναδά χαρακτηριστική είναι η απόφαση της Air Canada να διατηρήσει φέτος τις απευθείας συνδέσεις από Μόντρεαλ και Τορόντο προς την Αθήνα έως τον Ιανουάριο του 2027, επεκτείνοντας ουσιαστικά τη δραστηριότητά της πέρα από την παραδοσιακή θερινή περίοδο. Αντίστοιχα, η Delta διατηρεί τη σύνδεση με τη Νέα Υόρκη έως τις αρχές Ιανουαρίου, ενώ η United Airlines συνεχίζει τη δρομολόγηση μέχρι τις 19 Νοεμβρίου.

Η εικόνα της ζήτησης αποτυπώνεται και στις ξενοδοχειακές κρατήσεις, με τις εκτιμήσεις της αγοράς να δείχνουν ότι σε δημοφιλείς προορισμούς οι πληρότητες παραμένουν σε υψηλά επίπεδα και τον Οκτώβριο.

Σε κάθε περίπτωση, πάντως, το εγχώριο τουριστικό προϊόν δείχνει ανθεκτικότητα και συνεχίζει την ανοδική πορεία του, παρά τις προκλήσεις και τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει η φετινή χρονιά με την αστάθεια σε γεωπολιτικό επίπεδο και την άνοδο του κόστους, ιδιαίτερα στον τομέα της ενέργειας. Αυτό το σκηνικό οδήγησε σε κρατήσεις της τελευταίας στιγμής. Το θετικό πρόσημο αντικατοπτρίζεται και στα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, σύμφωνα με τα οποία τα έσοδα από τον τουρισμό αυξήθηκαν κατά 12% την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2026, φθάνοντας στα 13,5 δισ. ευρώ, ενώ η τουριστική κίνηση ενισχύθηκε κατά 8,6% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2025.

Παράλληλα, το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών διευρύνθηκε, κυρίως λόγω της βελτίωσης του ισοζυγίου ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Τα στοιχεία αυτά έρχονται να ενισχύσουν την εικόνα μιας τουριστικής αγοράς που εξακολουθεί να καταγράφει ισχυρές επιδόσεις, παρά τις ευρύτερες πιέσεις στην οικονομία.

Η αυξημένη ζήτηση φαίνεται και στην πραγματική επιβατική κίνηση. Θυμίζουμε ότι στο «Ελευθέριος Βενιζέλος» διακινήθηκαν κατά το πρώτο οκτάμηνο του 2026 συνολικά 23,71 εκατομμύρια επιβάτες, καταγράφοντας αύξηση 4,4% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2025. Αντίστοιχα, στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια που διαχειρίζεται η Fraport Greece η επιβατική κίνηση έφθασε στα 27,71 εκατομμύρια επιβάτες, αυξημένη κατά 5,3%.

Στην παγκόσμια 12άδα ελληνικό σύστημα αναγνώρισης ομιλίας

Μια τεχνολογία τεχνητής νοημοσύνης που αναπτύσσεται στην Ελλάδα κατάφερε να βρεθεί στην πρώτη δωδεκάδα διεθνούς κατάταξης για συστήματα αυτόματης αναγνώρισης ομιλίας. Πρόκειται για το Sophea ASR K1 (Preview) της Kiefer, το οποίο στις 11 Σεπτεμβρίου 2026 βρισκόταν στην 11η θέση του Open ASR Leaderboard του Hugging Face, ενός benchmark που επιτρέπει τη σύγκριση μοντέλων μετατροπής της ανθρώπινης ομιλίας σε γραπτό κείμενο.

Η συγκεκριμένη τεχνολογία έχει πρακτικές εφαρμογές που εκτείνονται από την αυτόματη απομαγνητοφώνηση επαγγελματικών συναντήσεων και τηλεφωνικών κλήσεων μέχρι συστήματα που δέχονται και επεξεργάζονται φωνητικές εντολές. Η απόδοση μετρήεται, μεταξύ άλλων, μέσω του δείκτη Word Error Rate (WER).

Όσο χαμηλότερος είναι ο δείκτης, τόσο λιγότερα λάθη κάνει το σύστημα κατά τη μετατροπή της φωνής σε κείμενο. Στο συγκεκριμένο benchmark, το Sophea ASR K1 καταγράφει μέσο WER 4,26%. Σε μια απλουστευμένη απόδοση, η επίδοση αυτή αντιστοιχεί περίπου σε 96 σωστά αναγνωρισμένες λέξεις ανά 100 στις συγκεκριμένες συνθήκες αξιολόγησης.

Πίσω από το μοντέλο βρίσκεται η ομάδα Machine Learning του Sophea στην Ελλάδα, η οποία έχει αναλάβει την προετοιμασία των δεδομένων, την εκπαίδευση, τις δοκιμές και τη συνεχή βελτιστοποίησή του. Ιδιαίτερη έμφαση έχει δοθεί

στην αναγνώριση ελληνικών και αγγλικών, ακόμη και όταν οι δύο γλώσσες εναλλάσσονται μέσα στην ίδια συνομιλία, μια συνθήκη που συναντάται συχνά σε επαγγελματικές συσκέψεις και τηλεφωνικές επικοινωνίες. Η ανάπτυξη πραγματοποιείται στα AI data centers της Kiefer, με τη χρήση εξειδικευμένων επεξεργαστών υψηλής απόδοσης (GPUs) στα AI data centers της εταιρείας που τροφοδοτούνται αποκλειστικά από ΑΠΕ.

Το μοντέλο αποτελεί μέρος του ευρύτερου οικοσυσ-

Το Sophea ASR K1 αναπτύσσεται στα AI data centers της Kiefer.

στήματος Sophea AI, μέσω του οποίου η Kiefer αναπτύσσει εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης για γλώσσα, φωνή και αξιοποίηση εταιρικών δεδομένων.

Σε αυτό εντάσσεται το Sophea Meet, πλατφόρμα για την καταγραφή και αξιοποίηση του περιεχομένου επαγγελματικών συναντήσεων, καθώς και το Sophea Nous, το οποίο επικεντρώνεται στην αξιοποίηση εταιρικής γνώσης και στη δημιουργία εξειδικευμένων AI agents.

Η ομάδα του Sophea σχεδιάζει τώρα την επέκταση της τεχνολογίας σε περισσότερες ευρωπαϊκές γλώσσες, μεταξύ των οποίων και γλώσσες με περιορισμένα διαθέσιμα δεδομένα για την εκπαίδευση μοντέλων AI.

ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

Nicosia Book 2026 fest.

Πάρκο Ακρόπολης

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

www.nicosiabookfest.com

9-11 Οκτωβρίου 2026

10:00 – 22:00

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΟ ΠΡΩΙΝΟ ΠΟΥ ΑΚΟΥΕΙ ΟΛΗ Η ΚΥΠΡΟΣ

LOVE 100.7 FM 98.1 & 105.7

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

06:00 – 10:00

cyta

ένα με σένα

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΑΡΤΕΜΙΟΥ

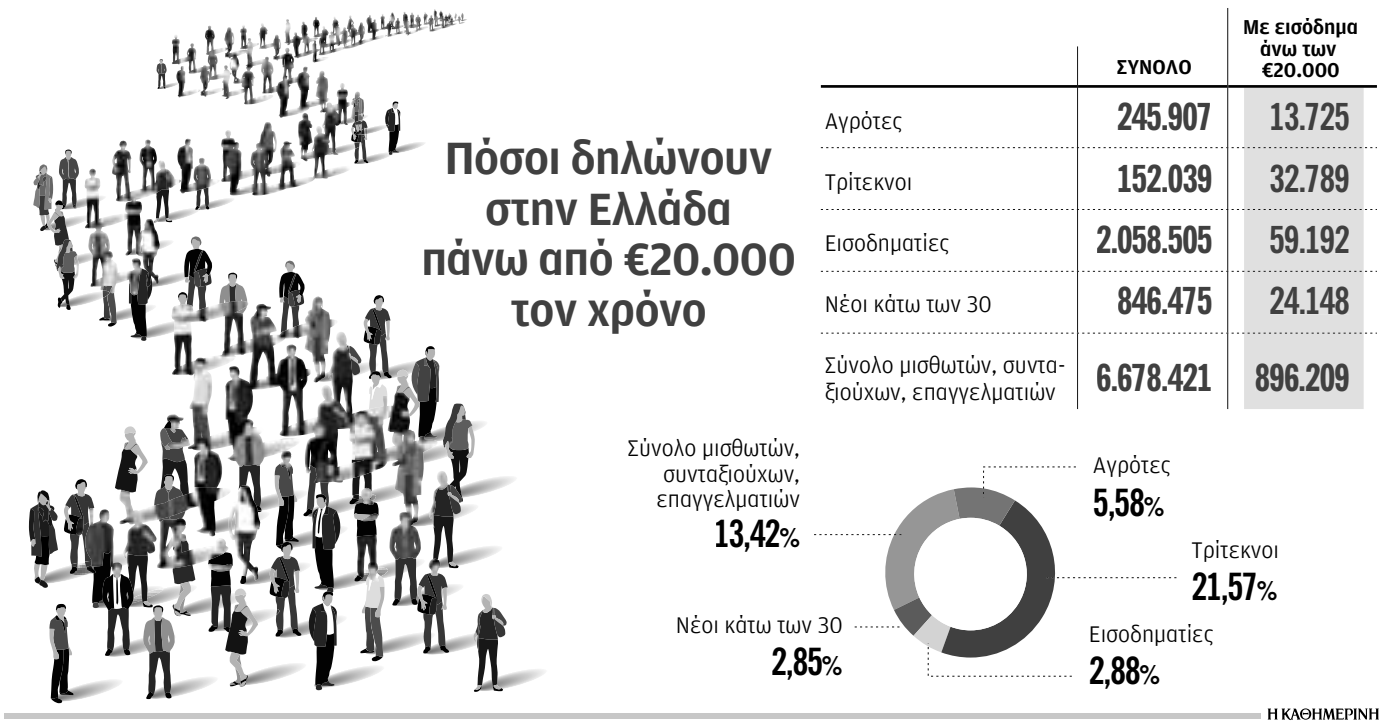
ΤΑΣΟΣ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Ολοένα και μικρότερο γίνεται το... βελπνεκές των φορολογικών ελαφρύνσεων που εξαγγέλλει η κυβέρνηση καθώς τα φουσκωμένα αφορολόγητα των 20.000 ευρώ ετησίως, οι διορθώσεις στα τεκμήρια αλλά και οι καλύτεροι φορολογικοί συντελεστές, στην πράξη αποδεικνύεται ότι αφορούν στη μειοψηφία. Αιτία, τα πολύ χαμηλά εισοδήματα που εξακολουθούν να δηλώνουν οι πολίτες στην εφορία: από τις φορολογικές δηλώσεις προκύπτει ότι από το σύνολο των μισθωτών, συνταξιούχων ελεύθερων επαγγελματιών και αυτοαπασχολούμενων –έναν πληθυσμό άνω των 6,6 εκατ. φυσικών προσώπων– μόνο οι 13 στους 100 εμφανίζουν ετήσιο φορολογητέο εισόδημα άνω των 20.000 ευρώ. Η δε περαιτέρω ανάλυση αποδεικνύει ότι πολλές από τις εξαγγελίες της ΔΕΘ τελικώς έχουν πολύ περιορισμένο... κοινό. Η μειοψηφία των αυτοαπασχολούμενων ευνοείται από τις αλλαγές στα τεκ-

Στο σύνολο των 152.039 τρίτεκνων φορολογουμένων, εισόδημα άνω των 20.000 ευρώ δηλώνει μόλις το 21,57% (32.789 άτομα).

μήρια, οι λιγότεροι τρίτεκνοι θα εκμεταλλευτούν το αφορολόγητο των 20.000 ευρώ, ενώ ισχυρή μειοψηφία θα είναι και οι αγρότες που θα δουν ελάφρυνση στο εκκαθαριστικό τους όπως και οι ιδιοκτήτες ακινήτων που θα βοηθηθούν από τη νέα κλίμακα φορολόγησης των εισοδημάτων από ενοίκια. Τα επίσημα στατιστικά των εκκαθαριστικών αποτυπώνουν μια εξαιρετικά συμπίεσμένη εισοδηματική βάση. Σε σύνολο 6.678.421 φορολογουμένων με εισοδήματα από μισθούς, συντάξεις και επιχειρηματική δραστηριότητα: – 70,53% (4,71 εκατ. πολίτες) δηλώνουν ετήσιο εισόδημα κάτω από 15.000 ευρώ. – 86,58% (5,78 εκατ. πολίτες) δεν ξεπερνούν τις 20.000 ευρώ.

Μόλις το 13% δηλώνει πάνω από 20.000 ευρώ

Γιατί οι φοροελαφρύνσεις της ΔΕΘ αφορούν λίγους φορολογουμένους

– Μόλις 13,42% (896.209 φορολογούμενοι) ξεπερνούν τον πίκυ των 20.000 ευρώ, ενώ εισόδημα άνω των 50.000 ευρώ εμφανίζει μόλις το 1,2% (80.302 άτομα). Όταν λοιπόν οι παρεμβάσεις εστιάζουν σε εισοδηματικά κλίμακα άνω των 15.000 ή 20.000 ευρώ, εξ ορισμού απευθύνονται σε ένα στενό στρώμα της κοινωνίας: – Τρίτεκνοι: Η εξαγγελία αφορά στον μπδενισμό του φόρου εισοδήματος στα πρώτα 20.000 ευρώ για οικογένειες με τρία τέκνα. Η ακτινογραφία των δηλώσεων αποκαλύπτει τα εξής: Στο σύνολο των 152.039 τρίτεκνων φορολογουμένων, εισόδημα άνω των 20.000 ευρώ δηλώνει μόλις το 21,57% (32.789 άτομα). Σχεδόν 8 στους 10 τρίτεκνους (78,43%) δηλώνουν κάτω από 20.000 ευρώ, έχοντας ήδη εξασφαλίσει σημαντική κάλυψη από την υφιστάμενη έκπτωση φόρου. Έτσι, το πλήρες όφελος της νέας κλίμακας περιορίζεται σε μια μειοψηφία. Υπολογίζεται ότι κάποιο κέρδος θα έχουν

43.061 μισθωτοί - τρίτεκνοι. Και από αυτούς όμως, πάνω από τους μισούς θα αντιστοιχεί όφελος κάτω από 500 ευρώ τον χρόνο. Όσο για τους αυτοαπασχολούμενους τρίτεκνους, κερδισμένοι θα είναι περίπου 33.000 εκ των οποίων όμως ο ένας στους τρεις θα κερδίσει επίσης κάτω από 500 ευρώ και αυτό από το 2028. – Αγρότες: Σε σύνολο 245.907 αγροτών, μόλις 13.725 (5,58%) δηλώνουν καθαρό εισόδημα άνω των 20.000 ευρώ. Το 94,42% παραμένει σε χαμηλότερα κλίμακα.

Εννοείται ότι το αφορολόγητο των 20.000 ευρώ ευνοεί και αυτούς που δηλώνουν χαμηλότερα εισοδήματα. Όμως το όφελος είναι περιορισμένο: Κάποια μείωση θα δουν περίπου 68.000 αγρότες, δηλαδή ο ένας στους τέσσερις από τον πληθυσμό των 245.907. Όμως, οι μισοί θα κινηθούν σε ένα εύρος από... 33 ευρώ τον χρόνο μέχρι και 500 ευρώ. – Εισοδηματίες: Από τους 2.058.505 φορολογουμένους με εισοδήματα από ενοίκια, μόλις 59.192 (2,88%) υπερβαίνουν τις

20.000 ευρώ. Μάλιστα, από πρόσφατη προσομοίωση παρεμβάσεων στην κλίμακα, προκύπτει ότι από τα 2,05 εκατ. εισοδηματιών, πραγματικό όφελος θα δουν λόγω της νέας φορολογικής κλίμακας που ενεργοποιείται το 2027 μόλις 161.587 άτομα (7,85% του συνόλου), ενώ το 92,15% (όσοι δηλώνουν έως 12.000 ευρώ) είχε απολύτως μηδενική μεταβολή στο εκκαθαριστικό. – Αυτοαπασχολούμενοι: Με τις αλλαγές στα τεκμήρια, οι κερδισμένοι είναι 155.869 ή περίπου ο ένας στους τρεις από αυτούς που υπάρχουν στα τεκμήρια οι οποίοι είναι περίπου 427.000. Αλλά και από αυτούς τους 155.869, περίπου οι δύο στους τρεις θα έχουν κέρδος κάτω από 500 ευρώ τον χρόνο. Αποκαλυπτική είναι η εικόνα για τους νέους έως 30 ετών. Από τους 846.475 νέους φορολογουμένους: – Το 74,53% (630.840 νέοι) δηλώνει έως 10.000 ευρώ ετησίως. – Το 92,72% κινείται κάτω από τις 15.000 ευρώ. – Εισόδημα άνω των 20.000 ευρώ

Σχεδόν 8 στους 10 τρίτεκνους (78,43%) δηλώνουν κάτω από 20.000 ευρώ, έχοντας ήδη εξασφαλίσει σημαντική κάλυψη από την υφιστάμενη έκπτωση φόρου.

εμφανίζει μόλις το 2,85% (24.148 άτομα). Όσο τα δηλωθέντα εισοδήματα των νοικοκυριών παραμένουν συμπιεσμένα στα κατώτατα κλίμακα –είτε λόγω πραγματικά χαμηλών αποδοχών είτε λόγω εκτεταμένης απόκρυψης φορολογητέας ύλης– κάθε κυβερνητικό πακέτο ελαφρύνσεων που υπόσχεται «ανάσες» μέσω αφορολόγητων ορίων και μειωμένων συντελεστών θα καταλήγει να αφορά ένα μικρό αριθμό φορολογουμένων. Αυτά τα μέτρα βέβαια αποσκοπούν στο να δημιουργήσουν ένα ισχυρό κίνητρο αύξησης των εισοδημάτων, τόσο των πραγματικών όσο και των δηλωθέντων. Αυτός όμως είναι ένας στόχος που χρειάζεται χρόνο για να επιτευχθεί.

Η **EUROBANK** ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟ ΑΠΟΛΥΤΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ:
1-3 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΛΕΜΕΣΟΥ:
5-7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Ελένη
Ράντου

ΤΟ
PARTY!

ΤΗΣ
Ζωής μου

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: *Ανέστης Αζάς*

ΣΥΝΟΔΕΥΟΥΝ ΜΕΛΩΔΙΚΑ ΟΙ:
**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ
ΚΑΙ ΧΡΥΣΑ ΛΕΡΟΓΙΑΝΝΗ**

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟ **ticketmaster**.cy | | 7777 7040

ΜΕΓΑΛΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ:

ΧΟΡΗΓΟΙ:

ΧΟΡΗΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ:

ΧΟΡΗΓΟΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΝ:

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ:

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Η στεγαστική κρίση έχει φέρει στο προσκήνιο ένα παράδοξο της ελληνικής αγοράς ακινήτων. Την ώρα που η ζήτηση για κατοικίες αυξάνεται και τα ενοίκια απορροφούν ολοένα μεγαλύτερο μέρος του διαθέσιμου εισοδήματος, ένα σημαντικό μέρος του οικιστικού αποθέματος παραμένει κλειστό. Διαμερίσματα που θα μπορούσαν, με την κατάλληλη ανακαίνιση, να επιστρέψουν στην αγορά, εξακολουθούν να μην αξιοποιούνται. Το πρόβλημα, επομένως, δεν είναι μόνο πόσες νέες κατοικίες θα κατασκευαστούν, αλλά και πόσες από τις ήδη υπάρχουσες μπορούν να επιστρέψουν στην αγορά. Ένα ακόμα ζήτημα που δεν έχει καταφέρει η κυβέρνηση να αντιμετωπίσει είναι το μαύρο χρήμα που κυκλοφορεί στον κλάδο της οικοδομής. Από τις αγοραπωλησίες μέχρι και τον ΦΠΑ οι συναλλαγές γίνονται για ένα τμήμα του τιμήματος με χρήμα που δεν περνάει στην επίσημη οικονομία.

Η φορολογική πολιτική συνεχίζει να βασίζεται κυρίως στην παροχή κινήτρων προς τους ιδιοκτήτες, χωρίς όμως αντικίνητρα για τα ακίνητα που παραμένουν επί μακρόν κλειστά.

Το θέμα των κλειστών ακινήτων έχει αντιμετωπιστεί σε αρκετές χώρες της Ευρώπης. Η Γαλλία εφαρμόζει φόρο στις κενές κατοικίες σε συγκεκριμένες περιοχές με υψηλή στεγαστική ζήτηση και αφορά κατοικίες που παραμένουν κενές για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Ο φόρος ανέρχεται σε 17% της φορολογητέ-

Από τις αγοραπωλησίες μέχρι και τον ΦΠΑ οι συναλλαγές γίνονται για ένα τμήμα του τιμήματος με χρήμα που δεν περνάει στην επίσημη οικονομία.

ας μισθωτικής αξίας κατά το πρώτο έτος και αυξάνεται στο 34% από το δεύτερο έτος και μετά. Η λογική του μέτρου δεν είναι να φορολογήσει μια κατοικία απλώς και μόνο επειδή είναι κλειστή. Υπάρχουν εξαιρέσεις για περιπτώσεις όπου το ακίνητο βρίσκεται πραγματικά προς πώληση ή ενοίκιαση, αλλά δεν βρίσκεται ενδιαφερόμενο, καθώς και για ακίνητα που απαιτούν σημαντικές εργασίες προκειμένου να καταστούν κατοικήσιμα.

Στην Ισπανία, οι δήμοι έχουν τη δυνατότητα να επιβάλλουν προσαυξήσεις στον φόρο ακινήτων περιουσίας για κατοικίες που παραμένουν κενές για μεγάλο χρονικό διάστημα χωρίς δικαιολογημένα αιτία. Η προσαύξηση αυξάνεται ανάλογα με τη διάρκεια της αδράνειας και μπορεί να είναι υψηλότερη σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Στην Πορτογαλία, αντίστοιχα, προβλέπεται σημαντική αύξηση της φορολογικής επιβάρυνσης για αστικά ακίνητα που παραμένουν κενά, ιδιαίτερα σε περιοχές όπου υπάρχει περιορισμένη προσφορά κατοικιών.

Πρόκειται για διαφορετικά συστήματα,

με διαφορετικές προϋποθέσεις και εξαιρέσεις. Έχουν όμως έναν κοινό παρονομαστή. Η παρατεταμένη διατήρηση ενός ακινήτου εκτός αγοράς μπορεί να έχει φορολογικό κόστος.

Η Ελλάδα έχει επιλέξει προς το παρόν την αντίστροφη λογική. Αντί να επιβαρύνει την αδράνεια, επιβραβεύει την αξιοποίη-

ση. Η τριετής φοροαπαλλαγή για συγκεκριμένες περιπτώσεις μετατροπής κλειστών κατοικιών σε μακροχρόνιες μισθώσεις λειτουργεί ως οικονομικό κίνητρο. Παρόλ'αυτα, τα φορολογικά κίνητρα για ανακαινίσεις επιχειρούν να αντιμετωπίσουν ένα άλλο πρόβλημα, καθώς πολλά παλιά διαμερίσματα δεν μπορούν να διατεθούν

εύκολα στην αγορά χωρίς προηγουμένως να πραγματοποιηθούν σημαντικές εργασίες. Η πολιτική αυτή μέσω οικονομικών κινήτρων δεν φαίνεται να προχωράει και να φέρνει αποτελέσματα καθώς περισσότερες από 500.000 κατοικίες παραμένουν εκτός αγοράς.

Θα μπορούσε λοιπόν να συνδυάσει τα

Η φορολογική πολιτική συνεχίζει να βασίζεται κυρίως στην παροχή κινήτρων προς τους ιδιοκτήτες, χωρίς όμως αντικίνητρα για τα ακίνητα που παραμένουν επί μακρόν κλειστά.

κίνητρα με αντικίνητρα. Ο ιδιοκτήτης που δεν ανταποκρίνεται στα κίνητρα δεν έχει σήμερα κάποιο πρόσθετο φορολογικό κόστος μόνο και μόνο επειδή διατηρεί το ακίνητο κλειστό. Θα μπορούσε, για παράδειγμα, να εξεταστεί ένα σύστημα στο οποίο η φορολογική μεταχείριση ενός ακινήτου να διαφοροποιείται ανάλογα με το εάν αυτό παραμένει επί μακρόν κενό.

Το οικονομικό επιτελείο θα έπρεπε να δει συνολικά το φορολογικό πλαίσιο γύρω από τα ακίνητα καθώς σήμερα οδηγεί συχνά σε συναλλαγές «κάτω από το τραπέζι». Η κατάσταση αυτή εντείνεται από τη διαρκή αναστολή του ΦΠΑ στα νεόδμητα ή του φόρου υπεραξίας, η οποία έχει δημιουργήσει ένα φορολογικό καθεστώς με σημαντικές διαφοροποιήσεις και στρεβλώσεις στην αγορά. Είναι ενδεικτικό ότι στις περισσότερες αγοραπωλησίες καινούργιων ή παλαιών ακινήτων το τίμημα πάνω από την αντικειμενική αξία δίνεται συνήθως με μετρητά και δεν καταγράφεται στα συμβόλαια.

Σημειώνεται ότι η αναστολή του ΦΠΑ έχει παραταθεί έως το 2030, με το μέτρο να αποτελεί ένα από τα εργαλεία στήριξης της αγοράς κατοικίας και της οικοδομικής δραστηριότητας. Η επαναφορά του ΦΠΑ θα μπορούσε να αυξήσει το κόστος αγοράς μιας νέας κατοικίας. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε μια αγορά όπου τα νεόδμητα διαμερίσματα έχουν ήδη καταστεί ακριβά για μεγάλο μέρος των νοικοκυριών. Υπάρχει, ωστόσο, και μια διαφορετική διάσταση. Ο ΦΠΑ λειτουργεί μέσω μιας αλυσίδας συναλλαγών. Ο κατασκευαστής που χρεώνει

Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, η παρατεταμένη διατήρηση ενός ακινήτου εκτός αγοράς μπορεί να έχει φορολογικό κόστος. Στην Ελλάδα δεν ισχύει αυτό.

ΦΠΑ στην πώληση έχει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που έχει καταβάλει για τις εισροές του, όπως οικοδομικά υλικά, υπηρεσίες και εργασίες. Για να εκπέσει όμως τον φόρο, χρειάζεται νόμιμα παραστατικά.

Ο φόρος υπεραξίας

Ο φόρος υπεραξίας ακινήτων προβλέπει συντελεστή 15% επί του κέρδους που προκύπτει από την πώληση ενός ακινήτου. Υπολογίζεται στη διαφορά μεταξύ τιμής αγοράς και τιμής πώλησης, με συγκεκριμένες προβλέψεις για αναγνωριζόμενες δαπάνες και μειώσεις ανάλογα με τον χρόνο κατοχής. Σήμερα, όμως, δεν εφαρμόζεται λόγω της αναστολής του και δεν θα εφαρμοστεί μέχρι το 2030 τουλάχιστον.

Σε αντίθεση με τον ΦΠΑ, ο φόρος υπεραξίας δεν επιβαρύνει άμεσα τον αγοραστή αλλά τον πωλητή. Για τον λόγο αυτό η επίδρασή του στις τελικές τιμές θεωρείται μικρότερη. Η εμπειρία άλλων ευρωπαϊκών χωρών δείχνει ότι ο φόρος υπεραξίας συνήθως συνδυάζεται από απαλλαγές για την κύρια κατοικία ή από μειώσεις όταν το ακίνητο παραμένει στην κατοχή του ιδιοκτήτη για αρκετά χρόνια.

Οι τράπεζες επενδύουν ξανά στην κτηματαγορά

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Ενισχύουν το «αποτύπωμά» τους στην εγχώρια αγορά ακινήτων οι μεγάλοι τραπεζικοί όμιλοι, έχοντας θέσει σε τροχιά υλοποίησης μια στρατηγική που συνδέεται τόσο με την ενίσχυση των αποδόσεών τους όσο και με τη «θωράκιση» των ισολογισμών τους. Παράλληλα προχωρούν και σε αναβαθμίσεις υφιστάμενων ακινήτων τους καταγράφοντας υπεραξίες, ενώ σε άλλες περιπτώσεις σπεύδουν να μειώσουν και τις δαπάνες στέγασής τους αγοράζοντας ακίνητα που μισθώνουν.

Για παράδειγμα, σε μια τέτοια κίνηση προχώρησε πριν από μερικούς μήνες ο όμιλος της Εθνικής Τράπεζας, ο οποίος επαναγόρασε από την Prodea Investments ένα χαρτοφυλάκιο από 100 ακίνητα (κυρίως καταστήματα και γραφεία) σε μεγάλα αστικά κέντρα, τα οποία μέχρι πρότινος μισθωνε. Πρόκειται για μια συναλλαγή συνολικού ύψους 510,5 εκατ. ευρώ, μέσω της οποίας η Εθνική θα μειώσει τα λει-

τουργικά έξοδά της σε βάθος χρόνου. Ακόμη πιο σημαντική όμως κρίνεται η κίνηση στην οποία προχώρησε η Εθνική εντός του καλοκαιριού, σε συνεργασία με τον επενδυτικό όμιλο Dromeus Capital Investors, υπό τον κ. Αχιλλέα Ρισβά.

Ειδικότερα, οι δύο πλευρές συμφώνησαν να δημιουργήσουν μια επενδυτική πλατφόρμα διαχείρισης ακινήτων εισοδημάτων, η οποία σταδιακά θα εξελιχθεί σε έναν νέο αυτόνομο «πυλώνα» δραστηριοποίησης της Εθνικής στην αγορά ακινήτων. Στην πράξη δημιουργείται μια επενδυτική εταιρεία, στην οποία ο τραπεζικός όμιλος θα εισφέρει κεφάλαια ως equity και η οποία, σε πρώτη φάση, θα είναι κάτοχος ενός χαρτοφυλακίου ακινήτων εισοδήματος αξίας 400 εκατ. ευρώ.

Πρόκειται κυρίως για το χαρτοφυλάκιο κτιρίων γραφείων που είχε συγκεντρώσει η Dromeus τα προηγούμενα χρόνια, όπου περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, κτίριο γραφείων στο Σύνταγμα (Θωonos 6) που μισθώνουν

Κτίρια γραφείων και καταστήματα στο επίκεντρο, για να ενισχύσουν τις αποδόσεις τους και να «θωρακίσουν» τους ισολογισμούς τους.

η McKinsey, η Bloomberg και η EBRD, όπως επίσης και κτίριο επί της Λ. Κηφισίας 66 και το κτίριο γραφείων που μισθώνει η Deloitte στην οδό Φραγκοκκλησιδών στο Μαρούσι.

Με τη σειρά της η Alpha Bank δρομολογεί νέες επενδύσεις ύψους 500 εκατ. ευρώ, ώστε να αποκτήσει ένα χαρτοφυλάκιο ακινήτων τουλάχιστον 1 δισ. ευρώ.

Στο τέλος του 2025 απέκτησε το νέο Μινιόν έναντι 36,7 εκατ. ευρώ, ενώ είχαν προηγηθεί και άλλες κινήσεις, όπως η αγορά των δύο κτιρίων που μισθώνει το υπουργείο Τουρι-

σμού στη Λ. Βασ. Αμαλίας, με πωλητή την Prodea Investments, έναντι τιμήματος 47 εκατ. ευρώ. Ασφαλώς, στις σημαντικές κινήσεις του ομίλου περιλαμβάνεται και το φιλόδοξο έργο του Alpha Bank Campus, όπου με σημείο αναφοράς το κτίριο επί της συμβολής των οδών Σταδίου και Κοραή σχεδιάζεται η δημιουργία ενός ενιαίου συγκροτήματος λειτουργικά διασυνδεδεμένων κτιρίων, συνολικής επιφάνειας 50.000 τ.μ., όπου θα στεγάζονται τα νέα κεντρικά γραφεία του ομίλου. Γι' αυτόν τον σκοπό αποκτήθηκε και το εμβληματικό κτίριο της οδού Σταδίου 38, κατόπιν συμφωνίας με την εταιρεία Yoda Plc του ομίλου Παπαλέκα. Πρόκειται για το πρώην κεντρικό κατάστημα της Τράπεζας Αθηνών.

Στόχο για νέες εξαγορές στην αγορά ακινήτων ύψους 300 εκατ. ευρώ έχει θέσει και ο όμιλος Eurobank, ο οποίος ήδη διαθέτει ένα σημαντικό χαρτοφυλάκιο ακινήτων εισοδήματος αξίας 1,3 δισ. ευρώ. Ήδη η εξαγορά της CNP Κύπρου προσέθεσε ακίνη-

τα εισοδήματος ύψους 55 εκατ. ευρώ, ενώ η στρατηγική αφορά κυρίως κτίρια γραφείων. Επίσης, 100 εκατ. ευρώ θα διοχετευθούν για εργασίες αναβάθμισης υφιστάμενων ακινήτων του χαρτοφυλακίου. Στόχος είναι σε περίπου δύο έως τρία χρόνια η αξία των ακινήτων εισοδήματος του ομίλου να κινείται μεταξύ 1,8 και 2 δισ. ευρώ, ενώ τα ετπσιοποιημένα έσοδα από ενοίκια να ξεπερνούν τα 100 εκατ. ευρώ (από περίπου 90 εκατ. ευρώ σήμερα).

Αντίστοιχα, η Τράπεζα Πειραιώς έχει συνάψει στρατηγική συμφωνία με την Dimand Real Estate αρχικά για την αξιοποίηση τριών σημαντικών ακινήτων, συνολικής επιφάνειας 130.000 τ.μ. και συνολικού ύψους επένδυσης 500 εκατ. ευρώ. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται το ιστορικό κτίριο της Εθνικής Ασφαλιστικής στη συμβολή των οδών Κοραή 4 και Σταδίου, το οποίο θα φιλοξενήσει τα νέα κεντρικά γραφεία του ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς, όπως και το πρώην Notos στην πλατεία Κοτζιά.

Το πρώην κεντρικό κατάστημα της Τράπεζας Αθηνών στην οδό Σταδίου 38.

CYVIEW 199 LATSIA

- ✓ **Modern Residential Development**
- ✓ **Energy Efficient (Class A)**
- ✓ **Well Design Living Spaces**
- ✓ **Elegant Architecture**
- ✓ **Available 2 Bedrooms**

From €210.000 + VAT

Αγίου Γεωργίου 47,
3ος όροφος, 2224 Λατσία

22486955

www.cyview-developers.com

info@cyview-developers.com

EUROBANK
Οι επενδύσεις
στο μέλλον
της Υγείας

Τις σημαντικές αναπτυξιακές προοπτικές του τομέα της υγείας, καθώς και τον καθοριστικό ρόλο των επενδύσεων και της χρηματοδότησης στη διαμόρφωση ενός σύγχρονου και ανταγωνιστικού συστήματος υγείας, ανέδειξε το 9ο Cyprus Healthcare Conference, το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 17 Σεπτεμβρίου με τη συμμετοχή και στήριξη της Eurobank.

Στο πλαίσιο του συνεδρίου, εκπρόσωποι του κλάδου συζήτησαν τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που διαμορφώνουν το μέλλον της υγείας, με ιδιαίτερη έμφαση στον ψηφιακό μετασχηματισμό, την καινοτομία, την Τεχνητή Νοημοσύνη και τη δημιουργία ενός βιώσιμου οικοσυστήματος υπηρεσιών υγείας στην Κύπρο.

Στην ομιλία του ο γενικός διευθυντής Wholesale Banking της Eurobank Φοίβος Στασόπουλος, ανέδειξε τον καθοριστικό ρόλο της χρηματοδότησης στην ανάπτυξη του τομέα της υγείας, σημειώνοντας ότι ένα σύγχρονο σύστημα υγείας δεν μπορεί να εξελιχθεί χωρίς επενδύσεις και πρόσβαση σε κεφάλαια. Επισήμανε ότι το ΓεΣΥ να αποτελεί σημαντικό καταλύτη, ενώ οι ιδιωτικές επενδύσεις, οι νέες υποδομές και το αυξημένο επενδυτικό ενδιαφέρον δημιουργούν νέες ευκαιρίες ανάπτυξης.

ΕΥ Κύπρου

Εταιρεία της Χρονιάς για όγδοη φορά

Για όγδοη συνεχή χρονιά, η ΕΥ Κύπρου αναγνωρίστηκε από το International Tax Review (ITR), ως η Εταιρεία της Χρονιάς στον τομέα της Ενδοομιλικής Τιμολόγησης. Η διάκριση ανακοινώθηκε στο πλαίσιο των ITR European Tax Awards, μιας διεθνώς αναγνωρισμένης διοργάνωσης που επιβραβεύει την αριστεία, την καινοτομία και τα εξαιρετικά επιτεύγματα στον τομέα των φορολογικών συμβουλών και υπηρεσιών σε ολόκληρη την Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή και την Αφρική (EMEA).

Η σημαντική αυτή βράβευση ενισχύει περαιτέρω τη θέση της ΕΥ Κύπρου στην παροχή υπηρεσιών Ενδοομιλικής Τιμολόγησης στην Κύπρο και την ευρύτερη περιοχή.

Ο συντάκτορας και επικεφαλής Φορολογικών και Νομικών Υπηρεσιών της ΕΥ Κύπρου Φίλιππος Ραϊτόπουλος σημείωσε ότι το βραβείο αυ-

τό αποτελεί ένα αξιοσημείωτο επίτευγμα και αντανακλά την εμπιστοσύνη που δείχνουν καθημερινά οι πελάτες στην εταιρεία. Παράλληλα, αναδεικνύει όπως είπε, τη δύναμη των ανθρώπων της, την ποιότητα των σχέσεών της και τη δέσμευσή της να εξελίσσονται παράλληλα με τις ανάγκες των πελατών της.

Από την πλευρά του, ο συντάκτορας και επικεφαλής Υπηρεσιών Ενδοομιλικής Τιμολόγησης της ΕΥ Κύπρου Χαράλαμπος Παλαόντας, παραλαμβάνοντας το βραβείο τόνισε ότι η διάκριση αντανακλά την εμπιστοσύνη των πελατών και τη συλλογική προσπάθεια των ανθρώπων της. Το βραβείο ενισχύει περαιτέρω τη φήμη της ΕΥ Κύπρου ως έμπιστου φορολογικού συμβούλου και αντικατοπτρίζει τη διαρκή επένδυσή της στους ανθρώπους, την τεχνολογία και την καινοτομία.

MINI

Νέα επίπεδα
ασφάλειας με προηγμένα
συστήματα

Η ασφάλεια αποτελεί βασικό στοιχείο στην εξέλιξη των μοντέλων της MINI, με τη μάρκα να επενδύει τόσο στην πρόληψη ατυχημάτων όσο και στην προστασία των επιβατών. Οι πεντάστερες αξιολογήσεις μοντέλων της στις δοκιμές του Euro NCAP επιβεβαιώνουν τη συγκεκριμένη προσέγγιση. Η σύγχρονη γενιά MINI αξιοποιεί έως 12 αισθητήρες υπερίκων, πέντε κάμερες και πέντε ραντάρ, υποστηρίζοντας ένα ευρύ φάσμα συστημάτων υποβοήθησης. Στον βασικό εξοπλισμό περιλαμβάνονται λειτουργίες όπως: Lane Departure Warning με παρέμβαση στο τιμόνι, Front Collision Warning με αυτόματο φρενάρισμα έκτακτης ανάγκης και αναγνώριση πεζών και ποδηλατών, καθώς και προεξόφληση σε διασταυρώσεις.

Το Driving Assistant προσθέτει λειτουργίες όπως: Lane Change Warning με Blind Spot Detection, Safe Exit, Rear Collision Warning και Rear Cross Traffic Alert, με στόχο την έγκαιρη αναγνώριση πιθανών κινδύνων. Ξεχωρίζουν επίσης, οι λειτουργίες Pre-Crash, οι οποίες μπορούν να προετοιμάσουν την καμπίνα πριν από πιθανή σύγκρουση, κλείνοντας παράθυρα και συρόμενα οροφή και προσαρμόζοντας τη θέση των καθισμάτων. Για τα MINI Cooper, Aceman και Countryman διατίθεται προαιρετικά το Driving Assistant Plus, με Adaptive Cruise Control, Stop & Go και υποστήριξη διατήρησης λωρίδας. Στο Countryman, το Driving Assistant Professional προσθέτει επιπλέον δυνατότητες, όπως Lane Change Assistant και Active Lane Guiding.

Έμφαση δίνεται και στη στάθμευση, με το Parking Assistant να περιλαμβάνει λειτουργίες αυτόματων ελιγμών, Reversing Assistant, Active Park Distance Control και κάμερα οπισθοπορείας. Οι εκδόσεις Plus και Professional προσφέρουν επιπλέον εικόνα 360 μοιρών και, όπου διατίθεται, απομακρυσμένους ελιγμούς μέσω smartphone.

Primetel - Bitdefender

Ενώνουν δυνάμεις για ασφαλή
smartphones

Η Primetel και η Bitdefender, ανακοίνωσαν αποκλειστική συνεργασία, η οποία θα προσφέρει προηγμένες λύσεις ασφάλειας κινητών συσκευών στους πελάτες της Primetel. Στο πλαίσιο της συνεργασίας, οι νέοι και υφιστάμενοι πελάτες της Primetel που διαθέτουν ή θα ενεργοποιήσουν νέα σύνδεση ή θα ανανεώσουν το συμβόλαιό τους σε πρόγραμμα κινητής GIGA Unlimited 5G, θα επωφελούνται από την υπηρεσία Bitdefender Mobile Security. Η υπηρεσία αυτή θα περιλαμβάνεται στη μηνιαία συνδρομή τους χωρίς επιπλέον κόστος. Με αυτόν τον τρόπο, θα μπορούν να παραμένουν προστατευμένοι από ψηφιακές απειλές, απολαμβάνοντας παράλληλα απεριόριστη συνδεσιμότητα.

Τα χαρακτηριστικά διαφέρουν ανάλογα με τη συσκευή και το λειτουργικό σύστημα και περιλαμβάνουν:

- Ισχυρή προστασία από κακόβουλο λογισμικό.
- Συνεχής προστασία από απάτες και διαδίκτυακές απειλές.
- Βελτιωμένη ασφάλεια και ανάκτηση συσκευής.

Οι πελάτες της Primetel που επιθυμούν ακόμη πιο ολοκληρωμένη ψηφιακή προστασία μπορούν επίσης να ανα-

βαθμίσουν στην υπηρεσία Bitdefender Total Security, η οποία προστατεύει έως και πέντε συσκευές. Παράλληλα, είναι διαθέσιμες λειτουργίες Γονικού Ελέγχου (Parental Control), παρέχοντας στις οικογένειες επιπλέον εργαλεία για την προστασία της διαδικτυακής δραστηριότητας των παιδιών. Η προσφορά είναι διαθέσιμη σε νέους και υφιστάμενους πελάτες της Primetel στην Κύπρο.

Grant Thornton Κύπρου

Νέο Skills Lab για επαγγελματίες

Η Grant Thornton Κύπρου ανακοίνωσε τη δημιουργία του Grant Thornton Skills Lab, ενός νέου Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης, που έχει ως στόχο να εφοδιάσει επαγγελματίες και επιχειρήσεις με πρακτικές δεξιότητες και γνώσεις, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις ενός ολοένα και πιο σύνθετου και ταχέως μεταβαλλόμενου επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Αξιοποιώντας τη γνώση και την εμπειρία των επαγγελματιών και εξειδικευμένων στελεχών της

Grant Thornton Κύπρου, το Grant Thornton Skills Lab προσφέρει πρακτικά προγράμματα κατάρτισης σε τομείς που διαμορφώνουν το μέλλον των επιχειρήσεων, από την τεχνητή νοημοσύνη και τη βιωσιμότητα μέχρι τη συμμόρφωση, τη διαχείριση κινδύνων, την κυβερνοασφάλεια και τις ηγετικές ικανότητες. Τα πρώτα προγράμματα του Grant Thornton Skills Lab ξεκινούν στις 15 Οκτωβρίου 2026 κι είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα της Grant Thornton Κύπρου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 21:00

ABOVE SUSPICION / ΠΕΡΑΝ ΚΑΘΕ ΥΠΟΨΙΑΣ ΘΡΙΛΕΡ

Η Σούζαν θέλει απεγνωσμένα να ξεφύγει από τη μίζερη ζωή της. Όταν ένας πράκτορας του FBI τη χρησιμοποιεί ως πληροφοριοδότη σε μια υπόθεση, εκείνη τον βλέπει ως διέξοδο και δημιουργεί παράνομο δεσμό μαζί του. Καθώς, όμως, η σχέση τους εξελίσσεται, η κατάσταση γίνεται πολύ επικίνδυνη.

Το Κανάλι Διατίθεται:

Θέση: 49 Θέση: 101 www.mesimvria.com

**Επιστροφή στα θρανία με την
πιο σύγχρονη ψηφιακή βιβλιοθήκη**

ΜΕ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

Πρεμιέρα του Euronext Athens στις ανεπτυγμένες αγορές

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 2.676,02 μονάδες, καταγράφοντας κέρδη 0,55%

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Ανοδικά αλλά με έντονη μεταβλητότητα κινήθηκε το ελληνικό χρηματιστήριο στην πρεμιέρα του στις ανεπτυγμένες αγορές, με τον Γενικό Δείκτη να προσπαθεί να πλησιάσει και πάλι τις 2.700 μονάδες. Παράλληλα, ο τζίρος διαμορφώθηκε σε παρόμοια επίπεδα σε σχέση με τις προ αναβάθμισης συνεδριάσεις, με τον τραπεζικό κλάδο πάντως να συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον.

Έτσι, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 2.676,02 μονάδες καταγράφοντας κέρδη 0,55% και ο τζίρος ανήλθε στα 330,7 εκατ. ευρώ με πολλά πακέτα.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 0,49%, στις 6.867,26 μονάδες, ενώ κατά 1,36% υψηλότερα έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίηση στις 3.071,71 μονάδες.

Στα μη τραπεζικά blue chips, με κέρδη 6,23% ξεχώρισε η Βιοχάλκο, ακολούθησαν με άνοδο άνω του 4% οι ΕΛΒΑΛ/Χαλκόρ και Metlen, με κέρδη άνω του 3% έκλεισαν οι Aegean και Cenenergy, ενώ άνω του 1% ήταν τα κέρδη

σε HELLENiQ ENERGY, Lamda Development και Titan.

Στον αντίποδα, με απώλειες 5,70% έκλεισε ο ΔΑΑ, ακολούθησε η ΕΥΔΑΠ με πτώση 2,24%, ενώ στο 1,65% διαμορφώθηκαν οι απώλειες στη ΔΕΗ. Ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε άνοδο 0,67% κλείνοντας στις 3.227,07 μονάδες. Η Eurobank ενισχύθηκε κατά 1,59% και η Τράπεζα Πειραιώς κατά 1,51%, ενώ ακολούθησαν η Τράπεζα Κύπρου με κέρδη 0,75% και η Alpha Bank με κέρδη 0,40%, ενώ πτώση 0,34% σημείωσε η Εθνική Τράπεζα, κατά 0,22% χαμηλότερα έκλεισε η Optima Bank και απώλειες 0,20% κατέγραψε η CrediaBank.

Σύμφωνα με τους αναλυτές, η αγορά θα αρχίσει να αναζητά νέους καταλύτες πλέον, τώρα που η αναβάθμιση είναι γεγονός. Στο επίκεντρο θα βρεθεί και το πολιτικό ρίσκο, το οποίο, όσο πλησιάζει ο εκλογικός κύκλος, αναμένεται να αυξάνει την ευαισθησία και τη μεταβλητότητα της εγχώριας αγοράς.

Κατά την Beta Securities, θετικές εκπλήξεις από το μέτωπο των επιχειρηματικών συμφωνιών, σε συνδυασμό με ενδεχόμε-

Σύμφωνα με τους αναλυτές, η αγορά θα αρχίσει να αναζητά νέους καταλύτες πλέον, τώρα που η αναβάθμιση είναι γεγονός.

νη αποκλιμάκωση του γεωπολιτικού κινδύνου, θα μπορούσαν πάντως να δημιουργήσουν το υπόβαθρο για ένα νέο κύκλο εισροών, με πρόσθετο στήριγμα την ιδιαίτερα ικανοποιητική εικόνα που εξακολουθεί να πα-

ρουσιάζει και φέτος η εταιρική κερδοφορία.

Πάντως, σημαντικό σήμα έδωσε τη Δευτέρα η Goldman Sachs, καθώς ανέβασε τον στόχο της για τον Γενικό Δείκτη στις 2.900 μονάδες, διατηρώντας την

ελληνική αγορά στις αγαπημένες της εν μέσω διεθνών μακροοικονομικών κινδύνων. Από τότε που ξέσπασε ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή, η αμερικανική τράπεζα έχει ανεβάσει τον στόχο της κατά 400 μονάδες καθώς τον περασμένο Φεβρουάριο είχε θέσει την πρόβλεψή της για τον Γενικό Δείκτη στις 2.500 μονάδες.

Η Goldman σημείωσε πως διατηρεί θετική στάση για τις ελληνικές μετοχές λόγω των ευνοϊκών μακροοικονομικών προοπτικών και της θετικής της άποψης για τον τραπεζικό κλάδο, ο οποίος επωφελείται από τη διατηρήσιμη ζήτηση για εταιρικά δάνεια και την ώθηση που δίνουν τα υψηλότερα επιτόκια. Σε γενικές γραμμές, η αμερικανική τράπεζα είναι overweight, όπως τονίζει, σε αγορές με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά όπως η Ελλάδα, η Ουγγαρία, η Βραζιλία και η Νότιος Αφρική.

Η Goldman προβλέπει αύξηση των κερδών ανά μετοχή (EPS) στην ελληνική αγορά κατά 13% φέτος και 9% το επόμενο έτος, με τον δείκτη P/E να εκτιμάται στο 11,5x και τη μερισματική απόδοση στο 4%.

Με άνοδο έκλεισαν οι ευρωπαϊκές αγορές

Η **άνοδος** των μετοχών του τραπεζικού και του τεχνολογικού κλάδου έδωσε σημαντική ώθηση στις ευρωπαϊκές αγορές χθες Δευτέρα (21/9), ενώ οι τιμές του πετρελαίου υποχώρησαν για τέταρτη διαδοχική συνεδρίαση, βελτιώνοντας το γενικότερο κλίμα ανάληψης ρίσκου από τους επενδυτές. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 έκλεισε κατά 1,04% υψηλότερα στις 642 μονάδες, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη ημερήσια αύξηση από τις 2 Ιουλίου. Τα περισσότερα περιφερειακά χρηματιστήρια έκλεισαν επίσης με άνοδο. Ο δείκτης FTSE 100 στο Λονδίνο σημείωσε άνοδο 0,75% στις 10.739 μονάδες, ο DAX 30 στη Φρανκφούρτη κινήθηκε υψηλότερα κατά 1,07% στις 25.573 μονάδες, ενώ ο CAC 40 στο Παρίσι κατέγραψε κέρδη 0,92% στις 8.138 μονάδες.

Η εβδομάδα ξεκίνησε με θετικό πρόσημο, καθώς οι επενδυτές εξετάζουν εάν η υποχώρηση των τιμών του αργού πετρελαίου μπορεί να συγκρατήσει τις πληθωριστικές πιέσεις. Η ΕΚΤ σημειώτewen προχώρησε σε αύξηση των επιτοκίων νωρίτερα αυτόν τον μήνα για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού, καθώς η μεγάλη εξάρτηση της ευρωπαϊκής οικονομίας από τις εισαγωγές καυσίμων την καθιστά ιδιαίτερα ευάλωτη στις διακυμάνσεις των τιμών του πετρελαίου.

«Παρά τις επίμονες αντιξοότητες και τον πληθωρισμό που υπερβαίνει τον στόχο, η οικονομική ανάπτυξη αναμένεται να επιταχυνθεί κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους, με

τις προοπτικές στην Ευρώπη να είναι ισχυρότερες από τις εκτιμήσεις της αγοράς», έγραψε ο Κρίστιαν Σουλτς, επικεφαλής οικονομολόγος της Allianz Global Investors. Ο τραπεζικός κλάδος αναδείχθηκε στους μεγάλους κερδισμένους της συνεδρίασης σημειώνοντας άνοδο 1,7%, με τη Societe Generale να ενισχύεται κατά 1,7% και την

Σημαντικά κέρδη για τον κλάδο των τραπεζών και τον τεχνολογικό τομέα - Νέα υποχώρηση για τις τιμές του πετρελαίου.

Banco BPM να καταγράφει άλμα 4,3%. Η ισχυρή άνοδος της τελευταίας τροφοδοτήθηκε από δημοσιεύματα που φέρουν τις UniCredit και Credit Agricole να εξετάζουν κοινή πρόταση εξαγοράς για την ιταλική τράπεζα. Οι μετοχές του τεχνολογικού τομέα παρουσίασαν επίσης κέρδη 1,7%, καθώς το αναμενόμενο ενδιαφέρον για την τεχνητή νοημοσύνη έδωσε ώθηση στις εταιρείες ημιαγωγών, όπως η Soitec και η Aixtron.

Στην αγορά εμπορευμάτων, τέλος, η τιμή του πετρελαίου Brent υποχώρησε κατά 3,9% στα 99,96 δολάρια και η τιμή του αργού WTI βυθίστηκε κατά 4,6%, στα 95,69 δολάρια.

(Πηγή: Reuters)

ΕΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				(Σε δολάρια)			
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.					
3M COMPANY/d	165,495	-0,2381					
ALCOA CORP/d	44,72	0,6527					
ALTRIA GROUP/d	68,645	-1,2586					
AMAZON COM/d	258,5359	1,9021					
AMER EXPRESS C/d	312,67	0,3563					
AMER INTL GROU/d	75,04	-0,385					
AMGEN/d	391,8	1,5947					
APPLE INC/d	339,14	0,8955					
BANK OF AMERIC/d	58,08	0,6063					
BAXTER INTL IN/d	22,98	0,7895					
BOEING CO/d	201,025	1,4253					
BRISTOL MYERS /d	62,945	-0,1824					
CATERPILLAR IN/d	820,2	1,3857					
THE CIGNA GP O/d	274,36	-0,3342					
CHEVRON/d	204,66	-2,3149					
CISCO SYSTEMS/d	109,57	0,0548					
CITIGROUP/d	134,31	1,9276					
CERVECERIAS/d	11,12	-0,0676					
COCA-COLA CO/d	87,825	-0,1461					
COUGATE PALMOL/d	86,692	-0,8894					
DANADS CORP/d	159,5	-1,0485					
DIANA SHIPPING/d	2,995	-3,6977					
DOW INC/d	28,035	-2,4191					
DUPONT DE NMUO/d	130,77	1,3642					
GLBL X EM MR E/d	38,3799	3,1338					
ENTERCO CP/d	101,77	-0,2353					
EXXONMBL HLD O/d	158,37	-3,1613					
FEDEX CORP/d	291,55	-3,9849					
FORD MOTOR CO/d	13,205	-0,0379					
INTL BUS MACHI/d	228,99	-0,244					
GENERAL DYNAMI/d	354,255	0,3413					
GE AEROSPACE O/d	321,67	2,3547					
GOLDM SACHS GR/d	951,72	1,0318					
HALLIBURTON CO/d	33,2	-1,308					
THE HTFD INS O/d	131,925	0,0265					
HP INC/d	33,045	-3,939					
HOME DEPOT INC/d	298,81	-0,39					
INTEL CORP/d	122,79	13,0663					
JOHNSON JOHNSO/d	270,81	0,3037					
JPMORGAN CHASE/d	351,59	0,5491					
LAZARD INC ORD/d	36,44	1,9301					
MCDONALD'S COR/d	248,7508	0,2058					
MERCK & CO/d	148,925	1,3992					
MICROSOFT CP/d	496,58	0,5671					
3M COMPANY/d	165,47	-0,2532					
MORGAN STANLEY/d	205,24	1,3131					
NIKE INC CL B/d	36,13	1,746					
NORFOLK SOUTHE/d	309,96	-1,3369					
PFIZER INC/d	27,64	-0,0723					
PROCTER & GAMB/d	146,63	0,1639					
ROCKWELL AUTOM/d	422,685	1,6999					
SLB LMTO ORD/d	51,36	0,4695					
SOUTHERN/d	86,01	0,573					

Amsterdam/Αμστερνταμ				(Σε ευρώ)			
Εταιρεία	Χθες	Μετ.					
AALBERTS/d	41,5	2,07					
AEGION/d	7,972	0,91					
ABN AMRO BANK/d	43,95	1,2					
AKZO NOBEL/d	56,22	0,25					
ARCELOMITTAL/d	62,86	-0,41					
ASML HOLDING/d	1481,4	2,45					
HEINEKEN/d	71,08	0,48					
ING GROEP/d	32,175	1,45					
KPN KON/d	4,058	1,48					
NN GROUP/d	80,96	0,9					
IMCD/d	93,92	0,66					
RANDSTAD/d	36,33	-0,03					
RELX/d	29,04	-0,82					
VOPAK/d	47,72	0,38					
WOLTERS KLUWER/d	67,3	-1,26					
MITSUB UFJ FG/d	36,20	-0,88					
MITSUBISHI COR/d	49,47	-0,64					
MITSUBISHI ELE/d	51,26	-0,74					
MITSUBISHI MOT/d	368,6	-1,44					
NEC CORPORATIO/d	481,2	-1,72					
NIKON HLDG/d	51,24	-0,6					
NIKON CORP/d	17,46	0,69					
NISSUI CORP/d	161,0	-3,49					
NISSAN MOTOR C/d	31,23	-0,13					
NOMURA HOLDING/d	1581	-0,6					
NISSAN CHEMICA/d	8,257	0,73					
NIPPON PAPER I/d	13,26	-1,91					
OBAYASHI CORP/d	308,3	-1,47					
ODAKU ELEC RA/d	179,95	-2,68					
OII HOLDINGS/d	875,7	-1,48					
OSAKA GAS/d	607,3	-2,13					
RICOH CO LTD/d	166,05	-1,28					
SECOM/d	64,36	-1,08					
SEVEN & I HLDG/d	20,20	-1,68					
SHARP CORP/d	648,8	-4,08					
SHIMIZU CORP/d	235,8	-2,28					
SHISEIDO/d	3561	1,34					
SONY GROUP COR/d	36,97	-1,52					
SMFG/d	68,30	-0,7					
SUMITOMO CHEM/d	580,2	-2,91					
SUZUKI/d	3130	-0,95					
TAISEI CORP/d	126,20	-0,86					
TDK CORPORATIO/d	28,45	1,39					
TOBU RAILWAY/d	29,60	-1,43					
TOKIO MARINE H/d	8,200	-1,18					
TORAY INDUSTRI/d	12,48	-1,96					
TREND MICRO/d	66,09	2,4					
TOPPY INDOS LTD/d	31,55	-1,11					
TORAY INDUSTRI/d	12,48	-1,96					
TOYOBO/d	16,48	-0,54					
TOYOTA MOTOR C/d	30,25	-0,3					
YAMAHA CORP/d	12,49	-2,76					
Paris/Παρίσι							
Εταιρεία	Χθες	Μετ.					
ACCOR/d	46,50	2,02					
AIR LIQUIDE/d	165,22	1,26					
ALSTOM/d	14,96	-2,13					

Amsterdam/Αμστερνταμ				(Σε ευρώ)			
Εταιρεία	Χθες	Μετ.					
ACS CONS Y SER/d	95,2	1,9272					
AENA SME/d	25,78	1,576					
ACERINOX/d	17,29	0,6403					
ACCIONA/d	21,46	3,074					
AMADEUS/d	55,28	0,5457					
BVIA/d	25,15	1,987					
BANKINTER/d	16,855	2,2445					
CAIXABANK/d	13,145	1,1543					
DSTR INT ALIME/d	43,3	0,8149					
ENDESA/d	43,01	0,9861					
ENAGAS/d	16,85	0,2976					
FERROVIAL NV/d	48,65	1,9275					
FOMENTO DE CON/d	10,6	0,3788					
GRIFOLS/d	9,588	0,4821					
IBERDROLA/d	20,3	0,0493					
INT AIRLINES G/d	5,034	2,6718					
INDRA SISTEMAS/d	61,48	-0,5178					
INDITEX/d	51,78	0,0773					
MAPFRE/d	4,454	1,1353					
MERLIN PROP/d	12,52	0,6431					
ARCELOMITTAL/d	62,9	-0,317					
REPSOL/d	29,24	-1,2496					
BICO DE SABADEL/d	3,715	2,0885					
BANCO SANTANDE/d	12,74	1,7247					
SACYR/d	4,16	0,9219					
TELEFONICA/d	3,575	0,056					
TECNICAS REUN/d	26,46	2,0833					

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας σιμολογιακής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατούσων συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ απορρίπτει να αναστείλει τη δημοσίευση τιμών αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεότερος.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ		
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2026		
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1605	
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8561	
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4759	
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,0385	
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ		
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	864,00	998,00
ΜΙΣΗ ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	454,00	524,00
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 Kg)	116.500	134.600
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 gr)	116,50	134,60
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ		
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	862,86	1.010,92
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	862,86	1.010,92
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	862,86	1.001,56

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ					ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.					
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	2.671,50	2.676,02	-4,52	-0,17%	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	160.478.555,60			
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	6.848,53	6.867,26	-18,73	-0,27%	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	25.658.882,10			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ EN.A. GROWTH ΧΑ	16.141,33	16.098,20	43,13	0,27%	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	25.329.762,04			
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	5.604,37	5.666,35	-61,98	-1,09%	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	16.722.684,42			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΧΑ	2.379,27	2.370,75	8,52	0,36%	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	12.865.777,20			
FTSE/Χ.Α. MID CAP	3.087,01	3.071,71	15,30	0,50%	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	10.744.389,70			
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	1.606,57	1.609,01	-2,44	-0,15%	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	10.056.712,82			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΩΔΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ Χ.Α.	587,75	588,66	-0,91	-0,15%	ΠΟΛΥΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	9.817.396,70			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΤΗΧ ESG	3.190,76	3.198,20	-7,44	-0,23%	ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	8.501.793,71			
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	12.575,76	12.610,15	-34,39	-0,27%	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	8.109.363,65			
FTSE/Χ.Α. MID CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.531,40	4.508,94	22,46	0,50%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	5.358.472,41			
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	3.561,23	3.562,69	-1,46	-0,04%	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	4.437.807,80			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	5.400,71	5.409,85	-9,14	-0,17%	ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	4.039.943,30			
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	3.207,75	3.227,07	-19,32	-0,60%	ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	3.716.129,96			
FTSE/ΑΤΗΧ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	7.601,34	7.471,83	129,51	1,73%	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	3.306.484,56			
FTSE/ΑΤΗΧ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	14.991,12	15.079,70	-88,58	-0,59%	ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	2.923.212,70			
FTSE/ΑΤΗΧ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.422,52	5.430,61	-8,09	-0,15%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	2.402.348,25			
FTSE/ΑΤΗΧ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	4.739,72	4.747,47	-7,75	-0,16%	ΤΣΙΜΕΝΤΑ	2.332.297,76			
FTSE/ΑΤΗΧ ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	9.935,48	9.804,51	130,97	1,34%	ΤΡΟΦΙΜΑ	1.426.984,68			
FTSE/ΑΤΗΧ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	12.527,78	12.521,89	5,89	0,05%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	1.367.267,95			
FTSE/ΑΤΗΧ ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	11.322,96	10.956,25	366,71	3,35%	ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	1.058.219,94			
FTSE/ΑΤΗΧ ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	9.485,41	9.623,64	-138,23	-1,44%	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	901.538,65			
					ΕΞΕΙΔΙΚΩΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	879.232,75			
					ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒ. ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	877.497,19			
					ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	786.287,85			
					ΥΔΡΕΥΣΗ	560.387,01			
					ΕΞΕΙΔΙΚΩΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	522.828,31			

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ						ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25					
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.		Κλείσιμο	Μετ.%			
YONHALCO SA/NV (KA)	17,080	6,48%	SAFE BULKERS INC. (KO)	7,400	-6,80%	ΕΥΡΩΒ	4,73	-0,19%			
SPACE HELLAS (KO)	9,240	6,45%	STAR BULK CARRIERS CORP. (KO)	26,840	-5,46%	ΕΤΕ	17,375	-0,37%			
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (KO)	5,220	5,03%	MOTOR ΟΙΛ (KO)	64,300	-4,95%	ΠΕΙΡ	10,355	-0,81%			
EURONEXT ATHENS (KO)	9,800	4,03%	HELLENIQ ENERGY Holdings (KO)	16,850	-4,80%	ΕΕΕ	51,7	2,99%			
QUEST HOLDINGS (KO)	7,900	3,95%	KPI - KPI (KO)	32,700	-2,68%	ΑΛΦΑ	4,632	-2,38%			
IDEAL HOLDINGS (KO)	5,700	3,26%	ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (KO)	4,632	-2,38%	ΔΕΗ	23,72	-0,25%			
PROFILE (KO)	10,540	3,13%	LAVIPHARM (KO)	1,564	-2,25%	MTLN	47,9	0,71%			
COCA-COLA HBC AG (KO)	51,700	2,99%	CREDIABANK (KO)	0,967	-2,13%	ΜΟΗ	64,3	-4,95%			
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK Α.Ε. (KO)	14,100	2,69%	INTERGYUNT - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (KO)	0,242	-2,02%	BOCHGR	10,65	-0,28%			
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (KO)	3,830	2,68%	ΕΛΛΑΚΤΟΡ (KO)	1,314	-1,94%	ΓΕΚΤΕΡΝΑ	42,8	0,00%			

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ						ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25					
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ						Κλείσιμο	Μετ.%			
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (KO)	37.608.393,61					ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP		0,78%			
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (KO)	36.447.532,54					ALTER EGO MEDIA Α.Ε. (KO)		0,77%			
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (KO)	35.627.410,33					ΡΕΒΟΪΛ (KO)		0,68%			
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. (KO)	35.615.187,08					ΟΤΕ (KO)		0,46%			
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (KO)	25.658.882,10					ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (KO)		0,38%			
ΔΕΗ (KO)	24.286.428,76					ΥΚΝΟΤ INVEST (KO)		0,38%			
HELLENIQ ENERGY Holdings (KO)	12.865.777,20					ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (KO)		0,36%			
JUMBO (KO)	10.744.389,70					ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (KO)		0,36%			
METLEN PLC (KO)	9.817.396,70					ALPHA TRUST ΑΝΑΡΟΜΕΔΑ ΑΕΕΧ (KO)		0,34%			
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (KO)	9.686.129,02					LAVIPHARM (KO)		0,34%			

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			
				ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	238			995		8.107	
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	7			51		2.335	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	223			864		5.772	
MSCI GREECE REBASED	8			80		0	
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.605			26.855		2.150.599	
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (KO)	4			34		11.150	
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (KO)	3			16		4.379	
AKTOR Α.Ε. ΣΥΜ/ΧΩΝ (KO)	71			1.363		223.538	
Allywyn AG (KO)	51			291		14.962	
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ (KO)	233			2.888		37.528	
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(KO)	0			0		313	
AUTONELLAS (KO)	0			0		18	
ABAΞ Α.Ε. (KO)	5			19		1.646	
BALLY'S INTRALOT (KO)	18			10.602		1.425.974	
BANK OF CYPRUS (KO)	0			0		225	
COCA-COLA HBC AG (KO)	28			81		517	
CEENERGY HOLDINGS (KA)	13			67		5.637	
CrediaBank (KO)	81			1.955		239.424	
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (KO)	3			7		2.158	
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (KO)	167			1.312		21.216	
EUROBANK (KO)	116			4.137		12.978	
EURONEXT ATHENS (KO)	47			127		192	
ΕΥΔΑΠ (KO)	10			26		14.250	
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (KO)	8			45		4.118	
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (KO)	10			49		4.893	
HELLENIQ ENERGY (KO)	105			467		2.312	
INTRACOM HOLDINGS (KO)	20			118		15.039	
JUMBO (KO)	27			107		2.256	
LAMDA DEVELOPMENT(KO)	55			202		38.379	
METLEN PLC (KO)	118			396		13.609	
MIG (KO)	0			0		151	
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (KO)	55			109		515	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (KO)	44			840		7.356	
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK (KO)	27			65		372	
ΟΤΕ (KO)	7			67		425	
ΟΛΠ (KO)	2			2		44	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (KO)	82			562		22.223	
ΔΕΗ (KO)	69			410		17.091	
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (KO)	4			8		135	
TITAN (KA)	20			26		1.751	
YONHALCO SA/NV (KA)	102			457		3.825	
Δικαιώματα σε Δείκτες	25			632		2.991	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	25			632		2.991	
Δικαιώματα σε Μετοχές	20			434		1.942	
Allywyn AG (KO)	2			30		255	
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ (KO)	1			15		4	
EUROBANK (KO)	3			32		1.402	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (KO)	9			282		90	
ΟΤΕ (KO)	2			30		45	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (KO)	0			0		100	
ΔΕΗ (KO)	3			45		46	
Συνολική Δραστηριότητα	1.888			28.916		2.163.639	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 22 Σεπτεμβρίου 2026

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣΙΜ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΥΡΩΚΥ	ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK Α.Ε. (ΚΟ με ΔΨ_Κ)	4.7590	4.7590	4.7590	5.9000	50	4.7200	0.0000	4.7590	1.26
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	10.5500	10.7100	10.6592	10.6740	“1.363”	10.5200	10.6500	10.6600	-0.47
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	1.3700	1.3900	1.3812	-0.7920	“20.685”	1.3700	1.3900	1.3700	-2.14
ΛΕΠΕ	7Q Investments Public Limited (Σ)						0.1080	0.1340		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.1120	0.1150	0.1130	0.0480	“26.000”	0.1120	0.1130	0.1120	-0.88
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	2.7400	2.7400	2.7400	2.2660	10	2.7400	2.8000	2.7400	0.00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						2.3400	2.3800		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.0000	0.3080		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0.0420	0.0420	0.0420	0.2000	“1.001”	0.0370	0.0420	0.0420	5.00
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΕΜ)						0.0590	0.0000		
ΑΚΕΠ	“ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0110	0.0000		
ΓΙΕΠ	“UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0000	0.0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.0000	0.3500		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)						0.0000	0.0315		
ΙΣΕΠ	“ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΕΜ, Σ)”						0.0280	0.0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0185		
ΡΕΕΠ	“REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0000	0.0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD						0.0040	0.0055		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΧΑΕΠ	“HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)”						0.0115	0.0000		

ΑΝΑΛΥΣΗ

Για ένα σύμφωνο μεσαίων δυνάμεων με κοινές αρχές

Του ΧΙΟΥΓΚΟ ΝΤΙΕΟΝ / REUTERS

Ο Μαρκ Κάρνβει δεν ανέφερε ονομαστικά τους Ντόναλντ Τραμπ, Βλαντιμίρ Πούτιν ή Σι Τζινπίνγκ στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αλλά οι τρεις υπερδυνάμεις κυριαρχούσαν στην ατμόσφαιρα σαν φαντάσματα. Ο Καναδός πρωθυπουργός και η πρόεδρος της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν προτείνουν τη συγκρότηση μιας «συμμαχίας για το μέλλον» για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας απέναντι στις πιέσεις των τριών αυτών υπερδυνάμεων. Αυτή αποτελεί υπόδειγμα για ένα ευρύτερο σύμφωνο μεσαίων δυνάμεων με κοινές αρχές, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ουκρανία και η Αυστραλία. Πρωταρχικός στόχος είναι η οικοδόμηση ασφάλειας σε κάθε τομέα, από την ενέργεια και τους εξοπλισμούς μέχρι την τεχνολογία και την τεχνητή νοημοσύνη. Αυτή η εστίαση στην ανθεκτικότητα διαφέρει από τις παραδοσιακές εμπορικές συμφωνίες, απαιτώντας τεράστιες επενδύσεις αλλά παρακάμπτοντας ορισμένα πολιτικά εμπόδια που συχνά βλάττουν τις διαπραγματεύσεις.

Η αγαπημένη λέξη του Κάρνβει στην ομιλία του ήταν η «ανθεκτικότητα». Υποστήριξε ότι ο Καναδάς και η Ε.Ε. παρουσιάζουν κενά στις στρατηγικές τους δυνατότητες, αλλά αν αλληλοσυμπληρωθούν θα θωρακιστούν απέναντι στις ισχυρότερες δυνάμεις. Ως κρίσιμα κενά απарίθμησε τα ορυκτά, την άμυνα, την τεχνητή νοημοσύνη, την ενέργεια, τις διαστημικές επικοινωνίες και τα συστήματα πληρωμών. Ήδη το Πεκίνο εργαλαιοποιεί το μονοπώλιό του στα ορυκτά, η Μόσχα χρησιμοποιούσε το φυσικό αέριο και η Ουάσινγκτον αξιοποιεί την κυριαρχία της στο ΝΑΤΟ. Μία από τις ιδέες του είναι ο Καναδάς να αποτελέσει προμηθευτή κρίσιμων ορυκτών για την Ε.Ε. και να αναπτυχθούν υποδομές υδροποιημένου φυσικού αερίου στον Αρκτικό και στον Ατλαντικό. Παράλληλα, οι δύο πλευρές θα μπορούσαν να συνδέσουν τις χρηματοπιστωτικές αγορές τους, περιορίζοντας την οικονομική κυριαρχία των ΗΠΑ. Ωστόσο, η υφιστάμενη εμπορική συμφωνία τους δεν έχει επικυρωθεί πλήρως και το παλιό μοντέλο δεν προ-

σφέρει άλλα περιθώρια, εκτός αν ο Καναδάς ενταχθεί στην ενιαία αγορά της Ε.Ε., κάτι που θα τον μετέτρεπε σε απλό εντολοδόχο των Βρυξελλών.

Επιπλέον, οι ΗΠΑ αντιπροσώπευαν πέρυσι το 59% του καναδικού εμπορίου αγαθών και η Ε.Ε. μόλις το 9%. Η γεωγραφία καθιστά τις ΗΠΑ μόνιμο κυρίαρχο εμπορικό εταίρο, κάνοντας τον όρο «συνδεδεμένο μέλος» της Φον ντερ Λάιεν να φαντάζει ατυχής, καθώς υποβαθμίζει τον Καναδό εταίρο σε δορυφόρο δεύτερης κατηγορίας. Η λογική αυτού του συμφώνου ξεπερνάει τις δύο πλευρές, καθώς όλες οι μεσαίες δυνάμεις πιέζονται από τους τρεις μεγάλους νταήδες. Το συνδυασμένο ΑΕΠ των υπόλοιπων μεγάλων οικονομιών αγγίζει το 49% του συνόλου του G20, γι' αυτό και η συμμαχία πρέπει να είναι ανοικτή σε δημοκρατίες με κοινές αξίες.

Η Αυστραλία δείχνει ήδη ενδιαφέρον, ενώ το Ηνωμένο Βασίλειο θα ήταν φυσικός εταίρος, αποτελώντας βήμα επανένταξης του στην Ε.Ε. Συγκεκριμένα οφέλη θα είχε και η Ουκρανία. Αυτή η προσέγγιση θα μπορούσε να πλαισιωθεί από ένα Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Ασφαλείας, ενώνοτας ηγέτες από την Ε.Ε., το Ηνωμένο Βασίλειο, τον Καναδά, την Ουκρανία και τη Νορβηγία, με προοπτική επέκτασης στην Ιαπωνία. Πάνω από αυτή την αναδιάρθρωση υψώνεται η απειλή του Τραμπ, ο οποίος απείλησε με διακοπή εμπορίου αν θεωρήσει τη συνεργασία εχθρική.

Αν και η Ευρώπη εξαρτάται από τις ΗΠΑ για την άμυνά της, είναι αρκετά ισχυρή για να αποτρέψει τη Μόσχα μόνη της, καθώς το ΑΕΠ της Ε.Ε., του Ηνωμένου Βασιλείου και της Νορβηγίας είναι 11 φορές μεγαλύτερο από το ρωσικό. Αντιθέτως, η Ιαπωνία είναι πιο ευάλωτη, αφού η οικονομία της Κίνας είναι 4,8 φορές μεγαλύτερη. Καθώς όμως η ισχύς του Τραμπ ενδέχεται να μειωθεί μετά τις ενδιάμεσες εκλογές του Νοεμβρίου, οι μεσαίες δυνάμεις θα έχουν λιγότερους λόγους να φοβούνται, ενώνοντας τις δυνάμεις τους, με τον Κάρνβει και τη Φον ντερ Λάιεν να δείχνουν τον δρόμο.

Σε σοβαρή πρόκληση για τον Τούρκο πρόεδρο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν και τον υπουργό Οικονομικών του Μεχμέτ Σιμοέκ, ένα πρόσωπο ιδιαίτερα δημοφιλές στους επενδυτές, εξελίσσεται το σκάνδαλο με τα επενδυτικά κεφάλαια, το οποίο προκάλεσε ισχυρούς κλυδωνισμούς στο Χρηματιστήριο της Κωνσταντινούπολης και ανάγκασε τις Αρχές σε μια επιχείρηση διάσωσης εκτάκτου ανάγκης.

Ο Σιμοέκ, ο οποίος συνέβαλε καθοριστικά στη σταθεροποίηση της τουρκικής οικονομίας μετά την ανάληψη των καθηκόντων του το 2023, επιχείρησε αυτή την εβδομάδα να καθησυχάσει τις αγορές, εν μέσω αυξανόμενων φόβων πως εκατοντάδες χιλιάδες πολίτες κινδυνεύουν να χάσουν τις αποταμιεύσεις τους από τη «φούσκα» με τα funds των 18,3 δισ. δολαρίων. «Δεν υφίσταται συστηματικός κίνδυνος και οι αγορές λειτουργούν ομαλά», διαμήνισεν την Παρασκευή μέσα από το δίκτυο NTV. «Η προβληματική περιοχή έχει ήδη τεθεί σε καραντίνα», πρόσθεσε, ενώ υπογράμμισε ότι τα πληγέντα κεφάλαια αντιπροσωπεύουν μόλις το 10% της συνολικής αγοράς, με το υπόλοιπο 90% να συνεχίζει να λειτουργεί ομαλά.

Τα υπό εκκαθάριση funds διακεντρίζονται επενδύσεις διακατομυριών δολαρίων, τα οποία είναι καταγεγραμμένα σε περισσότερους από 500.000 λογαριασμούς για 300.000 επενδυτές. «Λαμβάνοντας νομικά μέτρα ενάντια σε κακόβουλα άτομα και οργανισμούς που στοχοποιούν τις αποταμιεύσεις πολιτών μέσω σκεδίων τύπου Ponzi και αποκομίζουν παράνομα κέρδη μέσω παραπλανητικών καθοδη-

Ο γενικός δείκτης BIST 100 του Χρηματιστηρίου της Κωνσταντινούπολης υποχώρησε κατά 1,3% έως το μεσημέρι της Παρασκευής, διευρύνοντας τις εβδομαδιαίες απώλειές του στο 8%.

γησης», έγραψε από την πλευρά του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ο υπουργός Δικαιοσύνης Ακίν Γκιουλρέκ.

Ο γενικός δείκτης BIST 100 του Χρηματιστηρίου της Κωνσταντινούπολης υποχώρησε κατά 1,3% έως το μεσημέρι της Παρασκευής, διευρύνοντας τις εβδομαδιαίες απώλειές του στο 8%. Πρόκειται για τη χειρότερη επίδοση της τουρκικής αγοράς μετά το sell off που είχε πυροδοτήσει τον Μάρτιο του 2025 η σύλληψη του δημάρχου της πόλης, Εκρέμ Ιμάμολγλου.

Στην καρδιά του προβλήματος βρίσκεται, σύμφωνα με τους αναλυτές, μια ομάδα επενδυτι-

κών κεφαλαίων που τα τελευταία δύο χρόνια αγόραζε συστηματικά μετοχές συνδεδεμένων εταιρειών. Η τακτική αυτή διόγκωνε τεχνητά τις τιμές των μετοχών, παρουσιάζοντας μια πλάσματική εικόνα για την πραγματική αξία των ιδίων των funds. Οι θεαματικές αποδόσεις που εμφάνιζαν στα χαρτιά προσείλκυαν διαρκώς νέους επενδυτές, τα κεφάλαια των οποίων διοχετεύονταν εκ νέου στις ίδιες μετοχές, συνητρώντας έναν τεχνητό κύκλο ανόδου.

Αυτή η επικίνδυνη πρακτική δεν είχε περάσει απαρατήρητη, καθώς ήδη από τον Ιούλιο ο διεθνής οίκος MSCI είχε

προειδοποιήσει για ύποπτες, συντονισμένες συναλλαγές που στρέβλωναν τις τιμές στο Χρηματιστήριο της Τουρκίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το κορυφαίο αμοιβαίο κεφάλαιο της Tera Portföy, το οποίο κατέγραψε εκρηκτική απόδοση σχεδόν 43.000% μέσα σε δύο χρόνια, προσελκύοντας περίπου 100.000 επενδυτές και συγκεντρώνοντας ενεργητικό 5 δισ. δολαρίων πριν από το αιφνιδιαστικό κλείσιμό του.

Αυτή την εβδομάδα, όμως, η ανοδική τροχιά ανατράπηκε βίαια. Η Pusula Portföy –μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες διαχείρισης χαρτοφυλακίου στη χώρα–

ρα– αποκάλυψε ότι αδυνατεί να καλύψει εγκαίρως τις αποπληρωμές των επενδυτών, πυροδοτώντας κύμα πανικού. Οι ιδιώτες έσπευσαν μαζικά να αποσύρουν τις αποταμιεύσεις τους, προκαλώντας αλυσισδωτή κρίση ρευστότητας στο σύνολο της αγοράς των funds.

Η χρηματιστηριακή αγορά σταθεροποιήθηκε την Πέμπτη, αφού η κεντρική τράπεζα διοχέτευσε ρευστότητα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, έθεσε τα προβληματικά κεφάλαια υπό τον έλεγχο των τραπεζών και ανακοίνωσε σχέδια για τη διάλυσή τους. Η χρηματιστηριακή αγορά της Τουρκίας, σμειωτέον, είναι σχετικά μικρή σε σύγκριση με τις μεγαλύτερες, ανεπτυγμένες αγορές, με συνολική κεφαλαιοποίηση περίπου 400 δισ. δολαρίων. Οι επανειλημμένες νομισματικές κρίσεις και η μακρά περίοδος ανορθόδοξης νομισματικής πολιτικής στις αρχές αυτής της δεκαετίας αποθάρρυναν τα διεθνή κεφάλαια, προκαλώντας την υποχώρηση των ξένων επενδύτων.

Μέσα σε αυτό το κλίμα, ο Σιμοέκ είχε θέσει ως στόχο να αναδείξει την Κωνσταντινούπολη σε διεθνές χρηματοοικονομικό κέντρο, προσελκύοντας ξανά ξένες εταιρείες και επενδυτές υψηλής κεφαλαιοποίησης. Η νέα κρίση, ωστόσο, αναδεικνύει την ανάγκη για ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις στους οικονομικούς και δικαστικούς θεσμούς της χώρας, επισημαίνουν οι FT. Όπως υπογραμμίζει ο Ερικ Μέγερσον, επικεφαλής στρατηγικός αναλυτής αναδυόμενων αγορών στη σουηδική τράπεζα SEB, χωρίς επαρκή εποπτεία των αγορών, «η χώρα παραμένει ευάλωτη σε ακραία αστάθεια και ισχυρούς οικονομικούς κραδασμούς».

Εκτινάχθηκε η χονδρεμπορική τιμή ρεύματος τον Σεπτέμβριο

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΟΥ

Στην εξειδίκευση των μέτρων που ανακοίνωσε την περασμένη εβδομάδα ο πρωθυπουργός για τη συγκράτηση των τιμών των καυσίμων έχει επικεντρωθεί το οικονομικό επιτελείο, θέτοντας σε πρώτη προτεραιότητα το πετρέλαιο θέρμανσης. Βασικός στόχος είναι η υλοποίηση της πρωθυπουργικής δέσμευσης ώστε η τιμή διάθεσής του κατά την έναρξη της περιόδου να διαμορφωθεί κάτω από την περυσινή τιμή κλεισίματος των 1,75 ευρώ ανά λίτρο.

Την ίδια ώρα, οι πιέσεις στην αγορά καυσίμων εντείνονται. Η τιμή του ντιζέλ κινopsis –καυσίμου άμεσα συνδεδεμένου με τον πληθωρισμό, καθώς το αυξημένο κόστος του μετακυλίεται στις τιμές προϊόντων και υπηρεσιών– έχει πλέον ξεπεράσει εκείνη της βενζίνης, φτάνοντας σε πανελλαδικό επίπεδο τα 2,217 ευρώ ανά λίτρο. Σε υψηλά επίπεδα κινείται και η μέση τιμή της βενζίνης, στα 2,195 ευρώ ανά λίτρο, ενώ σε 18 νομούς της χώρας υπερβαίνει τα 2,20 ευρώ.

Παράλληλα, ένα ακόμη πιο

απειλητικό μέτωπο διαμορφώνεται στην ηλεκτρική ενέργεια. Η μέση τιμή της μεγαβατώρας στη χονδρεμπορική αγορά σπάει για πρώτη φορά φέτος το φράγμα των 200 ευρώ. Επειτα από ημερήσια άνοδο σχεδόν 17%, η τιμή διαμορφώνεται σήμερα στα 211,76 ευρώ/MWh, έναντι 76 ευρώ/MWh πέρυσι, δηλαδή αυξημένη κατά 177,63%. Η μέση τιμή του Σεπτεμβρίου προσεγγίζει πλέον τα 160 ευρώ/MWh, καταγράφοντας αύξηση περίπου 20% σε σχέση με τον Αύγουστο.

Ανάλογες, ακόμη ισχυρότερες πιέσεις καταγράφονται στη Ρουμανία και στην Ουγγαρία, όπου οι τιμές ξεπεράσαν σήμερα τα 230 ευρώ/MWh. Αναλυτές του Montel, ευρωπαϊκού οίκου εξειδικευμένου στην ενεργειακή αγορά, εκτιμούν ότι οι τιμές ηλεκτρικής ενέργειας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη θα μπορούσαν να αυξηθούν έως και 66% σε ετήσια βάση κατά το τέταρτο τρίμηνο, εξαιτίας της μεταβλητότητας των τιμών του φυσικού αερίου και της χαμηλής υδροηλεκτρικής παραγωγής εν μέσω συνεχιζόμενης ξηρασίας.

Εφόσον επιβεβαιωθεί ένα τέ-

τοιο σενάριο, δύσκολα θα παραμείνει εκτός κυβερνητικού σχεδιασμού το κόστος ηλεκτρικής ενέργειας, τόσο για τα νοικοκυριά όσο και για τις επιχειρήσεις. Για τη βιομηχανία, μάλιστα, το ενεργειακό κόστος έχει εξελιχθεί σε παράγοντα που πιέζει όχι μόνο την ανταγωνιστικότητα, αλλά, σε ορισμένες περιπτώσεις, και τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με την ΕΒΙΚΕΝ, περίπου 700 ενεργοβόρες βιομηχανίες αντιμετωπίζουν πρόβλημα ανταγωνιστικότητας, εξαιτίας της μεγαλύτερης επιβάρυνσης από το ενεργειακό κόστος σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Το ζήτημα αναμένεται να θέσει και ο πρόεδρος του ΣΕΒ στην ανοικτή εκδήλωση της γενικής συνέλευσης του Συνδέσμου στις 6 Οκτωβρίου, με επίσημο προσκεκλημένο τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη. Σύμφωνα με πληροφορίες, πάντως, αντιδράσεις από την πλευρά της βιομηχανίας αναμένονται νωρίτερα, πιθανότατα ακόμη και εντός της εβδομάδας.

Επὶ του παρόντος, η κυβέρνηση εστιάζει στο πετρέλαιο θέρμανσης, με τη συμμετοχή των

διυλιστηρίων στην προσπάθεια επίτευξης του κυβερνητικού στόχου να αποτελέσει κρίσιμο παράγοντα για την οριστικοποίηση των μέτρων. Στο πλαίσιο αυτό, από την περασμένη εβδομάδα βρίσκονται σε εξέλιξη διαβουλεύσεις μεταξύ της κυβέρνησης και των δύο διυλιστηρίων της χώρας.

Το ύψος και η μορφή της συνεισφοράς των διυλιστηρίων θα καθορίσουν σε σημαντικό βαθμό το ποσό που θα χρειαστεί να διαθεί το Δημόσιο. Μεγάλος άγνωστος «X», ωστόσο, παραμένει η πορεία των διεθνών τιμών, καθώς είναι εξαιρετικά δύσκολο να προβλεφθεί με ασφάλεια πού θα βρίσκονται έως τις 15 Οκτωβρίου, οπότε ξεκινάει η διάθεση του πετρελαίου θέρμανσης.

Η τιμή-στόχος που έθεσε ο πρωθυπουργός φαίνεται, μάλιστα, να περιπλέκει τις συζητήσεις. Το ύψος της απαιτούμενης κρατικής επιδότησης, αλλά και της συνεισφοράς των διυλιστηρίων, μεταβάλλεται σημαντικά ανάλογα με την τιμή εκκίνησης. Διαφορετικό πακέτο παρεμβάσεων απαιτείται εάν η τιμή διάθεσης κινείται κοντά στα 2 ευρώ

ανά λίτρο και διαφορετικό όσο αυτή απομακρύνεται προς τα πάνω από το συγκεκριμένο επίπεδο, προκειμένου η τελική τιμή για τον καταναλωτή να υποχωρήσει κάτω από τα 1,75 ευρώ ανά λίτρο. Ο υπουργός Οικονομικών Κυριάκος Πιερρακάκης προανήγγειλε χθες αύξηση του επιδόματος θέρμανσης για όλους τους δικαιούχους, χωρίς αλλαγές στα ισχύοντα εισοδηματικά κριτήρια. «Δεν θα αλλάξουν τα κριτήρια. Θα αυξηθεί το ποσό που θα φτάσει στις τσέτες. Στόχος είναι να στηρίξουμε τον κόσμο», ανέφερε μιλώντας στην τηλεόραση του ΣΚΑΪ.

Ο υπουργός αναφέρθηκε επίσης στις διεθνείς πρωτοβουλίες για την αποκλιμάκωση των τιμών των καυσίμων, εκτιμώντας ότι η πρόταση της γαλλικής προεδρίας του G7 θα μπορούσε να συμβάλει προς αυτή την κατεύθυνση.

Στις συζητήσεις με τα διυλιστηρια περιλαμβάνεται και η παράταση των επιδοτήσεων στη βενζίνη και το ντιζέλ κίνησης, ύψους 5 και 10 λεπτών ανά λίτρο αντίστοιχα, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, οι οποίες εφαρμόζονται από τις 14 Ιουλίου.

Deloitte.

Ready to make progress?
Explore your fit.

© 2026 Deloitte Limited

Scan to explore

